Tampella TÄNÄÄN

N:o 5–6 1962

HEINOLAN FLUTINGTEHDAS

Tampella TÄNÄÄN

N:o 5—6 JULKAISIJA: Oy TAMPELLA Ab 1962

TOIMITUSKUNTA: Päätoimittaja: fil.maist. A. TIENARI

PÄÄKONTTORI:	PELLAVATEHDAS:	KONEPAJA:	LAPINNIEMI:	INKEROINEN:	HEINOLA:
konttoripäällikkö B. Enderlein ja neiti Sylvi Solin	dipl.ins. A. Vikkula, työnjoht. O. Heinonen ja neiti Eeva Tarkka	ins. P. Autero konttoristi Irja Arevuo ja tark. E. Österman	konttoripääll. O. Näsi, ins. E. Pöllänen ja sos.virk. M. Malminen	sosiaalipäällikkö A. V. Videnoja	sosiaalipäällikkö O. Linnakko

Otteita Oy Tampella Ab:n vuosikertomuksesta

Yleistä

Metsäteollisuuden suhdanteet olivat kuluneena vuotena jatkuvasti tyydyttävät, vaikkakin vuoden lopulla voitiin havaita heikkenemisen oireita. Myyntimahdollisuudet sallivat täyden tuotannon, mikä päätyi sanomalehtipaperin ja kartongin valmistuksen osalta uusiin huippunumeroihin. Melkoisten, mutta ei epänormaalien käynnistysvaikeuksien jälkeen Heinolan tehdas saavutti vuoden vaihteessa 85 % arvioidusta maksimituotannostaan.

Samoin muut teollisuudet voivat käyttää hyväksi tuotantokykynsä, paitsi Lapinniemeä, jossa suurimman osan vuotta oli koneita pysähdyksissä.

Rauha työrintamalla vaikutti osaltaan tuotantotuloksiin; lakkoon johtavia riitaisuuksia ei ole ollut.

Yhtiön velkataakka kasvoi Heinolan loppusijoitusten kautta, mutta myöskin eräitten konepajan asiakkailleen myöntämien luottojen takia, jotka lisääntynein määrin rasittavat yhtiön raha-asioita.

Pellavatehdas

Suotuisa kehitys jatkui kuluneena vuotena. Nettolaskutus nousi 24 % edelliseen vuoteen verrattuna ja sen suuruus oli 1,5 miljardia markkaa. Kaikki tuotantolaitokset osallistuivat lisäykseen peitevalmistuksen kasvaessa prosentuaalisesti eniten. Koneitten suorituskykyä on suurimmaksi osaksi käytetty hyväksi. Eräät osastot ovat ajoittain työskennelleet kolmessa vuorossa. Työntekijäin luku oli vuoden lopussa 719.

Pellavan hinnat ovat suurin piirtein olleet muuttumattomat, mutta sisal- ja jutimarkkinat ovat olleet pysyvässä laskusuunnassa, vaikkakin jutihintaa täytyy vieläkin pitää epätavallisen korkeana.

Uusia koneita hankkimalla on peiteosaston tuotantokyky kaksinkertaistettu. Neulomo-osaston koneistokannan lisäämistä on samoin jatkettu.

Myyntimahdollisuudet ovat yhä vielä hyvät, vaikkakin eräänlaista varovaisuutta ostajatahol-la on voitu huomata. Nopeassa tahdissa kasvava vientimyynti oikeuttaa kuitenkin tiettyyn optimismiin tuotannon menekin suhteen.

Lapinniemi

Kotimaisten puuvillatuotteiden myynti maassamme on suurin piirtein pysähtynyt edellisen vuoden tasolle ja se oli 66,6 % koko maan menekistä vastaavan luvun oltua 65,0 % vuonna 1960. Puuvillatavarain hinta on vuoden kuluessa noussut 2—3 %.

Maan raakapuuvillan koko tuonti oli pyörein luvuin 15 500 tonnia, josta 63,5 % tuli Neuvostoliitosta ja 32,7 % Yhdysvalloista.

Lapinniemen Puuvillatehtaan laskutus nousi 7 %:lla verrattuna edelliseen vuoteen eli 1 365 Mmk:aan. Tästä oli vuonna 1960 käyntiinpannun viennin osuus 6 %.

Näkymä Inkeroisten tehdasalueelta.

Laajan rationalisoinnin ansiosta, joka aloitettiin jo 1960, on työntekijäin lukumäärä pienentynyt 1 030:stä sanottuna vuotena 875:een vuoden 1961 lopussa. Koneistokannan uusimista on jatkettu kehräämössä, kutomossa ja viimeistämössä.

Huolimatta rationalisoimistoimenpiteistä, joiden vaikutus ei tosin koko laajuudeltaan ole tullut hyödyksi, on puuvillatehtaan tulos kovan ulkolaisen kilpailun, kohonneiden palkkojen, raakapuuvillan hinnannousun ja pienentyneen tuotannon johdosta ollut heikko.

Konepaja

Konepajan kapasiteettia on voitu täysin käyttää hyväksi, niin että tuotantomäärä oli suurempi kuin minään aikaisempana vuotena. Kaikki osastot saattoivat päätökseen huomattavia toimituksia, joista viennin osuus oli 55 %.

Messukylän levypajan ja valimon laajennukset ovat valmistuneet. Konekantaa on täydennetty muutamilla suurilla yksiköillä ja kallioporakoneosastolle on hankittu uudet koneistot ja se on muutettu omaan konepajahalliin. Konepajakoulu on saanut uuden ajanmukaisen huoneuston ja sen konekanta on suurimmalta osaltaan uusittu.

Palveluksessa olevien työntekijäin lukumäärä oli vuoden vaihteessa 1 746 ja toimenhaltijain luku oli 472. Kokonaislaskutus oli 6 230 Mmk.

Inkeroisten tehtaat

Anjalan Paperitehdas on täyden menekin ansiosta voinut koko vuoden käyttää hyväkseen kaikkia aikaisemmin suoritettuja uudistuksia ja näin yhä korottaa tuotantoaan 126 047 tonniin 120 536 tonnin asemesta edellisenä vuotena.

Kartonkitehdaskin on käytännöllisesti katsoen ollut koko vuoden täydessä käynnissä. Erinäisiä pienempiä parannuksia on suoritettu. Tuotannon määrä oli 34 507 tonnia, vuoden 1960 vastaavan luvun oltua 33 980 tonnia, ja oli siihen käytetty pyörein luvuin 30 000 tonnia jätepaperia, 4 900 tonnia puoliselluloosaa ja 2 350 tonnia ostettua selluloosaa. Kartonkituotannosta jalostettiin 7 200 tonnia laatikoiksi.

Saha. Vuoden sahaustulos oli 6 787 std, josta 70 % oli mänty- ja 30 % havupuuta. Vientiin myytiin 4 415 std kotimaisen kulutuksen ollessa 2 337 std.

Työntekijöiden lukumäärä Inkeroisten tehtaissa oli vuoden lopussa 1 212 ja kokonaislaskutus nousi 6 155 Mmk:aan edellisen vuoden määrän oltua 6 253 Mmk.

Heinolan flutingtehdas

Kulunut vuosi oli viime vuoden lopulla käyntiin tulleen flutingtehtaan ensimmäinen täysi työvuosi. Ensimmäisen vuosipuoliskon alkuvaikeudet vaikuttivat huomattavasti tulokseen, niin että koko vuoden tuotantomäärä jäi 54 000 tonniin, joka vastasi 1 744 Mmk:n laskutusta. Jalostaminen Tambox-laatikoiksi nousi 5 600 tonniin. Vakituinen työvahvuus oli vuoden lopulla flutingtehtaalla 456 ja Tambox-tehtaalla 95 työntekijää.

Metsäosasto

Työvoiman tarjonta metsissä oli suurin piirtein tyydyttävä. Moottorisahojen lisääntynyt käyttö korvasi muuten varmasti syntyneen metsätyömiesten puutteen. Työvahvuuden ollessa huipussaan metsäosastolla oli kaikkiaan lähes 800 moottorisahaa käytössä.

Eri tuotantolaitosten tarpeita varten hankittiin vuoden aikana yhteensä 1 167 559 m^3 pinotavaraa ja 1 747 929 j^3 sahatukkeja. Tästä otettiin 108 814 m^3 pinotavaraa ja 438 317 j^3 sahatukkeja yhtiön omista metsistä.

Voimanhuolto

Hyvä vesivuosi löi leimansa energian hankintaan. Maassa kehitettiin 75 % vesivoimaa ja 6,4 % lauhdehöyryvoimaa koko kehitetystä määrästä. Yhtiön energiatilasto selviää seuraavasta taulukosta.

Kehitetty omaa vesivoimaa	277 404	MWh
„ „ lauhdevoimaa	24 302	„
„ „ vastapainevoimaa	33 775	„
Ostettu voimaa	93 280	„
Yhteensä	428 761	MWh

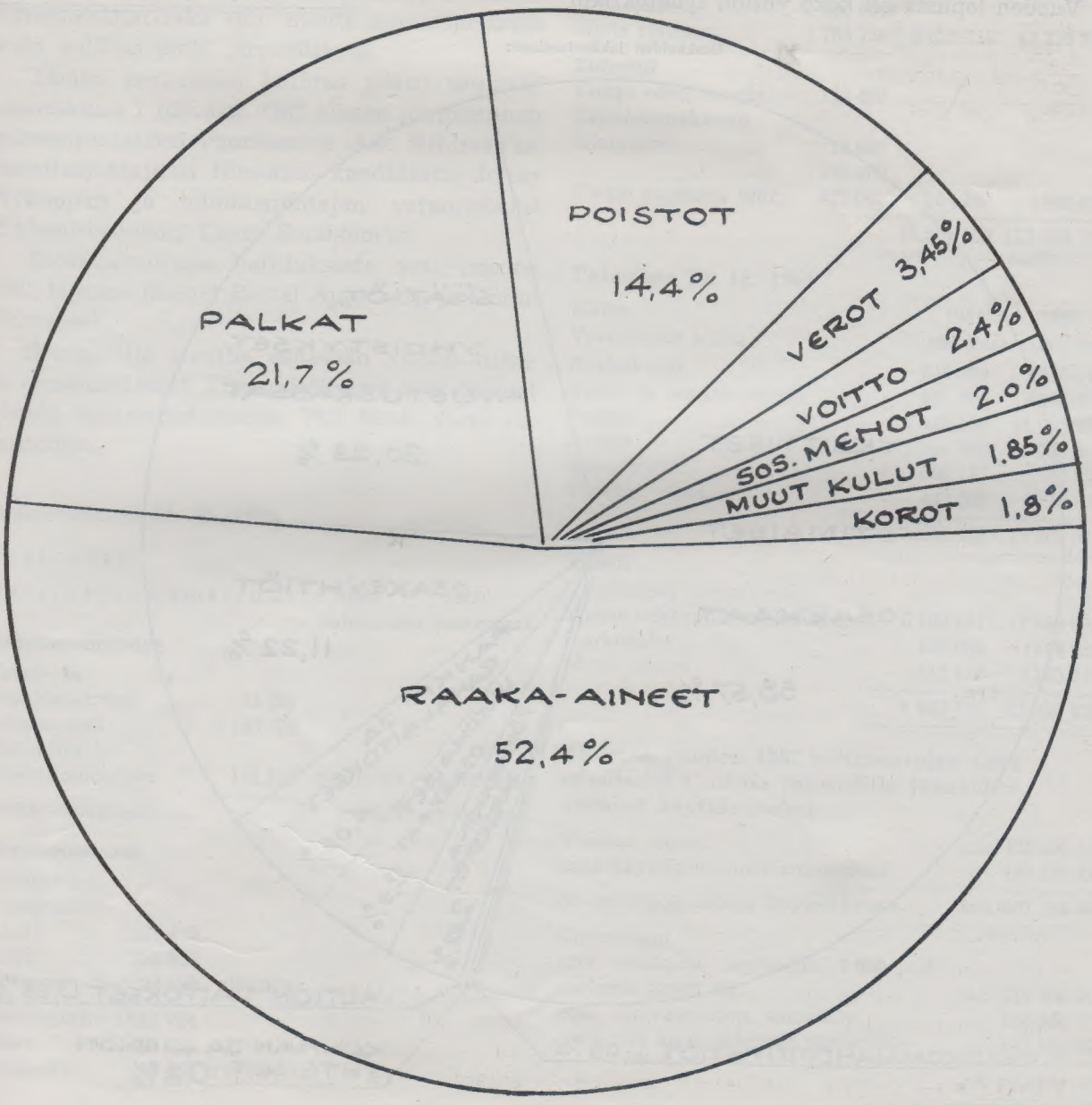

Käytetty		
Priima voimaa	319 834	MWh
Voimaa sähköhöyrykattiloihin	52 404	„
Myyty voimaa	56 523	„
Yhteensä	428 761	MWh

Priima voiman käyttö jakaantuu: Puunjalostus 92,5 %, tekstiiliteollisuus 4,1 % ja metalliteollisuus 3,4 %.

Tilastotietoja

Yhtiön kaikkien laitosten nettolaskutus oli 17 649 Mmk edellisen vuoden määrän oltua 14 895 Mmk.

Vuonna 1961 maksettiin palkkoina 3 829 Mmk ja edellisenä vuotena 3 588 Mmk.

Yhtiön sosiaalimenot olivat 341 Mmk.

Investointien kokonaismäärä nousi 3 180 Mmk:aan.

Vuoden lopussa oli koko yhtiön työntekijäin luku ilman metsätyöläisiä 6 103 ja toimihenkilöitä 1 068.

Vaihdettaessa yhtiön kaikki osakekirjat uusiin tehtiin osakkaitten kokoonpanosta tilasto, mikä selviää seuraavasta asetelmasta:

	Osakkeiden lukumäärä	Osakkeiden lukumäärä	Osakkeita %
Valtion laitokset	1	653	0,23
Kunnan ja kirkon yhteisöt	10	541	0,20
Säätiöt, yhdistyks., avustusk.	313	54 601	20,23
Pankit ja rahalaitokset	4	11 032	4,08
Osakeyhtiöt	80	30 290	11,22
Kommandiittiyhtiöt	3	148	0,05
Työmarkkinajärjestöt	18	6 798	2,52
Ulkomaalaiset osakkaat	142	7 769	2,90
Yksit. kotimaiset osakkaat	3 867	158 168	58,57
Yhteensä	4 438	270 000	100,00

Osakkeiden jakaantuminen:

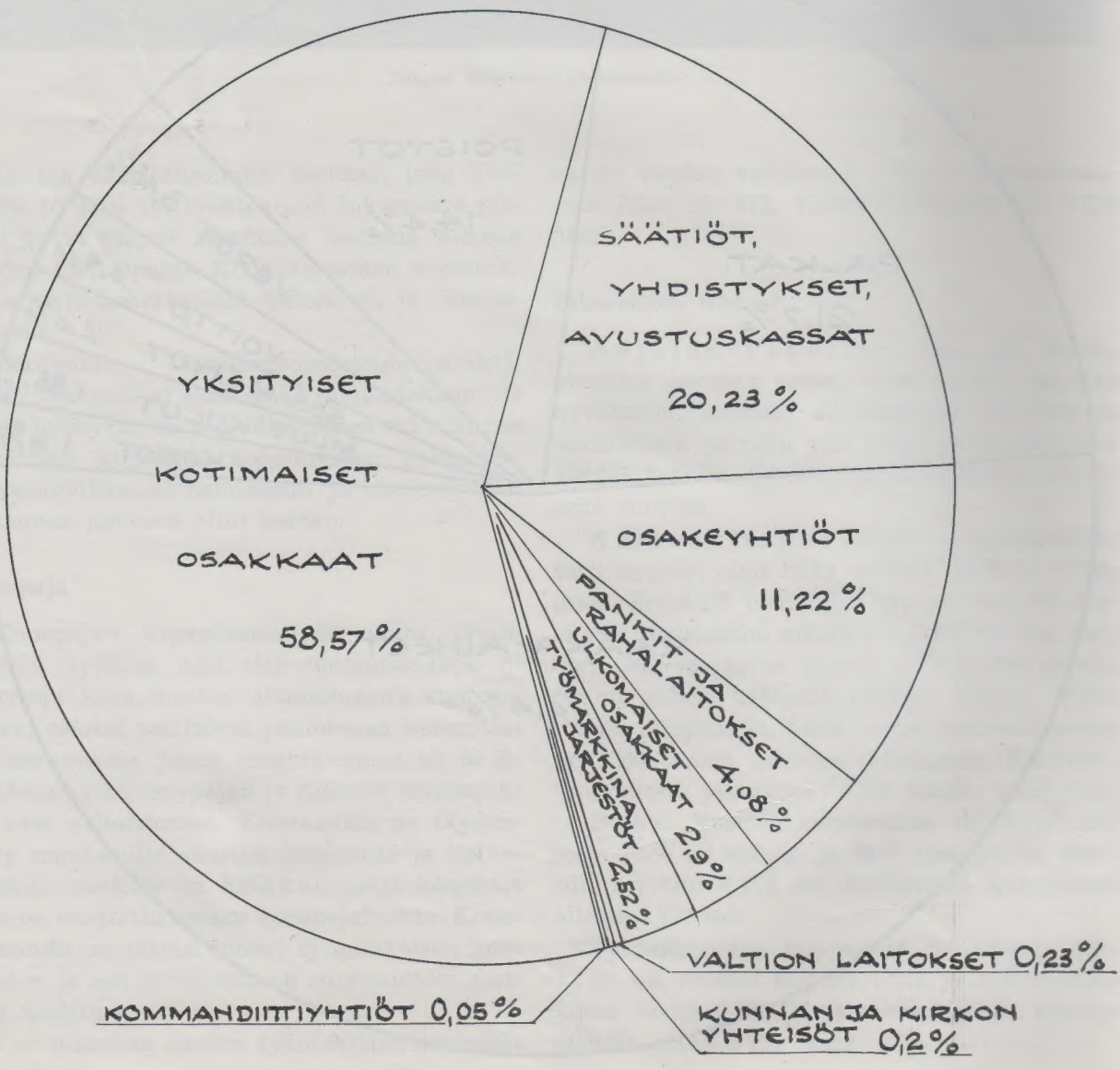

Yhtiökokoukset, hallitus ja johtokunta

Varsinaisessa yhtiökokouksessa, joka pidettiin huhtikuun 10 päivänä käsiteltiin yhtiöjärjestyksessä määrätyt asiat ja myönnettiin vastuuvapaus sekä päätettiin jakaa osinkona 900 markkaa osakkeelta vuodelta 1960. Toimiajaksi 1962—1964 valittiin hallituksen jäseniksi uudelleen insinööri Fredrik Donner ja vuorineuvos Åke Kihlman. Tarkastamaan vuoden 1961 tilejä ja hallintoa valittiin herrat Ruben Granqvist, Ilmari Hjorth, Svante Kihlman (KHT) ja C. J. Idman (KHT) sekä heidän varamiehikseen herrat Åke Vilén (KHT), Helge v. Knorring ja Viktor Procopé.

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka pidettiin marraskuun 30 päivänä, päätettiin muuttaa yhtiöjärjestyksen 4. §:ää siten, että johtokuntaan tulee kuulumaan puheenjohtaja, toimitusjohtaja ja yksi tai useampia hänen varamiehiään sekä niin monta apulaisjohtajaa kuin hallitus pitää tarpeellisena.

Tämän mukaisesti hallitus päätti nimittää tammikuun 1 päivästä 1962 alkaen johtokunnan puheenjohtajaksi vuorineuvos Åke Kihlman'in, toimitusjohtajaksi filosofian kandidaatti Johan Nykopp'in ja toimitusjohtajan varamieheksi diplomi-insinööri Lauri Forsblom'in.

Eroamisvuorossa hallituksesta ovat vuoden 1962 lopussa jäsenet Bertel Appelberg ja Göran Ehrnrooth.

Seuraavilla sivuilla esitetään yhtiön tulos- ja omaisuustaseet. Tilinpäätöksessä ovat osingot yhtiön osakeomistuksesta, 77,3 Mmk, viety rahastoihin.

Omaisuustase 31. 12. 1961

Vastaavaa:

Varsinainen omaisuus:			1961	1960
			tuhansissa	markoissa
Rahoitusomaisuus				
Kassa- ja pankkisaatavat		31 757		
Tilisaamiset		5 145 739		
Obligatiot ja velkasitoumukset		133 256	5 310 752	(4 362 155)
Vaihto-omaisuus			910 427	(1 350 962)
Käyttöomaisuus				
Tehdaskiint. ja vesivoima 1. 1. 61	564 823			
lisäys	130 914			
vähennys	29 358	666 379		
Rakennukset	3 762 734			
lisäys	492 666			
vähennys	293 453	3 961 947		
Koneet ja kalusto	5 398 326			
lisäys	2 547 798			
vähennys	2 402 231	5 543 893		
Metsäkiint.	240 010			
lisäys	8 445	248 455	10 420 674	(9 965 893)
Ylimääräinen omaisuus				
Osakkeet			1 926 256	(1 787 691)
			18 568 109	(17 466 701)

Vastattavaa:

			1961	1960
Vieras pääoma			tuhansissa	markoissa
Pankkilainat		688 825		
Pitkäaikaiset lainat		3 660 331		
Omat tunnusteet		200 000		
Asiakasvekselit		10 000		
Tilivelat		4 780 004		
Tilivelat, enn.maksut		3 011 332		
Nostamattom. osingot		2 733	12 353 225	(11 698 892)
Oma pääoma				
Osakepääoma		2 700 000		
Vararahasto		1 200 000		
Muut rahastot		1 753 719	5 653 719	(5 279 331)
Tulostili				
Voitto edell. vuodelta		122 479		
Takaisinmaksettu leimavero		16 621		
		139 100		
Voitto vuodelta 1961		422 065	561 165	(488 478)
			18 568 109	(17 466 701)

Tulostase 31. 12. 1961

Kulut	1961	1960
Varsinaiset kulut	tuhansissa	markoissa
Korkokulut	319 819	(258 748)
Tulo- ja omaisuusvero	611 818	(592 853)
Poistot	2 551 103	(1 993 813)
Palkat	3 829 550	(3 538 895)
Muut kulut	668 103	(511 885)
Vuoden voitto	422 065	(410 632)
	8 402 458	(7 306 826)

Tuotot		
Varsinaiset tuotot		
Tuotot liikkeen harjoittamisesta	8 109 681	(7 003 991)
Korkotulot	180 059	(179 523)
Muut tuotot	112 718	(123 312)
	8 402 458	(7 306 826)

Ehdotus vuoden 1961 voittovarojen sekä edellisiltä vuosilta tulostilille jääneiden varojen käyttämiseksi

Vuoden voitto	mk	422 065 169
sekä käyttämättömät voittovarat	„	139 100 172
on yhtiökokouksen käytettävissä	mk	561 165 341
Ehdotetaan		
että osinkona jaettaisiin 1 000 mk osaketta kohti eli	mk	270 000 000
että vararahastoon siirretään	„	150 000 000
sekä että loput jätetään tulostilille	„	141 165 341
	mk	561 165 341

Tampellan henkilökunnan huoltokonttori toiminut 20 vuotta

Tämän vuoden alusta tuli kuluneeksi 20 vuotta siitä, kun Tampellan henkilökunnan huoltokonttori aloitti toimintansa. Koska tällä huoltokonttorimme merkkipäivällä on laajempaakin merkitystä suurta jäsenjoukkoa palvelevana laitoksena, lienee asiallista luoda katsaus sen kaksikymmenvuotisvaiheeseen.

Huoltokonttoriaatteen synty ja sen leviäminen maahamme

Useimmat tämäntyylisistä sosiaalitoiminnan muodoista ovat peräisin Yhdysvalloista. Niin on laita myös huoltokonttoriaatteen. Tiettävästi nimittäin ensimmäiset huoltokonttorit perustettiin Yhdysvalloissa vuosisadan alussa. Vähitellen asia tuli tunnetuksi myös eräissä Euroopan teollisuusmaissa, mm. 1910-luvun alussa myös Ruotsissa. Täältä aate tuli pian tunnetuksi myös Pohjanlahden itäpuolella, Suomessa. Maamme ensimmäiset huoltokonttorit perustettiin äsken mainitun kymmenluvun puolivälissä ensimmäisen maailmansodan aikoihin. Siitä lähtien ne ovat tulleet yhä yleisimmiksi, ja toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen niiden perustaminen on ollut hyvin vilkasta.

Tampellan henkilökunnan huoltokonttorin perustaminen

Oman huoltokonttorin aikaansaamisen välttämättömyys heräsi vähitellen myös Kanta-Tampellan henkilökunnan keskuudessa. Erikoisesti työväestön piirissä tunnettiin ajatusta kohtaan kasvavaa mielenkiintoa. Sotavuosina tämä mielenkiinto alkoi saada näkyviäkin ilmauksia, mistä työväestön lähetystö yhtiön johdon puheille oli kaiketi selvimpänä todistuksena. Yhtiön silloinen johto oli työväestön edustajien kanssa samaa mieltä huoltokonttorin perustamisen välttämättömyydestä, joten asia tuli periaatteellisena kysymyksenä helposti ratkaistuksi.

Suunnitelman käytännöllinen toteuttaminen huoneustotilan, kouluttamattoman henkilökunnan ja erilaisten konttorikoneiden puutteen vuoksi ei suinkaan ollut mikään helppo tehtävä. Kuitenkin v. 1941 lopussa perustettu huoltokonttori voitiin sijoittaa sitä varten kunnostettuun huoneustoonsa vasta mainitun vuoden lopulla, mutta vasta tammikuussa v. 1942 se pääsi varsinaisesti toimintavalmiiksi ja sen toimesta voitiin ensimmäiset palkanpidätykset suorittaa. Mielenkiintoista on palauttaa muistiin, että tällöin alkuvaiheissa esim. kaikki tileilleviennit tapahtuivat ensimmäisen toimintavuoden aikana yksinomaan käsin. Tästä luonnollisesti aiheutui töiden valtava ruuhkautuminen, virkailijoiden joutuessa tekemään paljon ylitöitä. Pian kiinnitti yhtiön johtokin näin syntyneeseen tilanteeseen vakavaa huomiota ja se antoi Idman'in tilitoimistolle tehtäväksi suunnitella huoltokonttorillemme koneellistetun tilinpitojärjestelmän omine kortistoineen, mikä sitten käytännössä on osoittautunut erittäin tarkoituksenmukaiseksi. Uuden järjestelmän ansiosta saatiin ruuhkat selvitetyiksi v. 1943 loppuun mennessä ja seuraavan vuoden tammikuussa saattoi huoltokonttori antaa tilinpäätökset ilman viivytyksiä.

Myöhempiä uudistuksia ja parannuksia

Luonnollista on, että huoltokonttorin työskentelyn ulkonaiset edellytykset ovat vuosien kuluessa vähitellen parantuneet. Niinpä yhtiön johdon suosiollisesti sallima huoneuston laajennus v. 1947—48 jonkin verran helpotti sitä tilan ahtautta, mikä suuresti

Huoltokonttorin nykyinen henkilökunta. Vas. Riitta Kanerva, Vappu Hulmi, A. Tienari, Hillevi Murtoniemi. Leila Salmi, Aune Bister, Kerttu Särkijärvi ja N. Eerola.

Asiakaspalvelu käynnissä.

oli sitä ennen vaikeuttanut konttorin työskentelyä. Tosin tällä hetkelläkin konttori toimii epätarkoituksenmukaisessa huoneustossa, jossa työolosuhteet eivät ole läheskään parhaat mahdolliset ja tilanpuute on edelleen suuresti haittaamassa työskentelyä.

Myös huoltokonttorin ensimmäiset Astra-merkkiset kirjanpitokoneet heikon rakenteensa vuoksi olivat käyttäjilleen alituisena mieliharmina. Niissä näet oli yksinkertaisen laskukoneen runkoon lisätty kirjanpitokoneen vaunu, mistä johtui, että runko ei kestänyt vaunun liikettä, vaan aiheutti vähän väliä epäkuntoon menemällä töiden keskeytymisiä. Yhtiön johto suhtautui tähänkin epäkohdan poistamiseen suopeasti ja niin huoltokonttori sai syksyllä v. 1950 kaksi uutta amerikkalaista Sundstrand-merkkistä kirjanpitokonetta, jotka otettiin käytäntöön v:n 1951 alussa. Kuitenkaan nämäkään koneet eivät kestäneet huoltokonttorin ankaraa työpainetta kauempaa kuin vuoteen 1956, jolloin niiden tilalle yhtiön johdon suosiollisella myötävaikutuksella hankittiin nykyiset Addo-kirjanpitokoneet. Myöskään näiden koneiden kestävyys ei valitettavasti vastaa huoltokonttorimme valtavaa työpainetta.

Numerotietoja huoltokonttorin toiminnasta

Kirjanpitojärjestelmän koneellistamisen jälkeen on huoltokonttorin maksupalvelu sujunut suurta jäsenkuntaa tyydyttävällä tavalla. Veronpidätysten siirryttyä valtion ja kunnanverotuksen kohdalta 1940-luvun puolivälissä ja kirkonverojen kohdalta kymmenen vuotta myöhemmin palkanmaksun yhteydessä ennakolta tapahtuviksi, pienensi tämä muutos huomattavasti siltä osalta maksupalvelua. Mutta senjälkeen on sitten muu maksupalvelu vastaavasti huomattavasti lisääntynyt, mikä on ollut seurauksena ennenkaikkea omakoti- ym. rakennustoiminnan ja siitä johtuneen lainaustoiminnan vilkkaudesta. Antakaamme numerotietojen osoittaa huoltokonttorin toiminnan kehityksen ja laajuuden v:ina 1942—62.

Sammonkartano ja Liisanpuisto (4:s talo) tampellalaisten omatoimisen asuinrakennustoiminnan kauniita saavutuksia. Talot on rakentanut rakennustoimisto Mattinen & Niemelä.

Tulot	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Virkailijain palkanpidätys ..	1.708.508	2.499.981	2.987.490	3.486.030	5.469.598	6.499.919
Pellavan „ ..	1.000.680	1.768.576	2.287.924	3.217.429	5.991.709	7.237.418
Konepajan „ ..	3.914.025	5.404.779	6.580.699	9.477.105	17.077.560	18.618.504
Omakotiyhdistysten tuloja ..	—	—	—	—	3.503.238	6.591.841
Panot	—	1.643.886	1.088.573	3.412.693	3.855.747	5.188.296
Muita tuloja	1.372.882	832.724	772.297	3.791.486	12.594.124	6.895.468
	7.996.095	12.149.946	13.716.983	23.384.743	48.491.976	51.031.446

	1948	1949	1950	1951	1952	1953
Virkailijain palkanpidätys ..	9.163.950	12.765.893	15.246.235	22.756.940	30.172.665	36.871.244
Pellavan „ ..	11.036.167	15.295.370	22.299.168	36.842.214	42.985.251	35.685.544
Konepajan „ ..	32.558.414	40.837.647	33.650.973	67.019.166	78.495.035	83.065.872
Omakotiyhdistysten tuloja ..	2.300.136	1.664.105	1.678.503	2.120.265	7.847.687	3.115.389
Panot	10.297.974	15.151.938	18.477.419	26.640.516	37.245.253	47.281.103
Muita tuloja	10.738.299	38.096.833	36.823.525	27.435.825	52.876.208	133.706.752
	76.094.940	123 811.786	128.175.823	182.814.926	249.622.099	339.725.904

	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Virkailijain palkanpidätys ..	42.591.933	45.841.545	52.810.465	61.920.190	70.770.123	77.911.945
Pellavan „ ..	36.022.241	38.922.777	41.122.373	50.717.495	42.524.160	43.178.907
Konepajan „ ..	89.934.030	99.683.157	100.555.803	119.765.793	121.547.643	127.988.419
Omakotiyhdistysten tuloja ..	665.387	1.081.548	304.887	140.548	273.503	328.132
Panot	40.814.756	45.442.561	47.905.860	42.322.456	48.482.323	53.781.863
Muita tuloja	33.936.825	37.238.161	1.044.353	176.034	208.612	235.730
	243.965.172	268.209.749				
Huolto r.y.			10.950.096	12.673.739	12.913.392	12.753.707
Kukkasrahastot			170.569	77.495	125.280	172.906
Sairaskassat			14.065.310	28.359.355	26.985.929	26.035.047
Kuorot, ork., Paalij., op.k., ym.			3.262.157	3.632.531	5.915.813	1.793.156
Urheilutalo, keilahalli			53.400	924.551	1.219.580	1.115.550
Sammonkart., Kalevanlinna ..			8.057.770	23.924.945	479.973.518	47.327.504
Korkoja			2.377.764	3.191.832	4.118.819	4.351.213
			282.680.807	347.826.964	815.058.695	396.974.079

	1960	1961	1942—1961 yhteensä
Virkailijain palkanpidätys ..	84.384.895	94.522.264	680.381.813
Pellavan „ ..	45.381.246	49.802.204	533.318.853
Konepajan „ ..	133.275.156	161.864.897	1.351.314.677
Omakotiyhdistysten tuloja ..	237.360	358.397	32.210.926
Panot	59.947.846	61.752.932	570.733.995
Muita tuloja	897.735	1.001.756	400.675.629
Huolto r.y.	13.532.059	15.692.883	78.515.876
Kukkasrahastot	98.699	132.295	777.244
Sairaskassat	33.411.154	33.915.115	162.771.910
Kuorot, ork., Paalij., op.k., ym.	3.907.806	4.129.834	22.641.297
Urheilutalo, keilahalli	1.026.300	961.067	5.300.448
Sammonkart., Kalevanlinna ..	25.525.674	25.724.348	610.533.759
Korkoja	6.252.721	8.099.492	28.391.841
	407.878.651	457.957.484	4.477.568.268

Menot	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Otot	—	2.585.102	4.248.899	8.362.230	19.268.478	22.955.734
Verot	3.764.443	5.342.747	4.973.006	5.476.941	8.900.783	7.566.796
Vakuutukset	—	183.580	185.322	243.307	431.606	422.334
Vuokrat	628.991	763.322	1.109.004	1.528.065	2.048.735	2.466.757
Lainojen lyhenn. ja korkoja	—	28.200	585.594	95.004	115.982	780.459
Omakotiyhdistysten laskuja	—	—	—	—	10.593.836	6.335.807
Muita menoja	2.898.541	2.297.996	1.149.942	14.722.077	7.034.556	10.503.558
	7.291.975	11.200.947	12.251.767	30.427.624	48.393.976	51.031.445

	1948	1949	1950	1951	1952	1953
Otot	34.430.052	65.526.798	81.053.096	126.297.047	155.415.893	168.397.759
Verot	8.794.220	5.277.669	2.620.925	2.869.062	2.745.016	3.042.223
Vakuutukset	557.933	773.799	901.521	1.096.609	1.323.909	1.712.794
Vuokrat	3.511.987	4.379.158	6.020.925	9.181.306	12.216.659	16.250.724
Lainojen lyhenn. ja korkoja	807.667	1.142.658	1.257.988	1.721.683	2.254.897	2.009.661
Omakotiyhdistysten laskuja	5.483.375	4.445.295	2.239.656	4.089.824	4.409.158	1.546.201
Muita menoja	22.363.648	42.314.899	35.517.768	44.559.395	44.434.688	127.704.625
	75.948.882	123.860.276	129.611.879	189.814.926	222.800.220	320.663.987

	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Otot	151.558.916	197.543.366	203.863.846	165.083.301	169.947.754	177.645.721
Verot	3.395.326	3.237.134	3.264.632	3.837.519	4.716.472	5.144.312
Vakuutukset	1.854.386	2.267.168	2.239.487	2.434.531	2.698.357	3.031.419
Vuokrat	23.633.173	22.465.514	28.790.396	38.964.909	46.808.193	62.377.590
Lainojen lyhenn. ja korkoja	2.243.115	3.201.863	4.211.022	4.903.775	4.119.020	3.887.508
Omakotiyhdistysten laskuja	566.764	485.102	316.395	309.227	378.598	522.585
Muita menoja	47.051.493	45.342.703	6.657.806	6.272.796	10.093.277	14.126.528
	230.303.173	274.542.850				
Sähkölaskuja			3.448.090	3.757.523	5.290.302	6.523.857
Lehti-, kirja-, jäsen- ja puhl.			1.396.181	1.717.110	1.635.818	1.812.918
Elatukset ja ulosmittaukset			1.768.946	1.896.204	2.771.859	2.660.053
Urheilutalomaksuja			—	115.438	638.150	563.370
Sairaskassat			16.033.556	25.708.848	38.279.887	31.162.928
Kuorot, ork., Paalij., op.k., ym.			3.806.766	3.130.819	3.658.486	3.473.969
Urheilutalo, keilahalli			6.500	385.964	510.557	1.901.990
Huolto r.y.			11.439.121	13.451.471	17.899.235	13.186.376
Kukkasrahastot			100.660	69.260	87.625	134.025
Sammonkart., Kalevanlinna			7.736.433	57.115.425	487.637.711	44.817.499
Ammattiosasto			4.842.418	6.406.872	6.017.959	5.900.200
			299.922.255	335.560.992	803.189.260	378.872.848

	1960	1961	1942—1961 yhteensä
Otot	197.448.009	253.838.693	2.205.470.694
Verot	2.293.315	1.889.638	89.152.179
Vakuutukset	3.362.684	3.836.990	29.557.736
Vuokrat	62.532.431	63.641.842	409.319.681
Lainojen kuoletukset ja korot	3.531.620	4.862.030	41.759.746
Omakotiyhdistysten laskuja	312.055	481.144	42.515.022
Sekalaisia menoja	13.087.870	15.316.760	513.450.926
Sähkölaskuja	7.539.418	7.259.280	33.818.470
Lehti-, kirja-, jäsen- ja puhl.	1.883.191	2.322.566	10.767.784
Elatukset ja ulosmittaukset	3.383.758	3.855.623	16.336.443
Urheilutalomaksuja	456.570	499.600	2.273.128
Sairaskassat	32.876.916	34.754.554	178.816.689
Kuorot, ork., Paalij., op.k., ym.	3.913.955	4.434.047	22.418.042
Urheilutalo, keilahalli	1.173.920	966.458	4.945.389
Huolto r.y.	14.088.688	17.853.308	87.918.199
Kukkasrahastot	151.740	180.340	723.650
Sammonkart., Kalevanlinna	22.278.466	22.123.974	641.709.508
Ammattiosasto	5.706.699	5.770.070	34.644.218
	376.021.305	443.886.917	4.365.597.504

Kirjoituksemme yhteydessä oleva tilasto osoittaa, miten huoltokonttorin maksupalvelu, lainausliike- ym. toiminta on huomattavasti laajentunut. Myös rahanarvon alenemisella on luonnollisesti ollut oma osuutensa huoltokonttorin rahaliikkeen markkamääräiseen nousuun, mutta tämä kehitys on erikoisen merkille pantava siitä syystä, että valtion ja kunnan verojen kanto on siirtynyt palkkauskonttoreille verokirjan mukaan ennakolta perittäviksi. Lähinnä sosiaalitoiminnan jatkuva sodanjälkeinen laajentuminen ja monipuolistuminen on pääosaltaan aiheuttanut edellämainitun huoltokonttoritoiminnan kasvun, missä varsinkin voimakas omakotiharrastus ja asunto-osakkeiden hankkiminen on näytellyt merkittävää osaansa ei ainoastaan lainaustoiminnan suurena lisääntymisenä, vaan myös muun maksupalvelutoiminnan kasvuna. Myös sairaskassojen ja Tampellan Huolto r.y:n varojen sijoittaminen huoltokonttoriin ja niiden aiheuttama maksupalvelu on huomattavalla tavalla vaikuttanut edelläkuvattuun toiminnan lisääntymiseen. Edelleen on erilaisten yhdistysten jäsenmaksujen periminen, mikäli jäsenet ovat sitä halunneet, kuulunut jo usean vuoden ajan huoltokonttorin ohjelmaan. Niin'ikään erilaiseen sosiaalitoimintaan yhtiön johdon myöntämien määrärahojen tilit on hoidettu huoltokonttorissa.

Lainaustoiminta.

Sääntöjensä mukaan harjoittaa huoltokonttori myös lainaustoimintaa, jotta ne varat, joita työntekijät ja toimihenkilöt tileilleen jättävät tai heiltä muihin huoltokonttoriin sijoitettuihin rahastoihin kerätään, palvelisivat konttorin laajan jäsenkunnan taloudellisia tarpeita ja olisivat tukena ja turvana vaikeiden sairaus- ym. onnettomuuksien sattuessa. Lainauskorko on ollut kaiken aikaa yhtä suuri kuin säästökorko ja on se ollut jonkin verran pienempi kuin varsinaisissa pankkilaitoksissa säästökoron luonnollisesti ollessa vastaavasti korkeampi kuin varsinaisissa rahalaitoksissa.

Ensimmäinen suuri rahoitustehtävä, mikä uskottiin huoltokonttorin hoidettavaksi, oli omakotiyhdistysten maa-alueiden osto ja rahoitus v:ina 1945—47, joihin käytettiin varoja n. 15 milj. markkaa. Siten tehtiin mahdolliseksi Tampellan palveluksessa oleville saada ostaa tonttimaata suhteellisen halvalla ja maksaa vähitellen palkastaan sopivina pidätyksinä tonttiensa hinnan. Aikaa kuvaavana kerrottakoon, että kevättalvella 1945 myönnettiin kotiutetuille reserviläisille n. 400 lainaa siviilipuvun ym. vaatetustarvikkeiden ostamista varten ja nousi tähän tarkoitukseen käytettyjen varojen määrä 2 milj. markkaan. Edelleen omakotiyhdistysten kuorma-autojen, puutavaran, tiilien, sähkölinjatarvikkeiden ym. hankinnat niin'ikään rahoitettiin huoltokonttorimme toimesta.

Lainojen yhteismäärä nousi eri vuosina seuraaviin summiin:

1946	10,5	milj. markkaa
1947	12	„ „
1948	13	„ „
1949	19	„ „
1950	31	„ „
1951	63	„ „
1952	38,5	„ „
1953	68	„ „
1954	56	milj. markkaa
1955	82	„ „
1956	91	„ „
1957	62	„ „
1958	74	„ „
1959	68	„ „
1960	63	„ „
1961	79	„ „
Yht. 1946—61	830	milj. markkaa

Eri vuosina pääosa myönnetyistä lainoista (n. 60—70 %) käytettiin omakotitontin ostoon, omakotitalon rakentamiseen tai asunto-osakkeen ostamiseen. Yksityiskohtina voitanee kertoa, että v. 1953 rakennettuun Kalevanlinnan kerrostaloon myönnettiin 30 milj. lainoja osakkeenostoa varten ja v:ina 1958—59 Asunto-oy Sammonkartanon osakkeisiin 60 milj. mk ja siten mahdollistettiin monen tampellalaisen kohdalta osakkeenostosuunnitelman toteuttaminen. Edelleen on syytä todeta, että vuosien 1946—62 aikana on huoltokonttorin rahoitusten turvin rakennettu n. 850 omakotitaloa. Nämäkin numerotiedot osoittavat huoltokonttorimme lainaustoiminnan suuren sosiaalisen merkityksen.

Mieluisaa on todeta, että myönnetyt lainat yleensä on hoidettu sopimuksen mukaan. Keskimäärin vain n. 5—10 lainaajaa lähes 2000 lainansaajan joukosta vuosittain on laiminlyönyt lainansa hoitamisen, mistä takaajat ovat joutuneet valitettavasti kärsimään. Tosin useimmissa tällaisissakin tapauksissa ovat takaajat saaneet perityksi eri teitä omansa myöhemmin takaisin.

Jäsenmäärä oli vuoden 1942 lopussa n. 1.300 henkeä ja v. 1961 lopussa n. 3.000 henkeä.

Huoltokonttorin virkailijat.

Huoltokonttorin esimiehinä ovat toimineet fil.maist. J. Laijärvi 1942—31. 1. 45 ja fil.maist. Artturi Tienari 1. 2. 45—ed. Huoltokonttorin pääkirjanpitäjänä on toiminut nti Hilda Lehtonen 1942—56 ja rva Hillevi Murtoniemi 1956—ed. toimittuaan sitä ennen toimistovirkailijana huoltokonttorissa v:sta 1942 lähtien. Yhtiön asunto- ym. asioiden hoitajana on toiminut v:sta 1948 lähtien sos.virk. Niilo Eerola. Toimistovirkailijoina ovat toimineet rva Kerttu Särkijärvi 1942—ed, rva Irja Danielsson (os. Penttilä) 1943—50, rva Raili Sinivaara 1943—49, rva Ester Hietanen 1949—56, rva Leila Salmi 1950—ed., nti Vappu Hulmi 1956—ed., rva Salme Tähtinen 1957—60, nti Anja Asikainen 1960—61 ja nti Riitta Kanerva 1961—ed. Lyhyempiä aikoja ovat olleet mm. rva Raili Hietanen, nti Helvi Kangasniemi, rva Lulu Eerola, rva Aune Bister ja rva Margit Kantonen.

Keskinäinen luottamus.

Tampellan henkilökunnan huoltokonttorin 20-vuotiskatsauksen lopuksi on mieluisaa todeta, että sen suorittaman arvokkaan sosiaalisen työn menestymisen perustama on ollut sen ja suuren jäsenkunnan keskinäinen luottamus. Huoltokonttori on pyrkinyt näiden kahden vuosikymmenen aikana rehellisesti ja palvelevaa mieltä osoittaen toimimaan kolmituhantisen jäsenkuntansa parhaaksi. Luonnollisesti me kaikki toivomme, että tämä kahdenkymmenen vuoden aikana

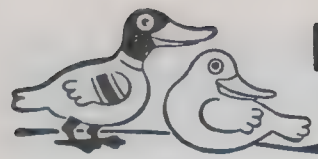

TAMMERKOSKEN PARTAALTA

— **Miten luen yhtiön taseet.**
— **40 tuntia.**
— **Ennaltaehkäisevää työterveystoimintaa kehitettävä.**
— **Kunnollisuus sinänsä on arvo.**
— **Luonto ja maisemat matkailuvalttejamme.**
— **Tunne rajasi.**
— **Leirintäalueiden rauha ja viihtyisyys.**
— **Hyvää lomaa.**

Toisaalla lehteämme on luettavissa yhtiön vuosikertomus ja taseet, joista saa melko hyvän yleiskuvan viime toimintavuodesta. Lienee paikallaan lähemmin tarkastella, mitä nämä taseet sisällään pitävät, ja siten avartaa sitä näkökulmaa, josta yhtiön taseita voidaan tarkastella. Tietenkin on selvää, että emme voi tässä yhteydessä lyhyen kirjoituksen puitteissa kaikkia taseiden osia tarkastella.

Tulostase ilmoittaa vuoden 1961 toiminnan tuloksen. Tämän selvittäminen on periaatteessa melko yksinkertainen asia. Kysymys on vain yhtiön tuottojen — suurimmalta osalta myyntitulojen — ja näiden tuottojen saamiseksi suoritettujen uhrausten — kulujen — välisen erotuksen laskemisesta. Yhtiön myyntitulot eivät kuitenkaan esiinny kokonaisuudessaan tulostaseen tuottojen puolella, vaan sinne on merkitty erä "tuotot liikkeen harjoittamisesta". Tähän on päädytty vähentämällä myyntituloista mm. valmistukseen välittömästi käytetyt raaka- ja tarveaineet, voima-, huolto- ja korjauskustannukset sekä varsinaiset valmistuspalkat. Nämä kuluerät eivät näin ollen enää sisälly tulostaseen kuluihin, koska ne on jo vähennetty myyntituloista.

K u l u i s t a ennenkaikkea "poistot" on erä, jonka sisältö lienee monelle epäselvä. Poistot vastaavat yhtiön käyttöomaisuuden — rakennusten, koneiden, kaluston j.n.e. — vuosittaista kulumista. Kun yhtiö vuosittain hankkii tällaista käyttöomaisuutta, ei tästä aiheutuvia hankintamenoja merkitä kokonaisuudessaan sen vuoden kuluiksi, jona ne hankitaan. Tämä johtuu siitä, että käyttöomaisuus ei kulu loppuun hankintavuonna, vaan se osallistuu myyntitulojen saantiin useina vuosina. Kuitenkin koneet kuluvat käytössä ja vanhentuvat teknillisesti. Ne on ennemmin tai myöhemmin korvattava uusilla. Poistojen tarkoituksena on ottaa huomioon käyttöomaisuuden kuluminen ja vanheneminen. Tämä tapahtuu siten, että käyttöomaisuuden hinnasta merkitään kunkin vuoden kuluiksi erä, joka edustaa käyttöomaisuuden arvon alentumista kysymyksessä olevana vuonna. Tällä tavoin käyttöomaisuuden hankintamenot tulevat vasta vähitellen vuosien mittaan merktyiksi kuluiksi, kunnes käyttöomaisuus on kokonaisuudessaan poistettu. Tämä on tapahtunut silloin, kun eri vuosinä tehdyt arvonvähennykset ovat yhtä suuret kuin omaisuuden alkuperäinen hankinta-arvo. Tällä tavoin kertyvillä poistoarvoilla kyetään hankkimaan uusia käyttöomaisuusesineitä kuluneiden ja käytöstä poistettujen tilalle. Käytännössä poistot suoritetaan verolainsäädännön säännösten mukaisesti.

Yhtiön vuositulokseen — voittoon — päädytään siten, että tuotoista vähennetään kulut. Tämä voitto — viime vuodelta mk. 422.065.169:— — on yhtiön liikevaihdosta (mk. 17.649.000.000:—) n. 2,4 %. Kun verot on vähennetty, käytetään voitto kahdella tavoin: osasta voittoa jaetaan osinko, joka on osakkeenomistajalle korvaus — korko siitä, että he ovat lainanneet rahapääomansa yhtiölle. Samalla tavoinhan pankkikin maksaa korkoa sille lainatuista talletusvaroista. Toinen osa voittoa jätetään itse yhtiöön käytettäväksi laajentamis- ja uudistustöiden rahoittamiseen sekä juoksevaan liiketoimintaan. Tulostaseen osoittama voitto merkitään myös omaisuustaseeseen.

Omaisuustase on asetelma, joka osoittaa yhtiön varallisuusaseman vuoden vaihteessa. »Vastaavat» osoittavat yhtiön omaisuuden omaisuuslajeittain ja »vastattavat» osoittavat sen, millä tavoin tämän omaisuuden hankinta on rahoitettu. Toisin sanoen: omaisuustaseen »vastattavaa selvittää sen, mihin »vastattavien» vieras ja oma pääoma on käytetty.

Tämä merkitsee samalla sitä, että voitto — sen jälkeen kun siitä on osingot vähennetty — samoin kuin osakepääoma ja erilaiset taseessa esiintyvät »rahastot» eivät suinkaan ole yhtiön kassassa rahana eivätkä liioin pankkitileillä talletuksina. Kassassa ja tileillä on tavallisesti vain sen verran varoja, mitä yhtiön maksuvalmiudesta huolehtiminen vaatii sen johdosta, että myynnistä kassaan tulevat maksut eivät tapahdu samanaikaisesti kuin erilaiset kulunkierät aiheuttavat kassasta maksuja.

Kuluneen vuoden samoinkuin edellistenkin vuosien jakamaton voitto sekä erilaiset rahastot ja osakepääoma ovat toisin sanoen »kiinni» kaikissa »vastaavien» erilaisissa omaisuuserissä, pääosaltaan käyttöomaisuudessa — koneissa, rakennuksissa j.n.e. — sekä vaihto-omaisuudessa — valmiissa tavaroissa ja puolivalmisteissa sekä raaka- ja tarveaineissa.

Kaikkia niitä laajentamis- ja uusimistöitä, joita yhtiö viime vuosina on varsin laajassa mittakaavassa suorittanut, ei kuitenkaan ole kyetty rahoittamaan

---

kehittynyt ja vahvistunut keskinäinen luottamus jatkuvasti syventyisi, mikä olisi omiaan luomaan parhaat edellytykset tämän sosiaalitoimintamuodon jatkuvalle menestymiselle Tampellan piirissä sekä myöskin antamaan työn iloa huoltokonttorin virkailijakunnalle. Parhaat onnittelumme huoltokonttorillemme sen menestyksekkään 20-vuotisen toiminnan johdosta.

yksinomaan omin varoin, vaan yhtiön investointitoiminnan toteuttaminen on edellyttänyt varsin runsasta lainojen ottoa. Nämä lainat esiintyvät omaisuustaseen »vastattavien» vieraassa pääomassa. Lainat on kuitenkin maksettava takaisin luotonantajille. Myös tämä lainojen lyhentäminen tapahtuu yhtiön voittojen avulla.

Tästä huomataan, että voiton saaminen on yhtiön olemassaolon perusedellytys. Jatkuvat tappiot johtaisivat konkurssiin. Myöskään tilanne, jossa ei syntyisi sen enempää voittoa kuin tappiotakaan, ei ajanmittaan antaisi yhtiölle toimintamahdollisuuksia, sillä tällaisessa tilanteessa yhtiö polkisi paikallaan ja menettäisi kilpailijoilleen markkinat. Tuotantomenetelmien tehostamiseen ja tuotannon laajentamiseen ei olisi mahdollisuuksia. Tämä ei olisi mahdollista vieraan pääomankaan avulla, koska tällä hetkellä otetut lainat voidaan maksaa takaisin vain tulevien voittojen avulla. Jos yhtiön jatkuvasti olisi "plus miinus nolla"-tilanteessa, voittoa saavat ja tämän avulla tuotantomenetelmiään kehittävät kilpailijat valtaisivat markkinat, ja yhtiön tilinpäätös alkaisi osoittaa tappioita, jotka ennen pitkää johtaisivat toiminnan lopettamiseen.

* * *

Hallitusneuvottelujen pahimpia kompastuskiviä oli ohjelmaan ehdotettu lausuma työajan yleisestä lyhentämisestä. SAK:n edustajien osallistumista hallitukseen oli edellytetty, ja SAK puolestaan asetti omat ehtonsa. Tavoitteena tulisi olla siirtyminen 40-tuntiseen työviikkoon, ja hallituksen tulisi ryhtyä valmistelemaan esitystä yleisestä työajan lyhentämisestä, kuitenkin asettamalla sitä ennen työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen edustajista kokoonpannun asiantuntijaelimen kiireellisesti selvittämään, millä tavoin työaikaa voidaan tuotantoa ja työllisyyttä vaarantamatta ryhtyä lyhentämään.

Suomen Työnantajain Keskusliitto on eri yhteyksissä esittänyt käsityksenään, että taloudellista kehitystä, rahan arvoa ja maan kilpailukykyä ei ole vaarannettava nykyisin käytännössä olevaa työaikaa lyhentämällä. Työaikaa koskeva kohta olisi siis pitänyt jättää pois hallitusohjelmasta, ja jos sitä ei voitaisi jättää siitä pois, ei siinä kuitenkaan olisi sitouduttava toimenpiteisiin, jotka vaarantaisivat maan taloudellisen kehityksen. STK on perustellut kantaansa mm. seuraavilla näkökohdilla:

1. Nykyisten työehtosopimusten puitteissa toteutettu 45 tunnin työviikko vastaa sekä pohjoismaista että länsieurooppalaista tasoa. Suomen taloudellinen asema ja tuotantomme kilpailukyky ei suinkaan ole sellainen, että meillä voitaisiin työajan suhteen asettua kärkeen.

2. Vuotuinen työaika Suomessa on lyhyempi kuin useimmissa Euroopan maissa mm. sen vuoksi, että vuosilomat Suomessa ovat pitemmät kuin missään muualla ja että Suomessa on enemmän ns. arkipyhiä kuin missään muussa maassa.

3. Viikkoansioiden säilyttäminen työajan lyhentämisestä huolimatta, mitä myöskin on vaadittu, merkitsisi välittömästi palkkakustannusten kohoamista 40-tuntiseen työviikkoon siirryttäessä noin 12 % eli 60—70 miljardilla markalla vuodessa. Tämä lisäkustannus siirtyisi sellaisenaan tuotantokustannuksiin ja suurelta osalta myös hintoihin, ja siten työajan lyhentäminen vaarantaisi nykyisen reaalisen ansiotason.

4. Otaksumaa, että lyhennetystä työajasta huolimatta voitaisiin tuottaa yhtä paljon kuin aikaisemmin, jolloin tuotantokustannukset jäisivät kohoamatta, ei voida pitää käytännössä mahdollisena. Tuotemäärän työtuntia kohden eli ns. tuottavuuden täytyisi tällöin äkilliseti kasvaa pelkästään sen vuoksi, että työaikaa on lyhennetty. Todellisuudessa sellainen kasvu edellyttää tuotantomenetelmien ja koneellistumisen pitkäjännitteistä kehittämistä.

5. Työajan lyhentäminen vähentäisi yleisesti tuotantokoneiston käyttöaikaa sekä siten myös tuotannon kokonaistulosta ja aiheuttaisi yleiskustannusten nousua ja hintojen kohoamista. Vähentynyt tuotanto tai edullisimmassakin tapauksessa tuotannon ja kansantulon kasvun hidastumista johtaisi reaalitulojen ja reaalipalkkojen supistumiseen.

6. Meillä on juuri toteutettu työnantajille suuria kustannuksia aiheuttavat sosiaaliset uudistukset vuosilomalain ja työeläkkeen osalta, näiden yhteinen osuus palkkakustannusten nousuun on jo ainakin 6—7 %.

7. Lähimmät kilpailijamme maailmanmarkkinoilla, mm. huomattavasti varakkaampi Ruotsi ei ole vielä toteuttanut 40-tunnin työviikkoa, jota Ruotsissa ammattiyhdistysliike ei muuten pidä ajankohtaisenakaan. Vetoaminen Ruotsin parempaan ansiotasoon, kuten SAK:n taholta on tehty, on epäjohdonmukaista, koska työajan lyhentäminen Suomessa olisi omiaan entisestäänkin suurentamaan maiden välistä ansiotason todellista eroa.

8. Muissa maissa työajan lyhentäminen on, milloin sellaisenaan on katsottu olevan taloudellisia edellytyksiä, suoritettu tai suunniteltu suoritettavaksi asteittain riittävän pitkän ylimenoajan puitteissa, jotta kansantulon ja palkanmuodostuksen äkillisestä alentumisesta vältyttäisiin. Näin on tehty hiljattain mm. Länsi-Sakassa. Samalta pohjalta käsiteltiin asiaa viime kesänä kansainvälisessä työjärjestössä, mutta ehdotettu suositus työajan yleisestä lyhentämisestä jäi silloin hyväksymättä.

* * *

Miltei jokainen sodan jälkeinen vuosi on tuonut kehittyvän elinkeinotoimintamme ratkaistavaksi vaikeita periaatteellisia ja käytännöllisiä pulmia. Ei näin ollen ole ihmeteltävää, että tällaisen paineen vallitessa eräät keskeiset asiat, joiden otaksutaan olevan kunnossa, jäävät ikäänkuin sivuun, elleivät ne tule suorastaan pakottavina esille. Näin on käynyt mm. työterveystoiminnan.

Työpaikoilla on kyllä jatkuvasti kehitetty työterveys- ja turvallisuustoimintaa, mutta tuloksia ei vielä voida pitää riittävän hyvinä, sillä tapaturma- ja ammattitautitapaukset ovat kaikesta huolimatta lisääntyneet huolestuttavasti. Vuonna 1951 oli korvattujen tapausten luku 86.857, mutta vuonna 1961 ennakkotietojen mukaan jo n. 170.000. Työnantajien suorittamien tapaturmavakuutusmaksujen määrä oli tuolloin kohonnut yhteensä lähes 6 miljardiksi markaksi.

Pääosaltaan työstä aiheutumattomien sairauksien takia on parhaassa työiässä olevien miestemme kuolleisuus kaksinkertainen muihin pohjoismaihin verrattuna. Kun lisäksi muistetaan, että pysyvä ja ohimenevä eri syistä johtuva työkyvyttömyys aiheuttaa vuosittain kymmenien miljoonien työpäivien menetyksen, on selvää, että juuri tuotannon kannalta on maamme merkittävimmän omaisuuden, sen ammatti-

Suomen maantiedon- ja luonnonhistorian opettajien Liiton retkikunta Tampellan vieraina. Retkeläiset oppaineen urheilutalomme portailla.

taitoisen työvoiman terveyden ja työkyvyn säilyttäminen ensiarvoisen tärkeää.

Kiinnittämällä entistä enemmän huomiota ennaltaehkäisevään työterveystoimintaan voitaisiin aikaansaada korjaus syntyneeseen tilanteeseen. Tässä mielessä Työterveyslaitos erikoisesti toivoo kaikkien elinkeinoelämän yhteisöjen ja yritysten tukea ehkäisevän ja kuntouttavan työterveystoiminnan ja siihen liittyvän tutkimuksen kehittämisessä.

* * *

"Ihmiset, eritoten nuoret, olisi saatava käsittämään, että kunnollisuus sinänsä on arvo — ei ihmisen tarvitse päästä julkisuuteen ja saada kuvaansa lehteen." Tuo ajatus lausuttiin äskettäin eräässä kokouksessa, jossa joukko arvovaltaisia kansalaisia keskusteli muun muassa nuorison käyttäytymisongelmista.

Jokainen kai käsittää, että kunnollisuus sinänsä on arvo, mutta ikävä kyllä se lienee joutunut yleisissä arvoarvosteluissa yhä pahemmin taka-alalle ja päästämään edelleen ne arvot, joita aikamme "menestyksen evankeliumi" päivästä päivään suurella pauhulla julistaa: Kunnostaudu! — kaikilla on samat mahdollisuudet! — torpan pojasta presidentiksi! — työläiskodista professoriksi! — kulkukauppiaasta vuorineuvokseksi! — lapsenpiiasta kansanedustajaksi! — apukoululaisesta maisteriksi! — kauppa-apulaisesta tukkukauppiaaksi! — tuhkimosta maailman missiksi! — jalankulkijasta auton omistajaksi — hiihdä, ui ja kävele nopeammin kuin muut! Siten saat nimesi ja kuvasi lehtiin ja olet enemmän kuin toiset.

Niinhän menestyksen evankeliumi pauhaa ja jättää sen valheellisen mielikuvan, että kaikista voi tulla mitä vain, kunhan vain viitsivät yrittää. Todellisuus on kuitenkin toisenlainen. Vain yksi kävelee nopeammin kuin muut. Toiset kävelevät hitaammin eivätkä saa kuuluisuutta, "eivät menesty". Kaikki eivät voi ostaa autoa, vaikka kuinka yrittäisivät. Vain yhdestä tulee maailman missi. Puotipojista ei yleensä tule tukkukauppiaita tekivätpä mitä tahansa. Mitenkähän kävisi yhteiskunnan, jos kaikki kynnelle kykenevät uurastaisivat itsensä maistereiksi. Kansaneduskuntaan mahtuu vain kaksisataa lähes kolmesta miljoonasta, professorin virkoihin vielä vähemmän. Todellisuudessa tämä menestyksen evankeliumi on suuren ja koskaan päättymättömän tyytymättömyyden kannustaja. Se yllyttää rakentamaan edes "menestyksen" kulisseja, jotka tietenkään eivät asianomaista itseään voi tyydyttää. Se saattaa suuren yhteisen, työteliään ja kunnollisen kansan pohtimaan ja suremaan omaa kehnouttaan, koska tämä ei saa nimiään ja kuviaan edes Peräkylän uutisiin.

Sosialipsykologit ja hermolääkärit voisivat kertoa niistä seurauksista, mitä aikamme menestyksen evankeliumi aiheuttaa. Tässä todettakoon vain sen kaikkein räikein seuraus, joka sikiää ajatuksesta — vaikkapa alitajuisestakin — että kun ei kerran hyvällä, niin sitten pahalla. Rikollinenhan saa mainetta ja kuuluisuutta, eikä konnantyön tarvitse niin suuren suuri olla, kun voi jo saada kuvansakin sanomalehteen. Asianomainen on tällöin "menestynyt", "uskaltanut" ja "yrittänyt" — ja toivoo saavansa ainakin kaltaistensa ihailun osakseen.

Lähes kaksituhatta vuotta on ihmiskunnalle saarnattu toista evankeliumia, jossa ei kehoiteta voittamaan toisia vaan palvelemaan näitä ja jossa nimenomaan sanotaan, että älkää pyrkikö ensimmäisiksi,

koska loppujen lopuksi ensimmäiset tulevat viimeisiksi ja viimeiset ensimmäisiksi. — Onko se tehonnut? Ilmeisesti ei, koska yhäkin "ihmiset olisi saatava käsittämään että kunnollisuus sinänsä on arvo".

* * *

"On Suomi köyhä . . .", runoili J. L. Runeberg. Sadan vuoden takaiset olosuhteet huomioon ottaen hän osuikin siinä aivan naulan kantaan, mutta ennustuksessaan, että se "siksi jää", hänen olisi pitänyt olla varovaisempi. Hän ei nähnyt eikä aavistanut niitä rikkauden lähteitä, jotka kätkeytyivät maamme luontoon ja jotka muutaman sukupolven aikana osaltaan nostaisivat Suomen maailman hyvinvointivaltioiden joukkoon. Kaikki tuntevat nyt metsiemme raaka-aine-arvon ja tietävät maamme kallioperän kätkevän vielä mittaamattomia rikkauksia, mutta kaikesta päätellen vasta vähäiselle osalle kansaamme on selvinnyt, että Suomen luonto merkitsee suurta varallisuusarvoa sellaisenaankin kaatamattomana ja kaivamattomana, aivan sellaisena kuin miltä se näyttää — tai pitäisi näyttää.

Kyllähän yleisesti tiedetään, että ulkomailta saapuvat matkailijat tuovat maahan runsaasti rahaa, että on maita, joille matkailusta koituvat tulot merkitsevät muuatta tärkeimmistä, ja että tännekin niitä matkailutuloja kipeästi kaivattaisiin. Mutta suhteellisen harvoilla lienee toistaiseksi valjennut se seikka, etteivät ulkomaalaiset matkailijat lähde Suomeen vain nauttiakseen pitkästä matkasta maailman ääreen, vaan katsomaan ja kokemaan jotakin sellaista, mitä ei muualla ja lähempänä ole. Kaunein ja tehokkainkaan matkailumainonta ei ajanmittaan paljonkaan auta, jos Suomesta kotimaahansa palaava vieras on sitä mieltä, ettei täällä nähty ja koettu ollut aivan matkakustannusten ja -vaivojen arvoista. Matkailutulojen kasvu riippuu siis ennenkaikkea siitä, mitä meillä on vieraalle näytettävää.

Vastaus tuohon kysymykseen on lyhyt: maamme luontoa, mutta lyhyydestään huolimatta se on varsin tyhjentävä. Kaikki kunnia niin suurille kuin pienille kaupungeillemme, mutta kaupunkeja on koko Keski- ja Etelä-Eurooppa täynnä, useimmiten vanhempia ja rakennustaiteellisesti sekä historiallisesti merkittävämpiä. Tehtaat taas eivät yleensäkään kuulu varsinaisiin matkailunähtävyyksiin ja niitäkin on muualla enemmän. Tieteen ja taiteen saavutusten suhteen emme myöskään yleisesti ottaen pysty voitolliseen kilpailuun. Historialliset muistomerkkimme ovat kovin harvalukuisia, suhteellisen nuoria ja — mikä pahinta — historiamme tuntemus, johon tällaisten muistomerkkien vetovoima perustuu, on suuressa maailmassa tyystin olematonta. Nykyisin vanhoja linnojamme korjataan ja entistetään, mikä on erinomainen asia, mutta samalla on kuitenkin syytä muistaa, että historiallisia linnoja on Keski-Euroopalla näytettävänään suorastaan yli oman tarpeen. Suomen matkailuvalteiksi jäävät lyhyen mutta valoisan kesän luonto ja järvimaisemat — sikäli kuin ne säilyvät sellaisina, että niissä on jotakin näyttämisen arvoista.

Mutta säilyvätkö järvemme saastumattomina, niiden rannat tärveltymättöminä, metsät raiskaamattomina, harjut pirstomattomina ja tämän luonnon keskellä olevat kylät tyylikkäinä, siisteinä ja näkemisen arvoisina? Valitettavasti on todettava, että kehityksen merkit ovat niiden suhteen varsin uhkaavia. Onneksi matkailullisten luonnonvarojemme pääoma on ollut niin suuri, että se on näihin aikoihin asti kestänyt innokastakin tuhlausta. Nyt olemme kuitenkin jo siinä pisteessä, ettei tuhlauksesta herääminen ja parannuksen teko siedä enää viivyttelyä.

Luullaan ehkä, että nämä matkailu- ja maisema-asiat kuuluvat vain joillekin alan yhdistyksille ja viranomaisille ja etteivät ne tavallista kansalaista liikuta. Se on harhaluulo, sillä tämä asia kuuluu jokaiselle kansalaiselle siitä varhaisesta ikävuodesta lähtien, jolloin jo pystytään heittelemään paperisilppua, tyhjiä säilykepurkkeja ym. tunkiotavaraa tienvierustoille, pihamaille, metsiin ja rannoille. Vastuussa olevien luettelo alkaa tietysti viranomaisista, mutta jatkuu sitten tontinomistajien tai -haltijoiden, rakennuttajien, teollisuus- ja kauppaliikkeiden, korjaamoiden ja muiden romuvarastojen omistajien kautta aina niihin pikkupoikiin saakka, jotka tärvelevät luontoa sen, minkä vähäisiltä voimiltaan jaksavat.

Suomi ei ole jäänyt köyhäksi, mutta matkailumaana se on kyllä tuleva köyhäksi, ellei maallemme ominaisen luonnon säilyttämiseen ja kylämaisemiemme hoitoon ryhdytä pikaisesti kohdistamaan entistä suurempaa huolta ja huomiota. — Muuan ajankohtainen tehtävä on juuri nyt käsillä: kevätsiivous ja -kunnostus pihoilla ja liikennereittien varsilla. Sitten kun harava, vasara ja maalisuti ovat tehneet tehtävänsä, on syytä katsoa ympäristöä "pitemmällä tähtäimellä" ja panna merkille, mikä vielä tällä kertaa jäi maisemaa rumentamaan.

* * *

Mielipiteet siitä, missä on alkoholin nautintoaineena käytön ja sen väärinkäytön välinen raja, käyvät jopa jyrkästi ristiin. Ehdottoman raittiuden kannalla olevat lienevät enimmäkseen sitä mieltä, että kaikki alkoholin nauttiminen on sen väärinkäyttöä. Mutta muiden mielestä ei maailma tässäkään asiassa ole vain joko musta tai valkoinen, vaan kuvassa ovat mukana myös kaikki sävyt niiden väliltä. Jos näiden muiden keskuudessa suorittettaisiin mielipidetiedustelu käytön ja väärinkäytön välisen rajan sijainnista, mahtaisivat vastaukset olla varsin erilaiset. Eiväthän edes lääkärit, sosiologit, psykologit ym. alkoholikysymystä virkansa puolesta tutkineet liene tästä rajasta läheskään yksimielisiä.

Yleisessä kielenkäytössä kuullaan jonkun suhteesta alkoholijuomiin sellaisia määritelmiä kuin "hän on melkein raitis", "hän voi ottaa lasillisen", "käyttää kohtuullisesti", "ryyppää joskus", "hän on ryyppymiehiä" taikka "hän juo". Jos alussa mainittu ehdottomasti raittiiden jyrkin kanta jätetään huomioon ottamatta kovin "uskonvaraisena" ja käytännön tosiseikkojen kanssa vaikeasti sovitettavana, on alkoholijuomien käytön ja niiden väärinkäytön välinen raja jossakin noiden ensimmäisten ja viimeisten määritelmien välillä. Juuri tämän rajan epäselvyys, hämäryys ja tuntemattomuus muodostaa todennäköisesti erään kansamme "viinapulman", so. alkeellisten juomatapojen humalantavoittelun yms. syistä ja ytimistä. Onhan selvää, että rajaa, jota ei ole määritelty eikä saatettu yleisesti tiedoksi, ei asiallisesti ole olemassakaan.

Nykyisin on tilanne sellainen, että raittiusväki tuomitsee jo yhdenkin ryypyn ottajan, joka tästä tuomi-

osta kuitenkin vähät välittää, ja kaikki tuomitsevat alkoholistin, jota yleinenkään tuomitseminen ei enää mihinkään pelasta. Kun taas niitä, jotka eivät ole yhden ryypyn ottajia eivätkä alkoholisteja, mutta katsovat "onnekseen" ja oikeudekseen voivansa juoda itsensä silloin tällöin tukevahkoon humalaan, ei tuomitse kukaan, elleivät he sattumalta käy liian rasittaviksi ympäristölleen. Tuomitseminen on siis oikeastaan aloitettu asteikon molemmista päistä, kun se olisi pitänyt aloittaa siitä kohdasta, jossa alkoholin käyttö muuttuu sen väärinkäytöksi. On aivan varmaa, että jos yleinen mielipide alkaisi toimia tämän rajan vartijana, häviäisivät juopuneet ennenpitkää yleisiltä paikoilta ja alkeellinen humalantavoittelu kansantapana siirtyisi kieltolain seuraksi kansamme vaiherikkaan historian lehdille.

Missä alkoholin nautintoaineena käyttäminen ja sen väärinkäyttämisen välinen raja sitten on? Ryhtymättä tässä toimimaan omavaltaisena rajakomissiona voitaneen todeta, että rajan on oltava viimeistään siinä, missä ihminen on vielä itsensä herra kaiken käyttäytymisensä — ajatustensa, sanojensa ja tekojensa — suhteen. Tämän rajan toiselta puolelta alkaa humalatila, jonka eri ilmenemismuodot Suomen kansa totisesti tuntee. Väärinkäytön rajaa ei voida määritellä juotuina senttilitroina tai veren alkoholipromilleina, koska päihtymysraja on eri ihmisillä eri kohdalla. Sanotaanhan kuvaavasti, että joku voi tulla humalaan jo "tallatessaan korkin päälle", kun taas jotkut voivat kestää enemmänkin alkoholia humaltumatta ja menettämättä valtaansa itsensä ja käytöksensä suhteen. Jokaisen alkoholin käyttäjän olisi siis ehdottomasti tunnettava oma rajansa ja pysyteltävä aina turvallisen välimatkan päässä siitä. Niiden, jotka omalta kohdaltaan tietävät ottamansa ryypyn ottavan pian toisen ryypyn ja lopuksi ryyppyjen ottavan heidät itsensä, olisi kokonaan kieltäydyttävä alkoholijuomien käytöstä. Juopumukselle ei ole olemassa puolustusta.

Maassamme ollaan yleensä kovin "yliherkkiä" alkoholijuomille. Toiset pitävät niistä liikaa ja toiset ovat niille ylen vihaisia. Edellisten tulisi muistaa, mikä heidän arvollensa ihmisinä sopii ja mikä ei, ja jälkimmäisten kireyttä pitäisi lieventää se tosiasia, että maailma on yleensä vaaroja täynnä ja että ihminen voi joutua monen muunkin aineen, asian tai aatteen, halun tai himon orjaksi kuin alkoholin, ja tulos voi olla asianomaiselle itselleen yhtä tuhoisa ja muille yhtä ikävä. Niinollen "tunne rajasi" — kehoitus pätee mainiosti monilla muillakin inhimillisen elämän aloilla.

* * *

Käynti jollakin ajanmukaisesti varustetulla leirintäeli campingalueella, jollaisia maassamme on jo muutamia, voi muodostua aikaisemmin retkeilymatkailuun tutustumattomalle melkoiseksi yllätykseksi. Kyseessä ei olekaan pelkkä telttojen pystytysalue, jossa eräelämään tottuneen partiopojan avuin selviydytään joten kuten päivästä toiseen, vaan pikemminkin hyvin järjestetty majoituslaitos kaasu- tai sähköliesirivein varustettuine keittokatoksineen, peseytymis-, pesu- ja silitystiloineen ja muine kaakelipintaisine mukavuuksineen, kauppoineen ja toimistoineen. Sellaisessa on nähtävissä uuden matkailu- ja virkistysmuodon läpimurto täällä meilläkin. Samaa todistaa sekin seikka, että tuskin on enää yhtään arvostaan kiinni pitävää kuntaa, joka ei olisi jo varannut aluetta leirintää varten.

Niin pitkälle on siis kaikki hyvin, niin pitää ollakin. Toinen asia on sitten, että tämä kulttuuri-ilmiö on joutunut — tai ollut toistaiseksi rauhallisesta ja siivollisesta elämänmenosta pitävien kansalaisten keskuudessa jossain määrin huonossa huudossa tai ainakin epäilysten alaisena, eikä suinkaan aiheetta. Pahat kellot ovat tässäkin tapauksessa kaikuneet kauaksi ja kertoneet levottomimman ja majailupaikan rauhan kannalta ikävimmän aineksen pesiintymisestä joillekin tällaisille alueille. Onkin selvää, että "tietynlainen" aines, joka on häiriöksi ympäristölleen asutuskeskusten kaduillakin, voi luonnon vapaudessa muodostua täysin sietämättömäksi.

Leirintäalueiden häirinnän lopettamiseksi on tarjolla ainakin pari keinoa. Ensiksikin tiukennettu valvonta ja kuri, joilla yleensäkin yhteiskunnassa suojellaan kansalaisten rauhaa ja koskemattomuutta, ja toiseksi leirintäalueiden käyttäjiin suunnattu kasvatus- ja valistustyö siivollisen käytöksen edistämiseksi. Oletettavasti ainakin osa häirinnästä johtuu vain tietämättömyydestä ja siitä harhaluulosta, että luonnon helmassa kuuluu jollain lailla asiaan myös olla "luonnontilassa".

Kokeneet voivat kertoa, millaista meno saattaa olla jollakin suositulla retkeilyalueella, jossa valvontaa ei ole taikka se on liian vähäistä. Jo kymmenkunta sopivassa iässä olevaa ihmisen vesaa voi tyynenä kesäiltana tai yönä aikaansaada uskomattoman kauaskantavan mekastuksen, joka otollisissa olosuhteissa saattaa kestää kellon ympäri. Sakeista irtaantuvat häirintäpartiot voivat tavan takaa käydä ympäri aluetta huolehtimassa siitä, ettei kukaan uskalla nukkua, vaikka melulta vielä unta saisikin. Jos vielä mieltä on nostettu miestäväkevimmillä aineilla, muuttuu häiriöaineksen kielenkäyttö yhä yksipuolisemmaksi, niin että lopulta ilmoille päästetty sanavarasto rajoittuu raaimpiin kirosanoihin ja joihinkin ihmisen anatomian kansanomaisiin nimityksiin. Myös lievää julkeampi lemmiskely voi antaa oman pikantin lisänsä leirintäalueen "viihtyisyyteen".

Tuonlaatuiset ilmiöt ovat valitettavaa todellisuutta, mutta toivottavasti poikkeuksia, jotka päättäväisin toimenpitein ovat pois karsittavissa. Myös tavallisten rauhallisten kunnon kansalaisten on syytä muistaa moitteettoman käytöksen säännöt oleskellessaan näillä yhteiseen käyttöön tarkoitetuilla alueilla, so. ensisijassa se, mitä yleinen siisteys ja viihtyisyys jokaiselta edellyttää. Vain siten voi leirintämatkailu ja -retkeily saavuttaa meilläkin sen merkityksen ja aseman, mihin niillä nimenomaan Suomessa olisi erinomaiset luontaiset edellytykset.

Monet suomalaiset majoittuvat tulevanakin kesänä ulkomailla sikäläisillä leirintäalueilla. Heidän osalleen lankeaa erityinen vastuu, sillä heidän käyttäytymisensä perusteella voi moni suomalaisiin aikaisemmin tutustumaton muodostaa mielikuvan koko kansastamme. Toivottavaa olisi, että tuo kuva kertoisi sivistyksestä ja kulttuurista eikä raakuudesta ja huonoista tavoista.

* * *

Klassillinen sanonta "loman tulee tarjota viettäjälleen vaihtelua ja virkistystä" pitää edelleenkin paikkansa vuosiloman viettoon nähden. Käsitykset siitä,

INKEROISISTA

Sosiaalipäällikkö
ANTTI VILHO VIDENOJA
60 vuotta

Inkeroisten tehtaitten sosiaalipäällikkö Antti Vilho Videnoja täyttää 60 vuotta heinäkuun 22 päivänä. Hän on syntyisin Pohjanmaalta Ullavan pitäjästä. Täältä hän 15-vuotiaana poikasena lähti mukaan vapaussotaan osallistuen Tampereen ja Lempäälän seudun taisteluihin sekä oli mukana myös Itä-Karjalan retkellä, missä haavoittui vaikeasti. Toimittuaan aluksi Metsähallituksen suonkuivausosastolla ja Elimäen Mustilan kartanossa metsänhoitoalalla, siirtyi hän v. 1925 vakinaiseen palvelukseen suojeluskuntajärjestöön. Toimittuaan aluepäällikkönä ja erilaisissa tehtävissä Pohjois-Kymenlaakson suojeluskuntapiirissä erosi hän omasta pyynnöstään armeijan palveluksesta v. 1945 siirtyen tuolloin nykyiseen toimeensa.

Aloiterikkaana miehenä on hän niin sotilas- kuin sivilitehtävissäkin joutunut hoitamaan monia luottamustoimia. Vuosien kuluessa on hän tehnyt monta merkittävää sosiaalista aloitetta, joista suuri osa on sittemmin toteutettu Inkeroisten tehtailla. Hän on suurella innostuksella ollut mukana Kymenlaakson kansanopiston toiminnassa ja on useamman vuoden hoitanut opiston johtokunnan puheenjohtajan tehtäviä. Puheenjohtajan tehtäviä hän on lisäksi hoitanut Inkeroisten työväenopiston johtokunnassa ja Sippolan kunnan Inkeroisten kirjaston johtokunnassa. Hän kuuluu myös sanomalehti Kymen Keskilaakson johtokuntaan sekä on jäsen Mannerheimliiton piirihallituksessa. Sotainvalidien Kymen piirin huoltosäätiössä ja Vapaussoturien huoltosäätiössä. Hän oli keskeisin henkilö Tampellan Lauluveikkoja perustettaessa

---

mikä todella tarjoaa vaihtelua ja mikä muodostuu virkistykseksi, ovat kuitenkin hyvin erilaisia.

Loman tarkoitusta vastaavassa mielessä vaihtelua tarjoavat uusi ympäristö, uusi seura, uusi kiintoisa harrastus, uusi elämänrytmi. Uuden ympäristön syvällisempi vaikutus alkaa vasta sitten, kun lomanviettäjä on ehtinyt kotiutua uuteen lomapaikkaansa. Uuden seuran laita on samoin. Se antaa uusia ajatuksia vasta sitten, kun seuraan kuuluvat oppii tuntemaan lähemmin kuin ulkonäöltä.

Kiintoisa harrastus, josta työesteiden takia on koko vuoden joutunut kieltäytymään, mutta jonka pariin voi loman ajaksi koko energiallaan paneutua, on verraton vaihtelun tuoja. Se korvaa jopa uuden ympäristön ja uuden seurankin. Hyvää lomaa varten tulisikin aina laatia ohjelma, sillä ohjelmaton loma jää useimmiten tyhjäksi, vaille vaikutusta ja vaille muistoja.

Uusi elämänrytmi on myös loman viehätyksiä. Aamu-unisella ei ole herätystä, aamuvirkku voi hiippailla haluamaansa aikaan onkipaikalleen, henkisen työn tekijä voi antaa työtä lihaksilleen ja työn raskaan raataja vastaavasti tyytyä keveämpään askarteluun ja liikehtimiseen.

Jos loma tarjoaa viettäjälleen vaihtelua jokapäiväiseen ja varsinkin arkipäivän elämänmenoon, muodostuu se ilman muuta myös virkistykseksi. Vaihteluhan virkistää. Loman pitäisi kuitenkin virkistää myös, vaihtelua syvällisemmin, antaa uusia voimia ja uutta työintoa koko loman jälkeen alkavaa työvuotta varten.

Tunnettu tosiasia on, että työstä suoriutuminen on helpompaa, jos elimistön suorituskyky selvästi ylittää jokapäiväisen työn aiheuttaman rasituksen. Loman aikana tulisi aina kohentaa elin- ja työkuntoa, jolloin loman myönteiset vaikutukset jatkuisivat pitkän aikaa loman jälkeenkin. Ohjelmaton lekottelu enempää kuin holtiton juhliminenkaan ei ole järkevintä eikä edes hauskintakaan lomanviettoa. Uuttera uinti, pallopelit, retkeily, puuhailu puutarhassa sekä oma tai talkootyö antavat pysyvää virkistystä.

Tällaisin eväin toivotamme kaikille lukijoillemme oikein virkistävää lomaa.

Koskenlaskija

Inkeroisten musiikkiyhdistys 35-vuotias

Keväisenä palmusunnuntaina Inkeroisten musiikkiyhdistys vietti 35-vuotisjuhlaansa, jonka kohokohtana oli konsertti Yhteiskoululla. Siellä ohjelman aloitti Tapani Arvolan johtama 22-henkinen orkesteri soittamalla Johan Halvorsenin "Sarja vanhaan tapaan" sekä Carl Nielsenin musiikin näytelmään 'Moderen". Sitten oli vuorossa solisti, Mauno Kuusisto, joka Tapani Arvolan säestämänä esitti kuusi suurella mieltymyksellä ja voimakkain suosionosoituksin vastaanotettua laulua. Väliajan jälkeen esiintyi yhdistyksen 35-henkinen kuoro opettaja Einar Halisen johdolla laulaen loppunumeronaan Väinö Pesolan "Suomen maa".

Vapaan sanan aikana yhdistys sai vastaanottaa runsaasti onnentoivotuksia ja tervehdyksiä. Samassa yhteydessä yhdistyksen puheenjohtaja, metsänhoitaja Sakari Leskinen ja agronomi Pekka Laurila luovuttivat Sulasolin Kymenlaakson piirin kunniamerkin orkesterin alttoviulun soittajalle, kauppias Emil Silvoselle, joka yli 30 vuoden ajan on aktiivisesti toiminut yhdistyksessä. Konsertin juhlavana päätösnumerona kuultiin orkesterin ja kuoron yhteisesti esittämä Toivo Saarenpään "Kalevan kansan laulu".

Tampellan väkeä musiikkiyhdistyksen riveihin on aina kuulunut, mutta viime vuosina määrä on vain lisääntynyt, niin että nykyisin noin puolet soittajista ja laulajista on tampellalaisia. Tämän vuoksi on paikallaan tässäkin lehdessä lyhyesti käsitellä yhdistyksen historiaa rouva Anna-Liisa Puontin laatiman historiikin avulla.

Jo ennen yhdistyksen perustamista, 1890-luvulla, Inkeroisissa toimi opettajatar Augusta Kastegrenin johdolla naiskuoro, ja v. 1894 tehtaan kansakoululle opettajaksi muuttanut F. A. Orttenvuori perusti 30-henkisen sekakuoron ja torvisoittokunnan. Paikkakunnan musiikkielämä sai uutta vauhtia, kun tohtori ja rouva Nordlund (sittemmin Nortala) v. 1920 muuttivat Inkeroisiin. Tohtori Nortala oli kuoron ja orkesterin johtaja, säveltäjä ja soitti itse myös selloa ja tarvittaessa huilua. Musiikkielämän keskipisteeksi muodostuikin sitten Nortaloitten koti, jonne soiton harrastajat iltaisin kokoontuivat soittamaan mm. Mozart'in "Eine kleine Nachtmusik". Sitten uskaltauduttiin jo esiintymään Kansanopistolle pienehkölle kuulijakunnalle, ja 5. 12. 26, Robert Kajanuksen 60-vuotispäivänä, järjestettiin ensimmäinen konsertin tapainen, jossa innostus ja rohkeus korvasivat taiteelliset puutteet, ja yleisö oli tyytyväinen.

Nortalat muuten olivatkin Inkeroisten musiikkiyhdistyksen perustamissopimuksen allekirjoittajia, ja heidän lisäkseen Antti Nuuttila, H. J. Luukkonen, Tyyne Paavilainen, Väinö Lång, Kaarlo Kettunen, Lauri Uski, Uuno Lindquist, Aarne Koskinen ja Uuno Anttila. Jo perustamisvuoden kesäkuussa 1927 yhdistys esitti maakuntajuhlassa kaikella kunnialla Beethovenin 5. sinfonian kokonaisuudessaan ja joulukuussa pidettiin orkesterin ja kuoron yhteiskonsertti.

Lukemattomat ovat ne tilaisuudet, joissa musiikkiyhdistyksen kuoro ja orkesteri ovat esiintyneet vuosien varrella. Näistä mainittakoon Inkeroisten Yhteiskoulun vihkiäisjuhlassa v. 1929 esitetty Nortalan kirjoittama ja säveltämä kantaatti "Elon virta". Tohtori Nortalan muutettua välillä pois paikkakunnalta, musiikinharrastuskin laimeni, mutta heräsi uudelleen henkiin tämän innokkaan musiikin taitajan palattua taas Inkeroisiin v. 1933. Vuonna 1934 oli orkesterilla peräti 16 eri esiintymistä. Tällöin sai alkunsa myös perinne, jonka mukaan vuosittain järjestetään vappumatinea.

Sodat aiheuttivat yhdistyksen säännölliseen toimintaan pitkän keskeytyksen, mutta 1953 alkoi soitinmusiikki elpyä, kun paikkakunnalle muutti opettaja Tapani Arvola, joka uupumattomalla innolla on harjoittanut orkesteria säännöllisesti vuodesta 1956 lähtien. Yhteiskoululla on harjoiteltu käytännöllisesti katsoen joka tiistai-ilta ja kevätkonsertin järjestäminen on jo tullut perinteeksi. Muutenkin orkesteri, joka nykyisin on ehkä paremmassa kunnossa kuin koskaan, esiintyy vuosittain maakunnallisissa ja paikkakunnan tilaisuuksissa Inkeroisissa ja Anjalassa. Orkesterin "primaksena" on Pentti Heikkilä.

Sekakuoro herätettiin uudelleen henkiin vuonna 1960. Sen jälkeen se on säännöllisesti harjoitellut kansanopistolla ja orkesterin tavoin esiintynyt lukuisissa tilaisuuksissa.

Orkesterissa ja kuorossa jokainen soittaja ja laulaja on tärkeä omalla paikallaan. Mutta, pysyäkseen virkeänä ja kehittyäkseen, tällainen toiminta kaipaa kuitenkin ennen muuta hyviä johtajia ja heidän lisäkseen toimihenkilöitä, jotka poikkeuksellisen innostuneesti ja tarmokkaasti asettavat kykynsä käytettäviksi. Erityisen mainittavan työsaran yhdistyksen piirissä on suorittanut sen perustajajäsen, johtajatar Tyyne Paavilainen, joka oli mukana jo 20-luvun kamariyhtyeessä ja sittemmin yhdistyksen sihteerinä ja aktiivisena soittajana suoritti pitkän päivätyön. Edelleen on tässä yhteydessä syytä mainita rehtori

---

osallistuen alkuvuosina innolla kuoron toimintaan. Mannerheimliiton Kymen piirin toiminnanjohtajan tehtäviä hän hoiti oman toimensa ohella viiden vuoden ajan. Hänen toimikautenaan Mannerheimliiton työ eteni aimo harppauksin Kymenlaaksossa, jonka hyväksi sosiaalipäällikkö Videnoja on muutenkin suorittanut merkittävän osan elämäntyöstään.

Moninaisista tehtävistään huolimatta on sosiaalipäällikkö Videnoja yhtynyt inkeroislaisten omakotirakentajain suureen joukkoon saaden omakotitalonsa asuttavaan kuntoon kymmenen vuotta sitten. 60-vuotispäivänsä kynnyksellä hän siirtyi perheineen yhtiön asunnosta omaan taloonsa Kalajan asutusalueelle.

Erikoisella innolla ja taidolla on sosiaalipäällikkö Videnoja toimittanut Tampella Tänään-lehden Inkeroisten osastoa, mistä häntä nyt merkkipäivän lähestyessä kiitämme ja toivotamme samalla onnea merkkipäivän johdosta.

Laulusta me voimaa saamme . . .

Yhdistyksen sekakuoro harjoittelee 35-vuotisjuhlakonserttiaan keväällä 1962. Edessä johtaja opettaja Einar Halinen.

Yhdistyksen kaksi suurta Arvola ja Nortala.

Yhdistyksen orkesteri keväällä 1962. Kuvasta puuttuu kaksi ensimmäisen viulun soittajaa. Johtaja opettaja Arvola kuvassa alarivissä neljäs vasemmalta.

Opettaja Tapani Arvola johtaa kuoron ja orkesterin yhteisesitystä.

Dipl.ins. Harry Björk

Katsaus voimaosaston toimintaan vuonna 1961

Kun tarkastellaan voimalaitosten toimintaa vuoden 1961 aikana on silmiinpistävänä seikkana harvinaisen hyvä vesitilanne. Kymijoen vesimäärän keskiarvo oli n. 300 m³/sek, ollen pienin mitattu arvo 245 ja suurin 380 m³/sek. Inkeroisten vesivoimalaitoksen kehitys oli n. 112 milj. kWh, mikä on normaali arvo. Vastaavasti on vesitilanne Oulu- ja Kemijoessa, joissa yhtymällä on voimaosuuksia, kesäkuusta -61 lähtien ollut hyvä.

Vuoden 1961 viitenä ensimmäisenä kuukautena olivat sekä Inkeroisten että osittain Heinolan vastapainekoneet käynnissä, lauhdevoimaa kehitettiin Inkeroisissa 17 milj. kWh ja Heinolassa 3,5 milj. kWh. Siitä lähtien höyryturpiinit eivät ole pyörineet muuta kuin lyhyitten koeajojen yhteydessä.

Hyvästä vesitilanteesta johtuen sijoitettiinkin huomattavat määrät n.s. sekundaenergiaa sähkökattiloihin, Inkeroisissa 39 ja Heinolassa 13 milj. kWh vastaten 50.000 ja 16.000 tonnia höyryä.

Suotuisa voimatilanne teki mahdolliseksi turpiinihuoltojen suorittamisen. Inkeroisten lauhdeturpiinin täyshuolto tehtiin kesällä -61, samanaikaisesti toinen vastapainekonekin. 14 MW:n vastapaineturpiinin siivistövaurio toukokuussa aiheutti sen että kone saatiin kuntoon vasta syksyllä. Kattiloissa ja vesivoimalaitoksella suoritettiin ainoastaan tavanmukaisia kesähuoltotöitä.

Heinolan primäärikattila oli jo käynnissä vuoden 1960 lopussa, soodakattila ajettiin toukokuussa käyntiin, molempien kattiloitten takuukokeet suoritettiin syksyllä. Maaliskuussa tahdistettiin Heinolan lauhdeturpiini ensimmäistä kertaa verkkoon, vastapainekone oli jo käynnistetty helmikuussa, mutta on erilaisten vikojen takia valmistaja joutunut sen useampaan otteeseen korjaamaan.

Heinolassa on voimaosaston toiminta keskittynyt viimeistelytöitten ja koeajojen suorittamiseen, mitkään laajennustyöt ei ole uudessa tehtaassa tietenkään vielä olleet ajankohtaisia.

Inkeroisten Tehtailla ei ole rakennettu mitään uusia tehdasosastoja täydellisine sähköasennuksineen joskin pienimmät lisäykset ja täydennykset eri puolella laajaa aluetta on voimaosastolle antanut enemmän kuin täyden työllisyyden.

Voimalaitosten ja tehtaitten välisen sähkönjakelun huomattavampana tapahtumana voidaan mainita 70 kV yhteyden Inkeroinen—Kyminlinna häviäminen ja siitä aiheutuvat seuraukset. Vesivoimalaitoksen vuonna 1922 rakennettu muuntoasema vanhoine 1-vaihe 70/6 kV muuntajineen romutettiin kesällä ja väli Vesivoima—Höyryvoimalaitos yhdistettiin 1,5 km pitkillä 6,3 kV maakaapeleilla, joitten siirtokyky on n. 10.000 kW. Entiseen muuntamoon asennettiin 6/20 kV muuntajat syöttämään Kymenlaakson Sähkön maaseutuverkkoa (yhteys otettiin käyttöön maaliskuussa 1962). Täten saatiin tehdasalue puhdistettua kirkasjohtoyhteyksistä, jotka häiritsisivät mahdollisia tulevia uusia tehdasrakennuksia. Etelä-Suomen Voima tulee muuttamaan vanhan 70 kV linjan 110 kV jännitteelle jotenka nykyinen Rouhialan Voimansiirron 110 kV linja vahvistetaan toisella rinnakkaisyhteydellä. Inkeroisista Korialle on tämä työ jo suoritettu, siitä aiheutuvat laajennustyöt Höyryvoimalaitoksen ulkokentällä valmistuivat vuoden 61 lopussa ja uusi 110 kV linja kytkettiin viime pääsiäisenä mukaan. Vesivoimalaitoksen uuden 6 kV kytkinlaitoksen rakennustyöt saatiin vuoden vaihteessa 61—62 valmiiksi. Uusi kytkinlaitos, joka tulee korvaamaan 40 vuotta vanhan nyt liian heikoksi käyneen laitoksen, valmistuu kesällä 62.

Anjalan Paperitehtaalle asennettiin kesällä 61 kaksi uutta hiomomoottoria tulipalossa vuotta aikaisemmin tuhoutuneitten tilalle. Moottorit ovat synkronikoneita teholtaan 2200 kW/kpl. Vuoden aikana on paperitehtaalle asennettu lisää 50 moottoria yhteisteholtaan n. 300 kW, kaapelia vedetty 4500 m, tämä voidaan pitää normaali-vuosilisäyksenä, ei suurempien laajennuskausien aikana.

Käynnissä on Kuorimon uuden bunkkerin sähkötyöt, mikä merkitsee n. 100 kW lisäystä, ainoastaan pieniä moottoreita, kaapelia n. 1500 m.

Kartonkitehtaalla on viime vuoden aikana uusittu kartonkikone III:n ohjaustaulut kaapeleineen. Moottoreita asennettu 20 kpl. yhteisteho 250 kW, kaapelia vedetty 1500 m. Koko tehtaan valaistusjännitteen

---

Martti Itkonen, joka perustamisesta lähtien toimi yhdistyksen johtokunnan jäsenenä ja aktiivisena laulajana, samoin entinen esimies Antti Nuuttila ja hänen poikansa Leevi, Aarne ja Arvo, opettaja Kiviluoto, kauppias Onni Seppälä ja agronomi ja rouva Havola sekä rouva Tarho. Kauppias Emil Silvonen on lähes 30 vuoden ajan ollut jäsenenä sekä kuorossa että orkesterissa, jossa hän edelleenkin soittaa alttoviulua. Nämä vanhat tekijät ovat hyvänä esimerkkinä niille nuorille, joita yhdistyksen riveihin nykyään liittyy.

Kaikessa toiminnassaan musiikkiyhdistys on saanut merkittävää tukea sekä yksityisiltä että yhteisöiltä. Taloudellisesti tärkeintä on ollut Sippolan ja Anjalan kuntien sekä Oy Tampella Ab:n antama apu. Toisaalta yhdistys puolestaan on pyrkinyt edistämään ja auttamaan paikkakunnan elämää monin tavoin. Näin se on hyvin sulautunut Inkeroisiin ja sen ihmisten harrastuksiin ja toimiin, joissa sillä on tunnettu ja tunnustettu sijansa. Tältä perustalta Inkeroisten musiikkiyhdistys voi hyvällä syyllä ja luottavaisesti suunnitella toimintaansa entistä vaativampiin saavutuksiin pyrkiväksi. — sl.

vaihto 220/127 V:sta 380/220 V:iin on nyt loppuun suoritettu.

Rakennusosaston uuden betoniaseman ja kivimurskaamon sähkötyöt käsittivät noin 250 kW:n liitännän.

Muilla tehdasosastoilla on tietenkin myös esiintynyt pienempiä lisäys- ja laajennustöitä.

Suuremmista voimaosaston suorittamista valaistusasennuksista mainittakoon paperitehtaan sosiaalitilat ja konttori sekä keskuskonttorin laajennukset.

Sähkölaitoksemme alueella on rakennettu 2 uutta 200 kVA:n muuntoasemaa. Suurjännitelinjojen vahvistaminen aloitettiin 61 ja jatkuu kesällä -62.

Voimaosaston toimintaan ei liity pelkästään uusien laitteiden asentaminen, josta ehkä yllä esitetyt asiat voisivat antaa aivan väärän kuvan. Sitä ennen on suunnittelu suoritettava, työ joka suuressa teollisuuslaitoksessa, missä kaikki tulevatkin laajennukset on huomioitava, saattaa olla hyvin paljon aikaa vievä. Huolto ja kunnossapito on niinkin suurien tehtaiden kuin Inkeroinen ja Heinola järjestettävä suunnitelmallisesti ja määrättyä linjaa noudattaen. On muistettava että jatkuvasti käynnissä olevissa tehtaissa jää määrättyjen töitten suorittamiseen kovinkin vähän aikaa.

Kaikista huolto- ja tarkkailutoimenpiteistä huolimatta ei aina häiriöistä ja vioista päästä. Voidaan tyydytyksellä todeta että vuoden 61 aikana suurempia pitempiaikaisia häiriöitä ei ole sattunut. Paperitehtaalla vioittui paperikone II:n muuttajan vakiogeneraattori helmikuussa 61 ja oli käämittävä uudelleen. Varageneraattorin asentaminen kesti n. 20 tuntia. Vastaavanlainen häiriö oli kartonkitehtaalla syksyllä, joskin oli kysymyksessä pienempi, ainoastaan 40 kW generaattori. Suurempia moottoreita vioittui ainoastaan 3 kpl. Mikä on pidettävä tilastollisesti hyvin pienenä lukuna, ottaen huomioon että asennettujen moottorien lukumäärä on noin 1500 kpl.

Heinolassa tapahtuneet häiriöt voidaan vielä laskea käyntiinlähtövikojen tilille.

Voimankehityksen kannalta on, ottaen huomioon yhtymän kaikki vesivoimavarat, vuosi 1961 ollut hyvä, kuten alussa mainittiinkin. Minkälaiseksi on sitten sähkönkulutus puunjalostustehtaissamme muodostunut? Heinolan tehtaissa oli priimavoiman kulutus 54 milj. kWh, tehdas ei vielä ajanut täyttä tuotantoa, mikä vastaisi n. 85 milj. kWh. Yhdenmukaisesti oli tietenkin höyrynkehitys täyttä tuotantoa vastaavaa pienempi. Inkeroisten Tehtailla oli priimavoiman kulutus 242 milj. kWh eli suurempi kuin koskaan aikaisemmin (vuoden -60 arvo 235 milj. kWh). Tehohuippu oli 33 MW. Koko kulutus ja myynti, sekin huippuarvo, oli 291,5 milj. kWh (v. 1955 oli 265 milj. kWh).

Höyryn kehitys ja polttoaineen kulutus on niinkuin aina vesirikkaina vuosina ollut normaalista pienempi. Inkeroisissa kehitettiin n. 502.000 t höyryä josta 10 % sähkökattilassa, Heinolassa olivat vastaavat arvot 293.000 t ja 6,5 %. Inkeroisissa on v. 1960 kehitetty tähän asti suurin höyrymäärä, 620.000 t, tällöin ei yhtään sähkökattilassa. Voidaan todeta että puujätteiden määrä on jatkuvasti kasvamassa. Inkeroisissa saavutti tämä arvon 100.000 m³ vastaten noin 10 % polttoaineitten kokonaispolttoarvosta. Hiilen kulutus jäi niin pieneksi kuin 32.000 t, lauhdevoimankehitys mukaan luettuna. Heinolassa poltettiin haketta ja kuorimojätettä yhteensä 128.000 m³, lipeätä 9.000 t, muodostaen nämä n. 38 % koko polttoainekaloriamäärästä.

Lyhyenä yhteenvetona voidaan sanoa, että yhtiömme puunjalostustehtaissa kotimaisten polttoaineitten osuus oli n. 27 % koko käytetystä polttoainemäärästä. Tämä osuus vastaisi 26.000 tonnia hiiltä.

Vuosi 1961 on voimaosaston kannalta ollut tervetullut jos niin voi sanoa välivuosi. Suurten kiireellisten laajennustöitten jälkeen on saatu kaivattu huolto- ja kunnossapitokausi. Valmistelevia töitä, jotka jo osittain toteutuvat vuonna 62, on pantu alulle, suunnittelutoiminta on ollut erittäin vilkasta. Voimaosasto on toiminnallaan eri aloilla määrätietoisesti valmistautunut seuraavaa tehdaslaajennusvaihetta varten.

Tampellan Inkeroisten tehtaitten harrastuskävely ja -hiihto

Tehtaittemme harrastushiihto alkoi syksyllä jo lokakuun 15 päivänä ensin harrastuskävelynä, joka sitten talvella jatkui harrastushiihtona. Kortit oli palautettava sosiaaliosastolle 26. 3. 62 mennessä. Osanotto oli hyvin runsasta ja hiihtokilometrejä kertyikin kaikkiaan n. 148.000 km.

Vähintään 200 km hiihtäneiden 112 miehen ja 150 km hiihtäneiden 30 naisen kesken suoritettiin Lapinmatka-arvonta 29. 3. 62 klo 16 Rakennusosaston ruokailuhuoneessa ja onnelliset voittajat olivat naisista Raili Koivuniemi ja Anja Koskinen, varalla Bertta Kandelin ja Kyllikki Kääriä, miehistä Arvo Lampinen, Lauri Juura ja Matti Juura sekä varalla Leevi Perälä, Väinö Huuhilo ja Arvi Ekroth.

Muiden palkintojen arvonta suoritettiin huhtikuun 10 päivänä klo 16 vähintään 50 km hiihtäneiden henkilökuntaan kuuluvien aikuisten perheenjäsenten ja lasten kesken.

Voitot jakautuivat seuraavasti:

AIKUISTEN PALKINNOT:

Rannekellot:

1.	Aulis Malin	6.	Lasse Nieminen
2.	Emil Mänttäri	7.	Mailis Kosunen
3.	Leila Töttö	8.	Saima Ukkola
4.	Mirjam Rajakylä	9.	Seija Häkkinen
5.	Asser Hohti	10.	Harry Björk

Sukset:

1.	Inkeri Ruusunen	6.	Reijo Leinonen
2.	Ahti Vuorikoski	7.	Eino Vartiainen
3.	Maire Hohti	8.	Jorma Pellinen
4.	Seppo Hänninen	9.	Timo Myllylä
5.	Irja Mattila	10.	Sirkka Jaakkola

Arvoesinepalkinnot:

1.	Aarno Wikström	6.	Venni Siven
2.	Ritva Mykkänen	7.	Aarne Perkka
3.	Eeva Nyman	8.	Keijo Ukkola
4.	Hilda Soikkeli	9.	Kauko Mikkola
5.	Veera Kemppinen	10.	Taimi Korjus

"...kylä Äkäslompolon, varmaan Lapin kaikkein paras paikka on!"

Ihan veti kalpeaksi ja kädet alkoivat vavista, kun Piipponen ovenraosta huusi: "Naisista Raili Koivuniemi ja Anja Koskinen!!" Ei, tämä ei voi olla totta, leikillään vaan huuteli. Mutta uskoa täytyi, kun nimet paperilta luki. Niin sitä mentiin piirileikkiä Railin kanssa, työtovereita kun ollaan. Miesten listalta luin sellaiset nimet kuin Arvo Lampinen ja Lauri ja Matti Juura. Tässä viisikko, joka 7—14 huhtikuuta -62 hiihteli Yllästunturilla nauttien onnettaren suomasta palkintomatkasta talven harrastuskävelyn ja -hiihdon päätteeksi.

— Niin, minun kai odotettiin luovuttavan matkani varamiehelleni Bertta Kandelinille, koska olin vasta viikko sitten tullut Lapista, mutta: "ken suoniinsa on saanut lapinkuumeen polttavan, sen mieli sinne lakkaamatta palaa", ja niin itsekkyys voitti.

Sitä sitten matkustettiin junassa Tornioon, ja kun vuorobussin lähtöön oli runsaasti aikaa, haettiin Haaparannasta halpaa suklaata evääksi. Bussilla sitten jatkettiin matkaa Aavasaksan ja Pellon kautta Kolarin pitäjän Äkäslompolon kylään, jossa jo useampana vuonna ovat Tampellan palkintohiihtäjät vierailleet. Bussimatka kesti tavallista kauemmin, sillä vesisateesta johtuen oli sorittamaton tie aivan kiiltävä ja liukas. Majapaikassa, joka oli Rantalan talo, olimme lauantai-iltana n. klo 20.00, näin oli matkustamiseen kulunut 30 tuntia.

Sunnuntaiaamu koitti hyvin sumuisena ja ilmasta tuli räntää, joka myöhemmin muuttui vedeksi. Siinäpä olikin kokeilemista miten sukset saada luistaviksi sekä pitäviksi. Tästä kiitos miehillemme!

Sateesta huolimatta lähdimme jonona hiihtämään kohti Yllästunturia. Nousimme ylös Varkaankurua, mutta sumun käydessä yhä sakeammaksi, meidän täytyi kääntyä takaisin ja Ylläs jäi valloittamatta. Olimme aivan likomärkiä palattuamme. Joku kuului sanovan: "Ei tulisi mieleenkään, että minä kotona lähtisin vesisateella hiihtämään." Mutta saunan makoisa löyly korvasi kaiken ja sulatti apean mielemme.

Aamulla heti ylösnoustua täytyi kurkistaa ikkunasta, minkälaiselta ulkona näytti. Onneksi ei satanut, mutta ei näkynyt aurinkoakaan. Syötyämme lähdimme yrittämään uudelleen Ylläkselle. Keli oli kehnonlainen. Latu aivan jäinen. Hiihdimme Railin kanssa hiljalleen viimeisinä, koska latu oli jo ennestään tuttua, emme voineet eksyä muista. Kiipesimme myös jäljestä huipulle, jossa tapasimme 3 meikäläistä "pilven keskeltä", he eivät olleet löytäneet etsiskelyistä huolimatta palovartijan majaa, joka oli tavoitteemme, sillä eteensä ei nähnyt kuin metrin verran. Pilvet kulkivat niin matalalla. Olin edellisellä kerralla käynyt majalla kaksi kertaa ja muistin oikean suunnan, jota kohden lähdettyämme löysimme majan ja toiset siellä. Tästä minulle leikillisesti myönnettiin "sudenpennun" nimitys.

Kylläpä eväät ja kuuma tee maistuivat hyviltä istuessamme palovartijan majassa. Oli harmillista, ettei voinut ihailla kauniita maisemia. Ylläshän on Äkäslompolon tuntureista korkein 740 m merenpinnasta. Oli jännittävää laskea alaspäin, kun ei paljoa eteensä nähnyt. Laskimme pienissä ryhmissä, näin oli helpompi tarkkailla, ettei kukaan joutunut harhaan. Alempana olikin jo hyvä näkyvyys, joka houkutteli kovempaan vauhtiin seurauksella, että yhden tytön suksenkärki katkesi. Meidänkin Matilta katkesi suksi Varkaankuruun, mutta sisukkaasti poika jatkoi matkaa yhdellä suksella.

Tullessa kävimme katsomassa Vaasan partiopoikien Ylläsmajaa. Siellä oli hyvin viihtyisää ja siistiä.

Illalla oli tutustumisillanvietto, jossa suoritettiin ensikertalaisten tunturikaste. Se tapahtui leikkien. Kastettava tuli yksi kerrallaan mukaan piiriin. Joku lähetti salaisen sanoman "siki, viki" ja teki sormellaan merkin vieressä olevan kasvoihin, ja tämä taas edelleen seuraavalle j.n.e. Kastettavan oli saatava selville, mitä salakieltä "siki, viki" on. "Pomolla" oli sormi noessa, kun hän hipaisi kastettavan poskea, otsaa, nenänpäätä j.n.e., asianomaisen ollenkaan aa-

---

LASTEN PALKINNOT:

Sukset:

1. Päivi Eskola
2. Aimo Repo
3. Arto Nappula
4. Pertti Sara-Aho
5. Ulla Björk
6. Matti Perälä
7. Antero Ukkola
8. Matti Hartikka
9. Maija Vainonen
10. Ritva Pesonen
11. Aimo Rinnelä
12. Pekka Kemppinen
13. Riitta Leinonen
14. Sisko Parta
15. Anneli Harjula

Arvoesinepalkinnot:

1. Ritva Häkkinen
2. Pirjo Luosa
3. Seppo Harjula
4. Sinikka Lomperi
5. Eija Maaskola
6. Kimmo Laine
7. Tuula Berqvist
8. Päivi Salmela
9. Anja Ahtola
10. Mirja Pesonen
11. Eero Lahti
12. Teemu Aho
13. Antti Tykkä
14. Jouko Myllylä
15. Hannes Anttila
16. Kaarina Lekander
17. Seppo Luukkonen
18. Sirkku Töttö
19. Seppo Jarva
20. Antti Liesto
21. Marja-Liisa Jauho
22. Jukka Sievers
23. Mirva Pokki
24. Tauno Lahtinen
25. Erkki Lepistö
26. Arja Posti
27. Maija Seppälä
28. Terttu Sara-Aho
29. Leena Uutela
30. Stiina Pässilä
31. Matti Heikkilä
32. Vuokko Tuominen
33. Tapio Mattila
34. Jorma Laakso
35. Mikko Lahti

Eniten oli hiihtänyt eläkeläinen Emil Mänttäri peräti 1800 km.

Lapin lumoissa

Kirjoittaja lapinpukuun pukeutuneen Marjatta-tytön kanssa. Taustalla Kesänkitunturi.

Tilannekuva Kukaksen rinteeltä. "Pomo" ja Raili vuolevat lunta suksista.

Matti suksien huoltajana. Ilme puhukoon puolestaan.

Bussimatka on päättynyt.

Viisikko Tornion asemalla. Vas. Lauri, Anja, Arvo, Raili ja Matti.

Haaparannan "hamsterit".

vistamatta pahaa, ja niinpä hänkin jatkoi merkinantoa seuraavalle ja mietti tärkeänä, mitä kummaa "siki viki" tarkoittaa, kunnes huomasi ja nolostui, kun katsoi itseään peilistä.

Esiteltäessä jokainen sanoi nimensä ja kotipaikkansa. Varsinaisen kurssin vahvuus taisi olla n. 27, mutta Rantalaan oli majoitettu muitakin hiihtäjiä, jotka "sekaantuivat" joukkoomme niin, että olimme kaikki samaa kurssia. Johtajamme oli Urpo Mikkonen Äänekoskelta. Lauloimme ja leikimme vielä, ja kaikilla oli hauskaa.

Kaikki virkut ja pirteät lähtivät vielä Ylläskartanoon tanssimaan.

Tiistain tavoite oli Kesänki, joka on oikein "kesy" tunturi kaikille ensikertalaisille ja muillekin (ehkä liian helppo). Nousu on loivaa, ja kun pääsee huipulle, saa laskea toista rinnettä aivan suoraan ja kiivetä toiselle Kesängin huipuista ja taas laskea suoraan alas. Tein sen huomion, että ensikertalaiset pelkäävät paljon enemmän alastuloa tunturilta, vaikka nousu käykin mukavammin. Niin oli itselläkin ensimmäisellä kerralla. Raili sai miehiltämme täyden kympin hiihtotaidostaan, sillä Railihan oli kävellen suorittanut vaaditun tavoitteen lapinmatkan arvontaa varten. Aurinkokin tirkisteli hiukan touhujamme.

Illaksi meidät oli kutsuttu "visiittiin" Kuer-Kievariin, jossa oli toinen Suomen Ladun kurssi. Siellä ilta kului hupaisasti tanssin ja tarinoinnin merkeissä.

Keskiviikon ohjelmaan kuului Lainiotunturi, jolle on pitkä ja hivuttava nousu. Tämä päivä jäi pysyvästi jokaisen mieleen, sillä se oli lämmin, ja aurinko paistoi täydeltä terältään. Auringolla on tietty tenhovoimansa, joka ratkaisevasti liittyy hiihtoloman onnistumiseen. Ilman sitä jää vaille sitä rusketusta, jota Lapista on tultu hakemaan. Nyt palvottiin aurinkoa, otettiin valokuvia ja filmattiin. Huipulla viivyimme pitkään. Kiikaroitiin ja ihailtiin maisemia. Leivottiin Väiskistä laskun syöksymestari, kun hän piippu hampaissa tulla pöllytti alas Lainiota. Ai, että sieltä olikin ihana laskea loivasti omalla tyylillä! Multakodalla keitettiin kahvia, syötettiin Kuukkeleita ja istuttiin hyvin pitkään. Emme millään tahtoneet malttaa lähteä asunnolle, mutta ruoka ja sauna odottivat. Sauna oli tosiaan virkistävä päätepiste päivän hiihtoretkille. Mutta kyllä me Railin kanssa saunottiinkin, naisten vuorolla olimme ensimmäisinä saunassa ja viimeisinä pois lähdettäessä. Illalla olimme vielä kävelyllä ja nautimme Lapin hiljaisuudesta ja rauhasta.

Se päivä jäikin ainoaksi aurinkopäiväksi. Olin pahoillani muiden puolesta. Itsellenihän ei se mitään haitannut, sillä olinhan jo 3 viikkoa sitten viettänyt ihanan aurinkoisen viikon Äkäslompolossa. Eivätkä kasvonikaan lisäväriä kaivanneet.

Torstai on aina kurssin 5:n tunturin vaelluspäivä. Päättäväisinä lähdimme yrittämään, mutta huono keli esti hyvät tuumamme. Kesti tavattoman kauan jo mennä Ylläksellekin, mutta huipulla kuitenkin kävimme, ja se oli taas aivan sumun peitossa. Lumi tarttui kovasti suksenpohjiin, ei ollut sitä loistavaa keliä, joka vallitsi 3 viikkoa sitten hiihtäessämme viittä tunturia. Kahvit keitimme nuotiotulilla ja käännyimme kotiladulle.

Illalla leikittiin meediota, silmäniskua, matkustamista Jerusalemiin, viestipiirustusta, ja välillä lauloimme nikunakua, pientä ankkaa, ulfriitä ja muita mukavia lauluja.

Mukana oli myös sveitsiläinen tyttö, joka oli päivällä saapunut suomalaisten ystäviensä kanssa Pallakselta. Hän oli ollut Suomessa vasta 10 kk, mutta ymmärsi hyvin puheemme ja vieläpä itsekin puhui ymmärrettävästi. Hän oli ostanut "poron ihon" (taljan) niinkuin hän itse kertoi.

Perjantaina sukset suunnattiin Kukakselle. Alkumatkasta sukset luistivat loistavasti (mitähän pojat olivat alle pistäneet), mutta myöhemmin sai vähän väliä rapsutella lunta suksenpohjista. Kukas on nimensä veroinen kaunis kukka, joka on helppo valloittaa. Poispäin tulimme multakodan kautta. Lämmittelimme ja keitimme kahvia nuotiopaikalla. Mieli oli haikeana, sillä tämä oli viimeinen hiihtopäivämme. Ja koska aamulla piti nousta kolmelta, sillä auto lähti jo puoli neljältä, eivät monet käyneet nukkumaan laisinkaan, vaan ilonpitoa jatkui auton lähtöön asti.

Meille oli aamuyöstä valmistettu kevyt ateria, ja samalla saimme tehdä eväät. Ruoka oli koko aikana erinomaisen hyvää ja vaihtelevaa, josta talon vanhalle emännälle piti laulaa aina eri laulu kiitokseksi, sillä kun alussa lauloimme aina "paljon kiitoksia" laulua, sanoi vanha emäntä: "Laulakaa jo jotain muutakin." Hän piti kovasti laulamisesta. "Pomomme" piti meille oikein kauniin erojaispuheen, ja me vakuutimme kiitollisina kurssin onnistumisesta. Karvas pala kurkussa ja kyyneleet silmissä huiskutimme vielä auton lähtiessä.

Lähtöpäivämme oli taas aurinkoinen, ja niinpä olikin hauskaa tehdä ostoksia Haaparannassa. Suklaata, kahvia, kardemummaa, mehutiivistettä, kahvikuppeja, leluja ym. mukavaa toimme tuomisina kotiin.

Makuuvaunun tärinässäkin tuli uni helposti, edellinen yö velkoi rästejään. Aamulla ihmettelimme etelän kesää, joka oli jo yllättävän pitkällä. Riihimäellä, Lahdessa ja Myllykoskella heitimme helliä jäähyväisiä, lupasimme kirjoitella, lähettää valokuvia j.n.e. Vietetty hiihtoviikko monine hauskoine hetkineen, sateesta ja huonosta kelistä huolimatta, pysyy kauan mielessämme.

Anja Koskinen

Pieni opettavainen satu

Varhain eräänä aamuna Pieni Punainen Kana lähti hakemaan jotakin syötävää ja etsiskellessään se havaitsikin maassa monta pulleaa, tuoretta vehnänjyvää, jotka joku oli pudottanut tielle. Se oli jo nielaisemaisillaan jyvät, kun sen päähän pälkähti ajatus, että ehkäpä se voisikin panna alulle pienen vehnäviljelyksen kylvämällä jyvät maahan. Niinpä se lähti tapaamaan muutamia maatilalla asuvia ystäviään. "Katsokaahan, olen löytänyt vähän vehnää. Kuka haluaa auttaa minua muokkaamaan hiukan maata, niin että voimme kylvää tämän vehnän ja korjata sitten sadon!"

"Ystävät" eivät suhtautuneet ajatukseen suopeasti. "En minä", kaakatti ankka. "Enkä minä", kotkotti hanhi. "Enkä minä", röhki sika.

"Muokkaan sitten itse", sanoi Pieni Punainen Kana. Se valikoi sievän maapalan aidan viereltä ja ankarasti ponnistellen kuoputteli sen möyheäksi mullaksi. Sitten se teki maahan muutaman kolon sopivan matkan päähän toisistaan, tipautti jyvän jokaiseen koloon ja täytti sitten ne huolellisesti mullalla.

Pieni Punainen Kana kävi pikkuisella vehnäpellollaan joka päivä, nyppi pois rikkaruohot, kasteli maan ruiskukannullaan, kun sadetta ei tullut riittävästi. Pian vihreät vehnänoraat pistivät päänsä maasta

Lipeän valmistus ja kemikalioiden talteenotto Heinolan tehtailla

Olemme aikaisemmin kertoneet Heinolan flutingkartonkitehtaan massatehtaan kuorimosta ja päätyneet puuhakkeen siirtymisvaiheeseen kuljettimella massatehtaalle edelleen massaksi valmistettavaksi.

Ennenkuin kuitenkin massatehtaalla hake on saatu muutetuksi massaksi, on tarvittu puuraaka-aineen lisäksi keittolipeää, haketta pehmentävää ainetta, jonka käsittelyn, keiton, jälkeen voidaan seos vasta jauhaa massaksi. Kerromme tällä kerralla lipeänvalmistamosta, suuresta kemiallisesta teollisuuslaitoksesta, jossa mainitun keittolipeän valmistaminen tapahtuu.

Niinkuin oheiset valokuvat kertovat kuuluu varsinaisen lipeänvalmistamon rakennelmien lisäksi laitoksen piiriin kaksi muuta rakennusta, soodavarasto ja rikkivarasto.

Keittolipeän valmistuksessa tapahtuvan prosessin mukaisesti kerromme ensinnä näistä lipeänvalmistamon varastotiloista, joihin rautateitse Heinolaan saapuvan soodan ja rikin purkaus ja varastointi sekä sulatus tapahtuu.

Soodavarasto

Sooda varastoidaan Solway & Cie:n kidelietemenetelmän mukaan. Systeemin muodostavat kuljettimet, sekoittimet ja 2 varastosäiliötä, kukin mitoiltaan Ø 9.000 × 9.500 mm.

Säiliöiden täyttö: Kuljettimien ja sekoittimien avulla syötetään soodaa vedellä täytettyihin varastosäiliöihin. Nestettä kierretään pumpulla jatkuvasti säiliön pinnasta kuivan soodan sekoittimelle. Tällä tavalla saadaan ensin kyllästetty soodaliuos, johon soodaa lisättäessä alkaa muodostua kidelietettä. Soodalietteen noustua määrätylle korkeudelle on säiliö täynnä ja valmiina käyttöä varten. Säiliössä on tällöin kyllästettyä soodaliuosta ja monohydraattikidelietettä. Säiliöiden käyttökapasiteetti on 25 tonnia soodaa tunnissa.

Soodaliuoksen käyttö: Varastosäiliön pinnasta imetään kyllästettyä liuosta ja pohjaan lisätään vastaava määrä vettä. Kyllästetty liuos laimennetaan sitten haluttuun väkevyyteen.

Varastointikapasiteetti on 1.000 tonnia soodaa.

Rikkivarasto

Rikkivarasto sijaitsee soodavaraston ja lipeänvalmistamon välittömässä läheisyydessä. Rikki puretaan kahmarinosturilla betonista tehtyyn laariin. Sekä purkauspaikka, rikkilaari että rikin sulatussäiliöt ovat saman katon alla.

Laarista rikki nostetaan samalla kahmarinosturilla rikin sulatusastioiden yläpuolella oleviin kahteen suppiloon, joista rikki syötetään tärykourulla sulatusastioihin. Sulatusastioiden vetoisuus on 2 × 12 = 24 tonnia rikkiä ja sulatuskapasiteetti 12 tonnia 8:ssa tunnissa. Varastokapasiteetti on 1.500 tonnia rikkiä.

Lipeän valmistamo ja kemikalioiden talteenotto

Lipeän valmistamossa voidaan eroittaa kolme erillistä osaa, haihduttamo, torniosa ja rikkiuuni, jonka vieressä sijaitsee myös jätelämpökattila. Kaasukello on lipeänvalmistamoon liittyvä rakennelma samoin kuin monet lipeäsäiliötkin.

---

ja kasvoivat vankoiksi taimiksi, ja vihdoin ilmaantuivat korret ja tähkät kypsyivät. Kun vehnä oli valmista leikattavaksi, Pieni Punainen Kana vetosi jälleen "ystäviinsä": "Kuka auttaisi minua vehnän leikkuussa ja myllyyn viennissä?"

"En minä", kaakatti ankka. "Enkä minä", kotkotti hanhi. "Enkä minä", sanoi sika.

"Teen sen sitten itse", sanoi Pieni Punainen Kana. Se leikkasi vehnän korsi korrelta puutarhasaksillaan, sitoi sen moneksi lyhteeksi ja kantoi joka lyhteen selässään yli kukkulan ja pitkin joenrantaa myllylle. Myllär levitti vehnän ensin riihensä permannolle ja pui tähkiä varstallaan, kunnes kaikki jyvät olivat irronneet akanoista. Sitten hän puhalsi pois oljet ja ruumenet ja jauhoi sitten kauniin punaisen vehnän myllyssään jauhoiksi. Hän pani jauhot säkkiin (otettuaan ensin osan maksuksi tekemästään työstä), sitoi säkin suun ja antoi sen Pienelle Punaiselle Kanalle. Se kantoi säkin selässään koko matkan kotiin — pitkän, ankaran matkan. Kun se oli saanut jauhosäkkinsä turvallisesti taloonsa, se lähti vielä kerran tapaamaan "ystäviään". "Kuka haluaa auttaa minua tekemään jauhoista taikinan ja leipomaan siitä leipää?"

"En minä", sanoi ankka. "Enkä minä", sanoi hanhi. "Enkä minä", sanoi sika.

"Leivon sitten itse", sanoi Pieni Punainen Kana. Se touhusi ja teki jauhoista taikinaa ja pani sen pyöreään leivinpannuunsa. Kun taikina oli noussut, kana pani sen uuniin ja myöhään iltapäivällä otti sen uunista (varoen polttamasta itseään), ja siinä sillä oli pöydällään ennennäkemättömän ihana, ruskea ja tuoksuva leipä.

Pieni Punainen Kana meni sitten ovelleen ja — pieni välkähdys silmänurkassaan — huhusi: "Kuka haluaa auttaa minua syömään tätä ihanaa leipää, jonka olen leiponut?"

"Minä", kaakatti ankka kovaan ääneen. "Ja minä", kotkotti kiireissään hanhi. "Niin minäkin", kiljui sika. Ja kaikki kolme ryntäsivät Pienen Punaisen Kanan talon ovelle.

Mutta nyt ne eivät enää saaneetkaan suosiota. "Ei", sanoi Pieni Punainen Kana. "Minä löysin vehnänjyvät, minä muokkasin maan ja kylvin vehnän, minä kitkin rikkaruohot ja kastelin maata, kun se kuivui liikaa, minä leikkasin vehnän ja kannoin sen koko matkan myllyyn asti, minä kannoin jauhot kotiin itse, minä tein jauhoista taikinan ja paistoin sen. Kukaan teistä ei halunnut auttaa, ennenkuin syömisen aika koitti. Ja minä aion syödä oman leipäni aivan yksin." Se läimäytti kiinni ovensa ja kävi syömään lämmintä leipäänsä sivellen runsaasti voita päälle. Eikä sitä vaivannut vähääkään, ettei se jakanut kaukonäköisyytensä, aloitekykynsä ja työnsä tuloksia toisten kanssa, jotka olivat haluttomia osallistumaan tuotantoon, mutta sangen innokkaita kuluttamaan, mitä joku toinen oli tuottanut.

(W. A. Paton "The Freeman"-lehdessä)

Lipeänvalmistamon itäinen sivu, edessä rikkiuuni- ja jätelämpökattilaosasto.

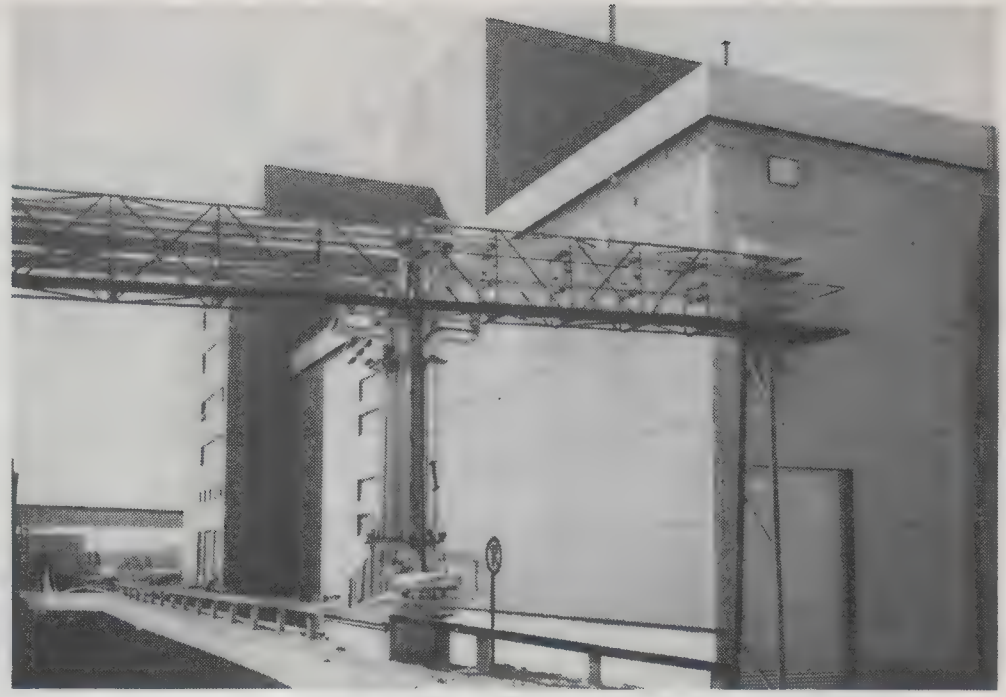

Kuva-kertomus

LIPEÄN VALMISTUKSESTA HEINOLAN TEHTAALLA

Lipenävalmistaja Helge Salminen ja lipeänvalmistaja III Tauno Röksä laitoksen valvomossa.

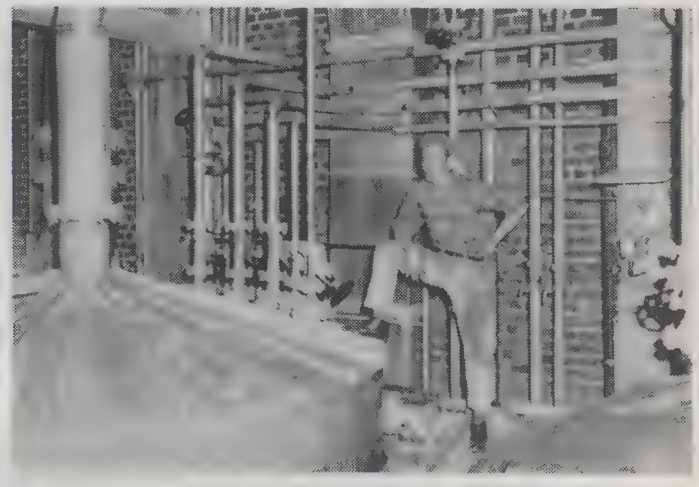

Lipeänvalmistaja II Taisto Tonteri työskentelyalueellaan lipeänvalmistamolla annostelusäiliöiden parissa.

Uunimies Tauno Rinkinen rikkiuunin tasanteella yhdessä päivämiehenä työskentelevän Aimo Vahterin kanssa.

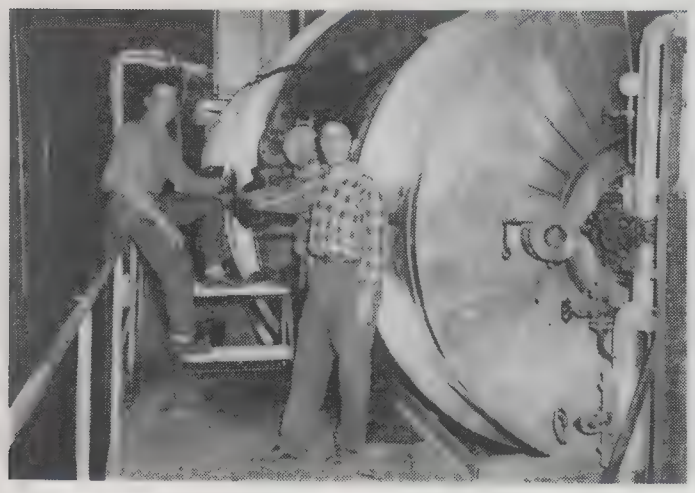

Kaasukellon hoitaja Esko Valonen huoltotyössä kaasukompressorien parissa.

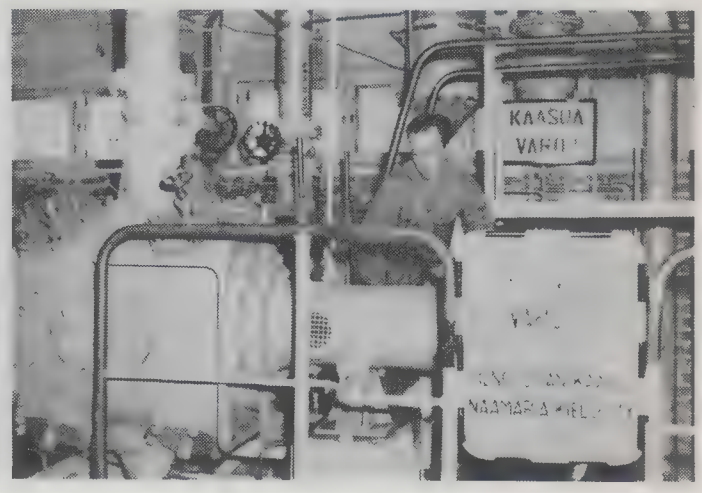

Lipeänvalmistamon työnjohtaja teknikko Pentti Nikamaa työpöytänsä ääressä.

Keittolipeän valmistus ja talteenotto tapahtuu Sivola-Lurgi-menetelmän mukaan. Kemikalioiden talteenotto noudattelee alkuvaiheiltaan sulfaattiselluloosateollisuudesta tuttuja latuja. Laiha mustalipeä väkevöidään haihduttamolla, jonka mitoituskapasiteetti on 58 tonnia haihdutettua vettä tunnissa. Haihdutus on 6-vaiheinen. 1. vaiheen muodostaa kaksoisvaihe kaksine haihtureineen. Mustalipeä väkevöidään 55 % kuiva-ainetta sisältäväksi, jollaisena se pumputaan säiliöön. Täältä se pumputaan soodakattilan harpan kautta poltettavaksi. Polttoväkevyys on noin 65 % ka. Soodakattilasta tuleva viherlipeä selvitetään tunnettuun tapaan ja pumputaan viherlipeäsäiliöstä esikarbonointitorniin johon myös johdetaan savukaasua soodakattilasta. Tornista poistuva kaasu, joka sisältää jonkinverran rikkivetyä palautetaan soodakattilan savutorveen.

Esikarbonoitu viherlipeä pumputaan 2 karbonointitorniin, joihin johdetaan CO_2 vastavirtaan. Tapahtuneiden kemiallisten reaktioiden tuloksena poistuu H_2S-kaasu tornin yläosasta ja viherlipeän Na-pitoiset yhdistykset muuttuvat pääasiallisesti $NaHCO_3$:ksi, joka kidelietteenä valuu kidelietesäiliöön.

Tästä säiliöstä pumputaan Na HCO_3 hajoittimeen, jossa $NaHCO_3$ hajoaa termisesti muodostaen CO_2 ja Na_2CO_3. Liuos valuu alas reaktoriin, johon lisätään $NaHSO_3$ ja Na_2CO_3. Hajoittimesta ja reaktorista poistuva CO_2 johdetaan yllämainittuihin karbonointitorneihin.

CO_2-määrän säätämistä ja välivarastointia varten on rakennettu kaasukello, jonka tilavuus on 2.000 m^3.

Hajoittimen ja reaktorin lopputuotteita ovat CO_2, Na_2SO_3 ja Na_2CO_3.

Karbonointitorneista poistuva H_2S-kaasu poltetaan rikkiuunissa. Muodostunut SO_2-kaasu johdetaan jäähdytystornin kautta tehojäähdyttimiin, joista edelleen märkäsuodattimen kautta sulfitointiin, johon myös johdetaan reaktorista saatava Na_2SO_3. Saatu $NaHSO_3$ johdetaan takaisin reaktoriin.

Rikkihäviöt korvataan rikillä, joka sulana pumputaan rikkivarastosta rikkiuuniin.

Na-häviöt korvataan soodalla.

CO_2-häviöt korvataan esikarbonoinnissa savukaasujen CO_2:lla.

Lipeänvalmistamon säiliötilavuus on yhteensä 2.035 m^3.

Laitoksen laskettu kapasiteetti on 47 ton Na_2SO_3 ja 13 ton Na_2CO_3/24 h.

Oheisessa olemme kertoneet lipeänvalmistamon toiminnasta kovin teknillisesti, "maallikkoa" ehkä vähän kiinnostavasti.

Erikoista tässä monia erillisiä osastoja ja runsaan määrän moninaisia teknillisiä laitteita sisältävässä tehdaslaitoksessa on työntekijöiden vähäinen määrä. Vuorossa työskentelee lipeänvalmistamolla neljä työntekijää ja päivätyössä heidän lisäkseen kaksi. Tämän tehdasosaston teknillisyys ja pitkälle kehitetty automatisointi, sekä vähäinen työntekijämäärä kuvaa hyvin nykyaikaista teollisuuslaitosta ja kuvastaa teollisuuden tulevaisuuden näkymiä.

Lipeän valmistamon soodavarasto etualalla. Taustalla rikkivarasto.

Vuosi paloturvallisuustyötä koulutussuunnitelman mukaan Heinolan tehtaan tehdaspalokunnalla

Teknillinen johtaja Heikki Klemetti suorittamassa Heinolan tehtaan palokunnan vuosikokouksen avausta.

Heinolan tehtaitten tehdaspalokunta kokoontui huhtikuun 19 päivänä 1962 vuoden kestäneen toimintansa merkeissä vuosikokoukseensa, jossa m.m. luotiin katsaus vuoden 1961 toimintaan. 25:n palokuntalaisen lisäksi osallistuivat tilaisuuteen Heinolan kaupungin palopäällikkö Kyösti Helminen, teknillinen johtaja Heikki Klemetti, palosuojelunjohtaja, sosiaalipäällikkö Olavi Linnakko ja palopäällikkö, kuljetusmestari Vilho Virtanen.

Tekn. johtaja Klemetti toivotti aluksi läsnäolijat tervetulleiksi todeten, että palopäällikkö Helmisen läsnäolo on merkkinä hyvästä yhteistoiminnasta kaupungin palokunnan kanssa. Hän lausui tyytyväisyytensä, siitä, että niin mieslukuisasti on saatu miehiä mukaan tehdaspalokuntaan. Lopuksi hän esitti kiitokset palokuntalaisille innostuksesta, jolla on osallistuttu palokunnan toimintaan, ja kiitti kaupungin palokuntaa siltä saadusta avusta koulutustoiminnassa.

Palopäällikkö Virtanen esitti toimintakertomuksen palokunnan toiminnasta v. 1961 mainiten m.m., että palokuntaan kuuluu 28 miestä. Harjoituskertoja oli vuoden 1961 aikana 35 ja yhteinen palokuntalaisten harjoitustuntimäärä oli 1.179. Vuoden aikana hälytettiin palokunta 5 kertaa, joista yksi oli aiheeton hälytys.

Harjoitukset ja luennot on pidetty laaditun koulutussuunnitelman mukaan. Harjoitukset on suoritettu etupäässä Rautsalossa, jossa palokuntalaisten alkukoulutuksen ohella hyvän tehdastuntemuksen saantiin on kiinnitetty huomiota. Luennoista suurin osa on pidetty kaupungin paloasemalla.

Palokunnan varapäällikkönä on mittariasentaja Reino Suikkanen ja päätoimisena kalustonhoitajana palomestari Leo Talvioja.

Palokunnan ohella tekevät paloturvallisuustyötä tehtaalla toimivat neljä palotarkastusryhmää, jotka

Lipeänvalmistamo etelästä kuvattuna, edessä kaasukello, välissä laihalipeäsäiliöt ja oikealla haihduttamo.

"Isä työssä" -

päivä Heinolan tehtaitten voimaosastolla

Huhtikuun toisena sunnuntaina järjestettiin Tampellan Heinolan tehtaitten voimaosaston piirissä "Isä työssä"-päivä, jolloin osaston henkilökunnalla omaisineen oli tilaisuus tutustua tehtaan kaikkiin osastoihin.

Aikaisemmin oli vastaava päivä järjestetty massatehtaan, kuorimon ja lipeänvalmistamon piirissä. Tulevaisuudessa tullaan samaa toimintaa jatkamaan niin, että kartonkitehtaan ja kunnossapito-osaston piirissä tullaan ensi syksyn ja kevään aikana kokoontumaan samoissa merkeissä.

Vieraiden ensimmäinen ryhmä, jonka muodostivat sähköpajan ja mittaripajan henkilökunta omaisineen, saapui tehtaan pääoven edustalle klo 11.00. Ins. Jaakko Puukko toivotti heidät tervetulleiksi, minkä jälkeen lähdettiin tutustumiskierrokselle tehdasosastoille. Ins. Pekka Suvanto selosti laitoksia ja laitteita kierroksen aikana.

Kuorimo oli ensimmäisenä kohteena. Täältä kierros jatkui lipeänvalmistamon kautta voimalaitokselle ja edelleen päätehtaaseen, jossa kuorimon antama raaka-aine, lipeänvalmistamolta tulevien kemikalioiden ja voimalaitoksen antaman höyryn ja voiman avulla muuttuu massa- ja kartonkitehtaan moninaisten laitteiden avulla kartongiksi. Vieraita kiinnosti erityisesti valmiin kartongin rullautuminen kartonkikoneesta ja ison rullan nopea leikkaaminen pituusleikkurilla. Myös laaja tuotevarasto oli kiinnostavana nähtävyyskohteena.

Tehdaskierroksen päätyttyä kokoonnuttiin yhteiseen kahvitilaisuuteen yhtiön ruokalaan. Täällä kahvitarjoilun aikana ins. Puukko kertoi Tampella-yhtymän perustamisvaiheista, sen kasvusta ja lopuksi Heinolan tehtaitten rakentamisesta ja toiminnasta. Hän mainitsi m.m.:

"Tampella-yhtymä täytti 100 vuotta v. 1956. Yhtiön vanha nimi Tampereen Pellava- ja Rauta-Teollisuus Osake-Yhtiö ilmaisi ne teollisuushaarat, kutomateollisuuden ja rautateollisuuden, joilla yhtiön toiminta Tampereella alkoi. Tammerkosken rannalla

---

kerran neljännesvuodessa suorittavat tarkastuskierroksen. Näiden tarkastusryhmien puheenjohtajina ovat osastomestarit Reino Tölkkö, Pentti Gröndahl ja Lasse Mukula sekä teknikko Kalevi Santala.

Määrätyssä ammateissa työskentelevät miehet muodostavat jokaisessa työvuorossa hälytysryhmän. Tähän ryhmään kuuluu 39 miestä ja heistä työssä olevat ovat tarvittaessa lähtövalmiina. Näille miehille annettu koulutus on käsittänyt ennen muuta alkusammutuskaluston käyttöharjoituksia.

Kartonkikoneella työskenteleville on laaditun sammutussuunnitelman puitteissa määrätty jokaiselle oma tehtävänsä jos palo kartonkikoneella sattuu. Myös näille miehille on annettu koulutusta alkusammutuskaluston käytössä.

Vuosikokous päättyi palopäällikkö Helmisen mielenkiintoiseen esitelmään kaasusäiliöistä. Hän totesi asetyleenipullojen olevan vaarallisimpia, etenkin jos ne jäävät palon keskelle. Hän selvitteli niitä havaintoja, joiden perusteella voidaan määritellä kaasupullon paloaste.

Palopäällikkö Helminen käsitteli myös palokuntien yhteistyötä palon sammutuksessa. Asia ei ole niin yksioikoinen kuin luullaan. Ensin on luotava johtoporras, joka määrää sammutuksen suorittamisen. Kukin yksikkö ajaa omalle ennakolta sovitulle paikalleen ja suorittaa sieltä käsin sammutustyön päättävästi ja rohkeasti sekä ennen kaikkea hyvässä yhteistoiminnassa.

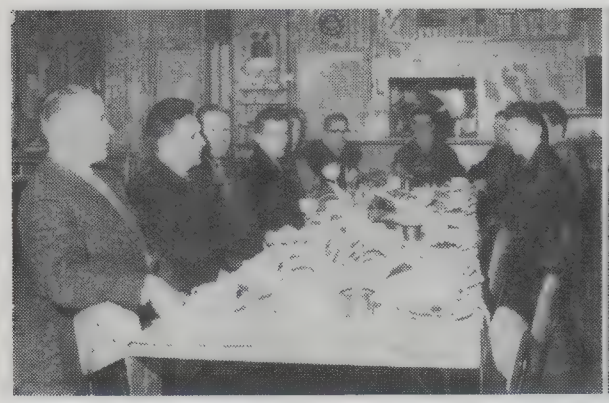

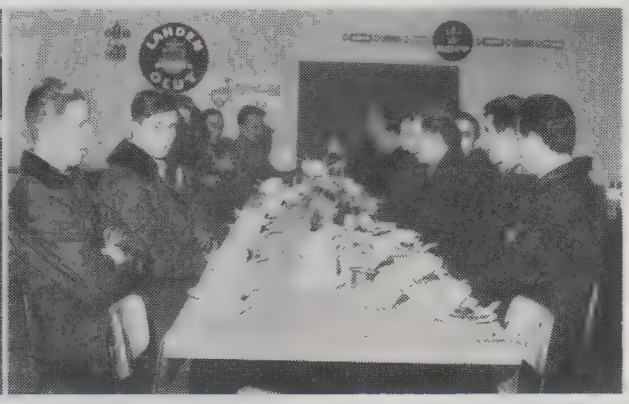

Heinolan tehtaan palokunta vuosikokouksessaan.
Vas. palopäällikkö Virtanen, palopäällikkö Helminen ja palosuojelujohtaja Linnakko.

Isän työpaikkaa katsomassa

Heinolan tehtaitten voimaosaston sähkö ja konekorjaamon miehet omaisineen "Isä työssä päivän" tehdaskierrokselle saapuneina.

Ryhmä höyryvoimalaitoksen miehiä omaisineen kuorimoon tutustumassa. Edessä tehdaskierroksella oppaana toiminut insinööri Pekka Suvanto.

Sähköasentaja Reino Finni tyttärineen, vasemmalta Leena, Maija ja Eeva, on pysähtynyt tehdaskierroksen aikana lyhyelle lepohetkelle työpöytänsä ääreen.

Tehdaskierroksen aikana seurattiin mielenkiinnolla kartonkikoneen pituusleikkurin vinhaa pyörimistä.

Mittariasentaja Eino Pietiläinen esittelemässä erästä työkonetta vanhemmilleen ja koneesta kiinnostuneille pojille.

olleesta vanhasta masuunista kehittyi, sen jälkeen kun tehtaan patruuna Wasastjerna oli sen v. 1856 ostanut, rautatehdas, jonka ensimmäisinä tuotteina voidaan mainita pienet sisävesilaivat. Samanaikaisesti kehittyi Tampereella myös kutomateollisuus, jonka perustajana oli Adolf Törngren, varatuomari ja monipuolinen yrittäjä.

Nämä kaksi, Suomen teollisuuden aamunkoitteen teollisuusmiestä katsoivat parhaaksi jakaa huolet yhteisesti ja niin he kävivätkin v. 1860 yksissä tuumin jatkamaan teollisuustoimintaa. Tampella-yhtymä sai tuulta purjeisiinsa. Vuosien kuluessa sekä konepaja, rautatehdas, että pellavatehdas kehittyivät ja yhä enenevässä määrin ne pystyivät antamaan työtilaisuuksia kaupungin ja lähiseudun väestölle.

V. 1872 oli Inkeroisissa Anjalan kosken "Ankkapurhan" itärannalle perustettu puunjalostustehdas. V. 1886 tarjottiin tätä tehdasta Tampereen Pellava- ja Rauta-Teollisuus Osake-Yhtiölle ostettavaksi ja yhtiön silloinen johtokunta uskaltautui oston suorittamaan. Raudan ja pellavan rinnalle oli näin tullut myös puunjalostusteollisuus, maamme luonnollisimpaan raaka-aineeseen perustuva teollisuuden haara.

Tampella laajeni jatkuvasti. Konepajassa pantiin veturien valmistus käyntiin vähän ennen vuosisadan vaihdetta. V. 1950 toimitettiin konepajalta 800:s veturi.

Inkeroisissa suoritettiin vuosina 1920—22 suurempi laajennustyö, jolloin rakennettiin puuhiomo ja kartonkitehdas kokonaan uudelleen ja samalla kahlittiin Ankkapurha voimalaitoksen voiman antajaksi.

Vuosina 1937—38 oli Inkeroisissa jälleen suuri uudisrakennustöiden aika. Tällöin suuri Anjalan Paperitehdas tuli rakennetuksi kaksine isoine paperikoneineen. V:na 1952—53 rakennettiin Inkeroisissa jälleen, tällöin puoliselluloosatehdas, jonka piti tulla koivua jalostavaksi tehtaaksi. Tässä ei kuitenkaan onnistuttu, mutta saatiin arvokkaita kokemuksia tulevaisuutta varten. Näitä kokemuksia on käytetty hyväksi, kun on toteutettu yhtiön puunjalostusteollisuuden viimeisin ja suurin rakennusvaihe, Heinolan tehtaitten rakentaminen, jossa olemme olleet mukana ja jonka meidän omaisemme nyt ovat saaneet nähdä."

Sosiaalipäällikkö Olavi Linnakko kertoi Tampellan sosiaalitoiminnasta mainiten m.m. yhtiön henkilökunnan yhdyssiteen "Tampella Tänään"-lehden ilmestyvän kuudesti vuodessa 7.500 kpl painoksena. Hän kertoi myös avustuskassasta, huoltokassasta sekä lainanantotoiminnasta.

Klo 14.00 saapui toisena ryhmänä voimalaitoksen henkilökunta omaisineen. Tutustumiskierros heidän osaltaan sujui samoissa merkeissä kuin edellisenkin ryhmän.

Kuvien tekstit:

1. Tästä se alkaa. Runko on tehtävä ensin. Ja se syntyy parhaiten yhteisvoimin. Nuori aviopari on päättänyt rakentaa veneen yhdessä. Ja mikäpä sen hauskempaa, ajatusten jo mukavasti liikkuessa yhteisissä saari- ja kesämökkimatkoissa.

2. Kolme sukupolvea saman harrastuksen ääressä: isä, poika ja pojanpoika ovat venerakennuksessaan jo näin pitkällä — vanerilaitojen kiinnitys meneillään. — Venerakennus on siinäkin suhteessa erikoinen harrastusmuoto, että sitä voidaan suorittaa perheittäin, jopa eri sukupolvetkin yhteen kuuluvasti.

3. Yleisin malli on tasaperäinen moottorivene. Mutta valmistuu veistämöllä toki sentään oikeita vanhan hyvän ajan soutuveneitäkin. — Tässä muuan sellainen viimeistelyvaiheessaan.

4. Laidat ovat paikoillaan, samoin kaaret, kokka ja perä täkätty. Ja nyt on moottorin asentamisen aika. Tässä syntyy akselia varten veneenpohjaan reikä. — Opintopiirin ohjaaja, opettaja Erkki Juden seuraa toimitusta silmä tarkkana ja tyytyväinen kare suupielissä.

5. Ohjauslaitetta, polttoaineputkistoa ja istuimia asetellaan — ja pian voidaan vene siirtää vesille, jonne jo venosen mieli!

6. Näin hieno siitä sitten tuli. Lakat ja värit ovat laitojen suojana, moottori trimmattu ja ohjaus tarkistettu ja kaikki on tiptop. — Hyvä sillä on viiletellä, veden päällä kuljeskella . . .

Vesille venoisen mieli

JYRÄNKÖLÄSSÄ VEISTETÄÄN VENEITÄ

Muuan kiinnostavimmista, miesvoittoisimmista ja näkyvimmistä Jyränkölän opiston piireistä on veneenveisto. Tämä opintopiiri on ollut toiminnassa jo viisi vuotta ja tänä aikana on veistämöllä tehty lähes 100 venettä. Niinpä esimerkiksi Heinolan Moottorivenekerhon jäsenistä lähes puolet omistaa Jyränkölän veistämöllä valmistetun veneen. Opetus venerakennuksessa on täysin ilmainen, ainoastaan venepaikasta joutuu rakentaja maksamaan 1000 markkaa. Osa välineistä on rakentajilla itsellään, mutta koneita, puristimia yms. on opiston puolesta käytettävissä. Veistämö sijaitsee Tampellan Heinolan Tehtaitten asuntorakennuksien "Kaksosten" alapuolella, Rullan alueella, joten helppo sinne on Tampellankin miesten ensi syksynä suunnata kulkunsa oman veneen tekoon.

T. L.

RAKENNA ITSE VENEESI!

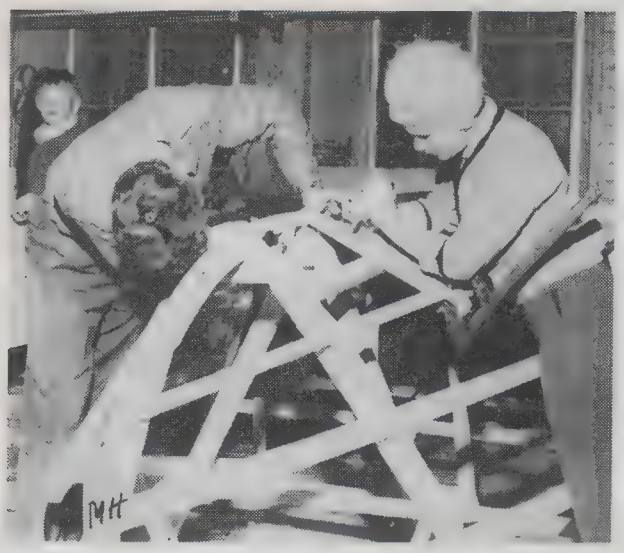

1

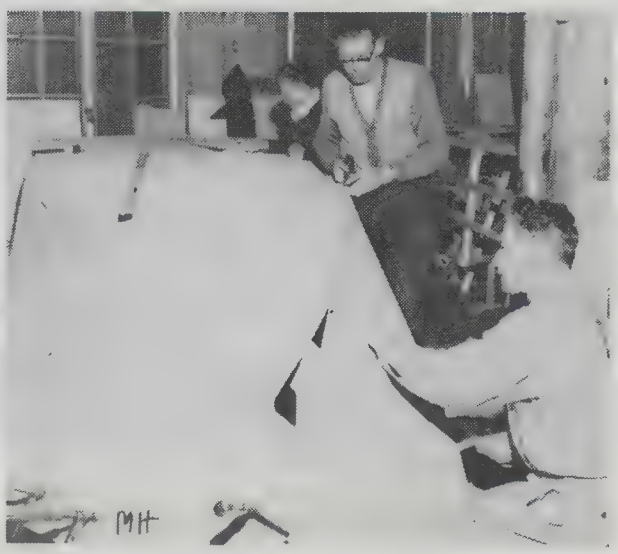

2

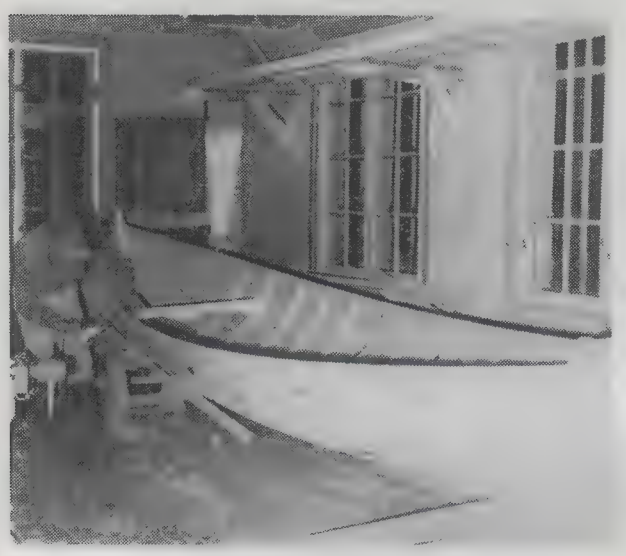

3

4

5

6

VENEET VESILLE

Kun tiesimme Tampellan Heinolan tehtaitten henkilökunnasta niin monen olevan innostuneita vesillä retkeilijöitä, virkistyskalastajia tai huvilan omistajia, sekä näistä johtuen myös moottori-, soutu- tai purjeveneen omistajia, suuntasimme eräänä toukokuisena päivänä askeleemme eräälle heinolalaiselle ranta-alueelle jossa tiesimme veneitä olleen runsaasti talviteloillaan ja jossa oletimme keväisen puuhailun veneiden parissa olevan parhaimmillaan.

Keväinen aurinko lämmitti niin miellyttävästi kun istahdimme eräänä lauantai-iltapäivänä rannalla olevalle penkille ja jäimme seuraamaan veneiden omistajien askartelua rannalla veneittensä parissa.

Emme olleet aikaisemmin huomanneetkaan tuota miellyttävää tunnelmaa, mikä rannalla vallitsi. Terva ja maalit tuoksuivat voimakkaina, ilmassa oli rannan tuoreutta ja virkeä moottorin päpätys kuului kauempaa kirkkaalta peilityyneltä ulapalta. Tuolla kiitää nopea pieni vesikiitäjä, jonka vauhti sopi hyvin venettä ohjanneelle nuorukaiselle, joka tahtoi kirmaista ajokillaan ja kokeilla moottorin keväistä kuntoa.

Tuolla kuljetettiin autolla moottorivenettä vesille laskettavaksi. Tämä vene oli ilmeisesti ollut varastoituna ja kunnostettavana omistajansa kotipihalla. Varmaan mielihyvää tuntien nosti omistaja talkoomiehineen veneensä vesille.

Samalla rannalla oli jo aikaisemmin valmistauduttu näihin kiireisiin päiviin. Miesryhmissä oli kokoonnuttu iltaisin keskustelemaan jäiden lähdöstä, kevään saapumisesta ja ennen kaikkea veneistä. Oli seurattu miten lumi oli sulanut kumollaan olevien veneiden päällä ja miten tervattu tai maalattu veneen pohja oli vähitellen tullut kokonaan näkyviin. Näissä keskusteluissa oli saatu tietää sen ja sen hankkineen uuden veneen ja tietysti myös suuremman moottorin, olipa kalajuttujakin tullut käsiteltyä monissa odotusajan tarinatuokioissa.

Antaessamme jälleen katseemme kiertää ranta-alueella, saimme nähdä miten miellyttävästi juuri vesille laskettu vene keinui noita ensimmäisiä keväisiä keinumisiaan ja miten miellyttävästi airo loiskahti veden pinnassa.

Tuolla toisaalla koko perhe oli puhdistamassa veneen pohjaa uutta maalausta varten joka sekin suoritettanee yhteisin voimin.

Aikamme seurattuamme puuhailua rannalla lähdimme katselemaan lähemmin veneitä ja niiden kunnostajia. Olihan siellä tampellalaisiakin veneittensä parissa puuhailemassa.

Tavoitimme heistä ensimmäisenä laivausosastolla työskentelevän **merkonomi Kyösti Paunisaaren,** joka puuhaili purjeveneensä parissa. Sen mastot olivat saaneet uuden lakan ja pian alkoi kannen maalaaminen. Valkoisiin purjeisiin ja veneen valkoisiin kylkiin tuntuikin kannen saama kirkas punainen väri hyvin sopivan. Purjevenettä katsellessamme tulimme vakuuttuneiksi siitä, että noiden isojen purjeiden kuljettamana tuossa pienessä veneessä purjehtiminen on varmaan miellyttävää, rauhoittavaa ja virkistävää puuhaa, jonka miellyttävyyden vain purjehtijat tietävät.

Vuorotyössä konekorjaamolla työskentelevät **korjausmies Erkki Kotiluoto** ja **voitelija Mauno Korhonen** olivat seuraavat tampellalaiset, jotka tavoitimme rannan tuntumasta. Heillä oli vene jo täydessä soutukunnossa ja oli palvellut heitä juuri päättyneellä kalamatkalla. Tämä matka ei ollutkaan mikään turha matka, minkä salkuista näkyvistä hauen pyrstöistä huomasimme. Kotiluoto oli valmistanut veneensä työväenopiston askartelupiirissä. Kertomansa mukaan hän oli saanut täällä pätevää opetusta veneen rakentamisessa, oli säästänyt varojaan ja saanut säännöllisen työn lomassa virkistävää ja hyödyllistä ajanvietettä.

Poikajoukon kanssa saapui rannalle **teollisuusvirkailija Matti Bruun** maalipönttöineen ja pensseleineen. Hänen kookas veneensä oli nostettu "telakalle" kunnostamista varten. Vene oli jo aikaisemmin kerran lakattu ja nyt oli tarkoitus sivellä vielä toinen lakkakerros veneen tummiin kylkiin. Viereisellä laiturilla oli veneen kunnostettu moottori odottamassa kiinnittämistä paikalleen veneen keskelle.

Tämäkin vene oli omistajansa itsensä valmistama. Se oli melko kookas meriläismallinen, kaikesta päätellen kovassakin aallokossa varma ja kulkukelpoinen vene.

Juttelimme siinä veneen vieressä pitkään veneiden rakentamiseen liittyvistä seikoista. Tämä vene oli ollut vesillä jo viime kesänä, mutta työpajassa, Bruunin omakotitalon autotallissa, oli viime talvena syntynyt toinenkin samanlainen moottorivene. Malli näihin veneisiin oli saatu laatokkalaisesta kalastusveneestä, joten veneen hyvä malli ja merikelpoisuus on hyvin ymmärrettävissä.

Tutustumiskierroksemme veneiden maailmaan oli ollut erittäin miellyttävä. Olimme oppineet monia hyödyllisiä asioita veneiden malleista ja moottoreista. Niin kiinnostavalle kaikki näkemämme ja kuulemamme tosiaan tuntui, että meissä taisi herätä kiinnostus vesillä liikkumiseen ja oman moottoriveneen hankkimiseen, liittyminen monen tampellalaisen ohella heinolalaisten suureen moottoriveneen omistajien piiriin.

Ulapat kutsuvat

Teollisuusvirkailija Matti Bruun sosiaaliosastolta on itse valmistanut kookkaan merikelpoisen moottoriveneen, jonka kunnostaminen ennen vesille laskua on miellyttävää keväistä puuhaa.

Merkonomi Kyösti Paunisaari kunnostamassa purjevenettään jo toista purjehduskautta varten.

Vuorokorjausmies Erkki Kotiluoto on valmistanut soutuveneensä Jyränkölän askartelupiirissä. Kotiluoto vasemmalla ja vuorovoitelija Mauno Korhonen oikealla onnistuneelta kalastusmatkalta saapuneina.

Vene on talvitelaltaan nostettu vesille. Miellyttävästi se kulkuneuvona taas keinuu veden pinnalla.

HEINOLAN KUULUMISIA

Kalastamisesta Tampellan omistamilla vesialueilla Heinolan Rautsalossa on annettu tarkat määräykset. Niiden mukaan on näillä vesillä kalastusoikeus vain Tampellan Kalakerhon jäsenillä ja pyydyksinä saadaan käyttää vain onkea, uistinta ja pilkkiä.

Tämän kalakerhon jäseneksi pääsee jokainen Tampellan Heinolan tehtaitten palveluksessa vakinaisesti oleva. Jos perheenjäsenistä yksi kuuluu kalakerhoon on tällöin kalastusoikeudet myös hänen perhekuntansa muilla jäsenillä. Jäsenmaksu kerhoon on 200 mk vuodessa ja liittymismaksu 200 mk. Kalakerhon puheenjohtajana on asentaja Kalle Kosunen ja sihteerinä varastomies Johannes Patjas. Kerho kuuluu alaosastona Heinolan ja ympäristön Kalastusseuraan. Laajoilla kaupungin omistamilla vesialueilla Heinolassa on kalastusoikeus kaikilla kalastushoitomaksun suorittaneilla kaupunkilaisilla korkeintaan seitsemällä pyydysyksiköllä, verkolla, rysällä, siimalla tai katiskalla. Iitin Vuolenkosken kalastuskunnan kanssa on oltu neuvotteluissa tampellalaisten kalastusoikeuksista kalastuskunnan omistamilla Konniveden vesialueilla. Tampellan omistama vesialue tehtaan läheisyydessä kuului aikaisemmin rauhoituspiiriin. Nyt on tällä alueella kalastamisesta annettu selventävät määräykset, joiden puitteissa virkistysmielessä tapahtuvaan kalastamiseen on mahdollisuudet. Myös kalan viljelyyn tällä alueella on hyvät mahdollisuudet. Kun kalakerho on saanut tämän toiminnan käyntiin tulemme siitä kertomaan.

Ensimmäinen ongintakilpailu Tampellan kalakerholla

Jäitten jo haurastuessa Heinolan vesillä järjesti Tampellan Kalakerho, jonka jäsenmäärä tällöin oli 56, ensimmäisen ongintakilpailun, ahventen narraamistilaisuuden. Parikymmentä kerhon jäsentä kokoontui aamuvarhaisella tehdasalueelle, josta siirryttiin kalastuspaikalle, Konniveden Löysinselälle. Pian oli kalastajien joukko hajaantunut, kun jokainen kiiruhti mielestään parhaimmalle kalastuspaikalle. Osa jäi yrittämään onneaan matalille rantavesille, osan ryhmästä katsoessa tässä vaiheessa edullisemmaksi porata reijät pilkilleen keskellä Löysinselkää. Mikäs oli kalastaessa, tai paremminkin sanottuna kalaa odotellessa, kun aurinko paistoi keväisin sätein lämmittävästi eikä tuulikaan tehnyt kiusaa laajalla järven selällä.

Puolelta päivin lopetettiin onginta ja kokoonnuttiin eri tahoilta rantaniemeen punnitustilaisuuteen ja palkintojen jakoon.

Parhaimman saaliin oli saanut koneasentaja Aarne Koskinen, joka sai kilpailuun hankitun kiertopalkinnon haltuunsa. Kilpailun suurimman kalan sai varamies Jorma Jokinen, ja pienin oli tarttunut Aarne Koskisen onkeen.

Tulokset:

1.	Aarne Koskinen	2,450 kg
2.	Severi Kääriä	1,900 „
3.	Jorma Jokinen	1,660 „
4.	Aimo Vahteri	1,500 „
5.	Kalle Kosunen	1,500 „
6.	Huugo Rahkonen	1,220 „
7.	Teuvo Jääskeläinen	1,180 „
8.	Aleksanteri Laine	0,870 „
9.	Raimo Utti	0,850 „
10.	Onni Martikainen	0,610 „
11.	Matti Bruun	0,450 „
12.	Reino Viinikainen	0,450 „
13.	Antti Tasanen	0,330 „
14.	Olavi Linnakko	0,300 „
15.	Erkki Kotiluoto	0,180 „
16.	Pertti Bruun	0,150 „
17.	Unto Hiltunen	0,070 „

* * *

"Meidän ikämme" on seuraava aihe, josta kerromme.

Voimme todeta Heinolan tehtailla työskentelevien tampellalaisten keski-iän olevan tuossa 30:n ikävuoden seutuvilla. Tämän mukaan tehtaan käyntiinlähdön aikoihin oli vakituisessa työsuhteessa olevien keski-ikä vain 28—29 ikävuotta. Laboratoriossa työskentelevien keski-ikä on alhaisin 24 vuotta ja siivousryhmässä olevien korkein, 39 vuotta. Massatehtaalla on työntekijöiden keski-ikä 31 vuotta, kartonkitehtaalla 30, voimalaitoksella 31, konekorjaamolla 30, sähkö- ja mittarikorjaamolla 30, kuljetusosastolla 31, tarveainevarastolla 31, Tambox'illa 32 ja toimihenkilöryhmässä 31 ikävuotta.

Keski-iästä puhuessamme tulee mieleen aika, jolloin Anjalan Paperitehdas Inkeroisissa aloitti toimintansa. V. 1937:n aikana tälle tehtaalle ensimmäisinä tulleet tulevat pian työskennelleeksi 25 vuotta ja ovat vuorossaan saamaan Tampella-mitalin kunniakirjoineen tulevana itsenäisyyspäivänä. Erinäiset kuutiot koivupaperipuuta on ehtinyt muuttua kartongiksi ennen kuin tämä vastaava juhlapäivä on käsillä Heinolassa. Siihen mennessä ovat keski-ikämmekin ehtineet huomattavasti muuttua.

* * *

Todisteen Heinolan tehtaitten henkilökunnan urheiluinnostuksesta antoi huhti—toukokuun vaihteessa yhteisostona suoritettu verryttelypukujen hankinta. Kun verryttelypukujen yhteisostosta ensi kerran puhuttiin päädyttiin siihen, että n. 50 urheilua harrastavaa saattaa puvun itselleen ostaa. Kun loppujen lopuksi meistä 232 osti tuon yhtenäisen sinisen verryttelypuvun, osoittaa tämä, että yli 50 % tunsi kiinnostusta urheilua kohtaan siinä määrin, että katsoi tarvitsevansa verryttelypuvun. Meistä joka toisella on nyt samanlainen väri verryttelypuvussamme. Käsitämme, että tuo väri on Tampellan väri kun sen urheilukentällä, maastossa, saariretkillä tai kadulla havaitsemme.

Harrastushiihtoa harrastimme viime talvena en-

Miellyttävä valokuva

Voinemme todeta, että tämä Heinolan tehtaitten vartiopuomin vieressä olevasta taulusta otettu valokuva aikana, jolloin puhutaan tapaturmien lisääntymisestä on todella julkaisemisen arvoinen kuva. Tehtailla, Tambox mukaanluettuna oli työskennelty kuukauden ajan ilman ainuttakaan työtapaturmaa. Ennen kuin taululla oleva luku oli muutettava 0:ksi, ehti tuohon 30:een tulla vielä kuusi tapaturmatonta päivää lisää.

---

simmäisen kerran. Saadut hyvät kokemukset takanamme voimme ensi talvena tätä urheilua jatkaa.

URHA:n puulaakipesäpalloilu alkoi 23. 5. Tampellan ollessa sarjassa mukana kahdella joukkueella. Samoissa merkeissä pelataan lento- ja jalkapallosarjat ensi syksynä.

Valitettavasti suunnistamassa meitä on käynyt vain muutama. Heinolan Iskun viikottaisiin suunnistuskilpailuihin toivomme lisää tampellalaisia, jotta hyvin harjoitelleina voisimme lähteä Heinolasta yhtiön suunnistuskilpailuihin Inkeroisiin.

* * *

Heinolan tehtaitten avustuskassan jäsenmäärä oli toukokuun alussa 432. Ilolla voimme tässä yhteydessä todeta, että kaikki kassan jäsenpiiriin kuuluvat alle 50 vuotiaat voitiin lääkärintarkastuksen perusteella kassaan hyväksyä. Avustuskassa on vähitellen tullut tutuksi ja sen antama sosiaalinen turva arvostetaan korkealle Tampellan Heinolan tehtaitten piirissä.

O. L.

Erään saksalaisen koulun ovella on kirjoitus:

"Kun rikkaus puuttuu — ei mitään puutu,
Kun terveys puuttuu — jotain puuttuu,
Kun kunnia puuttuu — kaikki puuttuu,"

Elämänohje:

Eräässä ikivanhassa englantilaisessa linnassa oli eteisenuunin yläpuolelle piirretty seuraavat sanat:

"Todellinen aatelismies on Jumalan palvelija, maailman herra ja oma renkinsä.

Siveys on hänen kutsumuksensa, työ hänen virkistyksensä, tyytyväisyys hänen päänaluksensa, onni hänen palkintonsa.

Jumala on hänen isänsä, Kristus hänen vapahtajansa ja kaikki, jotka hänen apuaan tarvitsevat hänen ystäviään ja veljiään.

Hurskaus on hänen linnankappalaisensa, puhtaus hänen kamariherransa, raittius hänen hovimestarinsa, kohteliaisuus hänen kokkimestarinsa, vieraanvaraisuus hänen emännöitsijänsä, huolenpito hänen pehtorinsa, hyväntekeväisyys hänen rahanvartijansa, vaiteliaisuus hänen ovenvartijansa, joka tarpeen mukaan laskee ulos ja sisään —

Siten hänen koko palveluskuntansa on kokoonpantu hyveistä. Isännän kaikki toimet keskittyvät vain siihen, että hän tekee itsensä ja toiset onnellisiksi. Sanalla sanoen hänen tulee olla mies ja kristitty."

„Kuinka se on toi höyry vetänyt . . .”

50 vuotta palvellut kehrääjä Lempi Saarinen kertoo

Huhtikuun 11 p:nä 1962 oli pellavatehtaan johtajan dipl.ins. Forssin konttorissa juhlahetki märkäkehräämön kehrääjän Lempi Saarisen tultua palvelleeksi tehdasta 50 vuotta. Tekn.johtaja Forss piti puheen Lempi Saariselle kiittäen häntä uskollisesta palveluksesta ja ins. rva Hiltunen kiinnitti Saarisen rintaan kultaisen rintaneulan. Koska näin arvokas tilaisuus on maininnan arvoinen, päätimme pyytää Lempi Saariselta haastattelua Tampella Tänään-lehteä varten.

Amanda Lempi Saarinen on syntynyt 19. 11. 1896 Kangasalan pitäjässä, Roineen saaressa, jossa hänen isällänsä oli pieni maapaikka. Isän kuoltua, Lempin ollessa pieni tyttö, äiti muutti pois saaresta Harjun rinteeseen. Äidin kanssa Lempi kävi siivoamassa Raikun kansakoululla ja myöskin lämmittämässä sitä. Näin oli Lempi Saarisella myös tilaisuus käydä koulua, jossa siihen aikaan oli opettajana Niemioja.

”Viisitoista vuotiaana”, kertoi Lempi Saarinen, ”tulin äitini ja sisareni kanssa Tampereelle, missä meillä oli hyviä sukulaisia, mm. äitini serkku. He hankkivat meille asunnon Juhannuskylästä. Minun toivottiin ryhtyvän kotiapulaiseksi, mutta toisin kävi. Siellä sukulaisperheemme Niemen liikkeessä kävi usein märkäkehräämön entinen mestari Järvinen ja häneltä täti kysyi minulle työpaikkaa. Meninkin sitten käymään siinä pääsiäisen jälkeen pellavatehtaalla ja kävi niin onnekkaasti, että pääsin työhön. Sanottiin, että se on kovin likaista työtä. Mutta olin iloinen, kun sain työpaikan.

Niemen perheessä oli myös poika, Kalle nimeltään ja hän kävi silloin Klassillista lyseota, nykyään hän on Hyvinkään Verkatehtaan johtaja. Vaikka olin tällainen maalaistyttö, niin hän kuljetti minua ympäri kaupunkia ja esitteli nähtävyyksiä ja oli kovin hyvä minua kohtaan. Meillä oli siitä Niemen perheestä turva selän takana. Tampereella kävin rippikoulun, jota piti rovasti Sandberg.

Märkäkehruussa siis aloitin työntekoni Tampellassa. Olin ensin säätissä, jossa Impi Suoniemi oli säätinhuutajana. Sitten pääsin säätin seuraajaksi, apulaiseksi ja vihdoin kehrääjäksi. En ollut vielä kahtakaan vuotta ollut, kun jo kehräsin kone N:o 47:llä. Siinä oli poikasäätti ja Savolainen oli huutamassa. Pojat olivat mukavia, joten kaikki sujui hyvin. Siihen aikaan ei ilma tehdassalissa ollut mitään puhdasta, sillä aluksi ei ruokakaan oikein tahtonut maittaa. Nykyiset ilmastointilaitteet ovat paljon parantaneet työolosuhteita. Työhön mentiin klo 6 aamulla ja tehtiin 10 tuntia päivittäin. Ensimmäinen tilini oli 9 markkaa 30 penniä viikolta. Koneella oli apulaisen palkka 11 markkaa viikossa.

Olin välillä myös Kuussalon osalla kehräämässä, mutta en tykännyt, kun se oli kuivakehruuta.

Miina Johansson kehräsi ”kamarin” hienolla puolella. Häntä pidettiin sellaisena vaikeana luonteena, mutta hän oli minulle hyvä työtoveri. Kehräsi silloin aluksi kamarin ”rouvilla” puolella koneella N:o 1. Sitten jouduin Miinan kanssa samalle ”konkille”. Minulla ei yleensäkään ollut vaikeuksia vanhempien

Tampellan Pellavatehtaan Avustuskassan toimintakertomus v:lta 1961

Kulunut vuosi muodostui kassan taloudelle edullisemmaksi kuin edellinen johtuen siitä, että avustusmenot pienenivät lähes 700.000 markalla ja jäsenmaksut kannatusmaksuineen nousivat yli 800.000 markalla. Mitään erikoisia tautiepidemioita ei ilmennyt, millä seikalla on erittäin ratkaiseva merkitys kassan taloudelle.

Tavallisista sairauksista, joihin ei lasketa tapaturmia ja äitiysavustuksia maksetut sairaspäiväraha-korvaukset muodostivat avustusten kokonaismäärästä n. 43 % (sama kuin edellisenä vuonna).

Sairaustapausten lukumäärä muodostuu seuraavaksi:

	miehet:	naiset:
Tavall. sairaudet	125 tapausta	271 tapausta
Työtapaturmat	34 „	35 „
Äitiystapaukset	— „	15 „
	159 tapausta	321 tapausta
	yht. 480 tapausta	

Tapausten lukumäärä laski edelliseen vuoteen verrattuna tavallisten sairauksien kohdalla n. 17 %.

Sairauspäiviä on edelläolevista kertynyt seuraavasti:

	miehet:	naiset:
Tavall. sairaudet	3.170 pv.	6.188 pv.
Työtapaturmat	348 „	639 „
Äitiyspäiviä	— „	578 „
	3.518 pv.	7.405 pv.
	yht. 10.923 pv.	

Edelliseen vuoteen verrattuna on lasku tavallisten sairauksien kohdalla n. 10 %.

Naisjäsentä kohti tavall. sairauspäiviä 11 ½ ja miesjäsentä kohti 8 ⅓ pv.

Naisjäsentä kohti tapat. sairauspäiviä 1 ¼ pv ja miesjäsentä kohti n. 1 pv.

Sairaspäivärahaa on maksettu seuraavasti:

Tavall. sairaudet	2.397.345:—	2.885.385:—	
Työtapaturmat	95:—	345:—	(kassan os.)
Äitiyspäiväraha	—	376.895:—	
	2.397.440:—	3.262.625:—	
	yht. 5.660.065:—		

Maksetut sairaspäivärahat olivat edellisen vuoden vastaavaa summaa 2 ½ % alhaisemmat (tavallisten sairauksien kohdalla).

HAMMASHOITO:

Kassan kustantamaa hammashoitoa käytti hyväkseen kassan työssäkäyvistä jäsenistä 95 mies- ja 134 naisjäsentä, mikä on n. 25 % (ed. vuonna n. 30 %) heidän muodostamastaan jäsenmäärästä. Eläkeläisistä käytti hyväkseen hammashoitoa n. 3 % eli 1 mies- ja 5 naiseläkeläistä.

Maksettu avustus jakautuu seuraavasti:

työssäkäyvät	miehet	naiset
Paikkaus	129.400:—	190.800:—
Poisotto	97.600:—	147.700:—
	227.000:—	338.500:—

---

kehrääjien kanssa. Miina Johansson oli innokas Ruotsin historian tutkija ja lukija varsinkin sitä aikaa, jolloin uskonto tuli maahamme. Hän sai minutkin siihen innostumaan. Hän aina kysyi siinä työn lomassa, että muistatkos sitä tai sitä tapahtumaa.

Meillä oli hauskaa työtoverien keskuudessa. Huonot asiat sitä unohti pian, jäi vain valoisia muistoja kaikista. Jos joku kuoli, niin oltiin joukolla saattamassa ja naiset kantoivat arkkua. Nyt vuosiin ei ole enää niin ollut. Meni niitä aina nuoriakin joukosta. Ruokatunnin aikana tehtaalla harjoiteltiin laulut, jotka piti haudalla laulaa.

Eräänä harrastuksena meillä oli siihen aikaan myös retkeily. Reput selkään vain ja niin suunnistimme Näsijärven rantaan. Siellä piikkilankaesteiden alitse vain ja meillä oli hauskaa, sillä ulkoilu ja reippailu luonnossa pitkän sisällä olon jälkeen oli kovin virkistävää. Ja tarvitseehan ihminen liikuntaa ja vaihtelua.

Nuorena ollessa teimme laivamatkoja. Kerrankin eräänä juhannusyönä menimme laivalla Tampereelta Valkeakoskelle.

Pelastusarmeijassa olin monet vuodet. Sanonkin, että olin "katusoittajana" ja soitin kitaraa ulkoilmakokouksissa ja juhlissa. Myös matkoilla olin paljon mukana ja niillä näin ja koin paljon uutta.

Tampere-Seuraan olen kuulunut monet vuodet ja tutustunut sen mukana kotiseutuun ja vähän muuhunkin. Nyt helluntaina on aikomuksenani lähteä seuran mukana Jyväskylään ja Keski-Suomeen.

Toistakymmentä vuotta oli minulla kesämökki Kyynäräjärven rannalla. Sen olin itse rakennuttanut ja raivannut tontin. Äitini kuoleman jälkeen sen kuitenkin myin.

Hyvin tämä on mennyt. Olen äärettömän kiitollinen, kun nyt sain vapaan asunnon.

Kiitollisuuteni kohteena ovat tietysti tehtaan johto, työnjohtajat kuin myös työtoverini."

Näin kertoili kehrääjä Lempi Saarinen. Nyt heinäkuussa alkavasta tehtaan vuosilomasta aikoo hän jäädä eläkkeelle. Taakse jää viisivuosikymmentä tehtaan koneen äressä suoritettua työtä. Siihen aikaan sopii niin ilon kuin surunkin päiviä. Monia työtovereita, hyörinää ja touhua. Työsalin melu, roovit, säättilaatikot, pupiinat, koko työn sinfonia tulee Lempi Saarisen kohdalla vaihtumaan rauhalliseen elämään Saukonmäessä. Toivomme hänelle hyvää terveyttä elämän ehtooksi. Nuorena hankittu reippailu on varmaankin hyvänä pohjana vanhuudessa kehon hyvinvoinnille.

—nen.

eläkeläiset		
Poisotto	—	7.200:—
Paikkaus	2.000:—	4.500:—
	2.000:—	11.700:—
	yht.	579.200:—

Hammashoidosta suorittaa yhtiö ylimääräisenä avustuksena puolet. Hammashoitoavustus tekee avustusten kokonaismäärästä yli 4,5 % (ed. vuonna 5 %). Markkamääräisesti olivat hammashoitoavustukset n. 12,5 % pienemmät kuin edellisenä vuonna.

ERIKOISLÄÄKÄRIPALKKIOT:

Erikoislääkärille on suositeltu 105 mies- ja 164 naisjäsentä työssäkäyvistä jäsenistä sekä 6 mies- ja 39 naiseläkeläistä, mitkä luvut ovat jokseenkin samat kuin edellisenä vuonna.

Avustussumma jakautuu seuravaasti

	työssäkäyvät	eläkeläiset
miehet	267.105:—	18.600:—
naiset	380.788:—	59.850:—
	647.893:—	78.450:—
	yht.	726.343:—

Erikoislääkäripalkkiot tekevät avustusten kokonaismäärästä vajaat 6 % eli saman kuin viime vuonna. Markkamääräisesti olivat lääkärinpalkkiot vajaat 5 % alhaisemmat kuin vuosi sitten.

LABORATORIO- JA RÖNTGENLASKUT:
(yhtiö suorittaa 50 %)

	työssäkäyvät		eläkeläiset	
miehet	51 h.	122.480:—	3 h.	1.375:—
naiset	127 h.	245.355:—	13 h.	22.435:—
		367.835:—		23.810:—

Elokuussa toimeenpantiin tehdasosastolla jälleen keuhkojen pienoisröntgenkuvaus Työterveyslaitoksen taholta. Tähän tarkastukseen velvoitti johtokunta kassan jäsenet osallistumaan ja suoritti aiheutuneet kustannukset à 90:— röntgenkuvauksesta. Tarkastukseen osallistuivat jäsenet seuraavasti:

miehet	294×90:— = 26.460:—
naiset	410×90:— = 36.900:—
yht.	704×90:— 63.360:—

Tarkastuksen tuloksena mainittakoon, että jälkitarkastukseen joutui pellavatehtaalla 99 henkeä ja parantolahoitoon 14 h. Laboratorio- ja röntgenkustannukset yht. mk 455.005:— ovat n. 3,5 % avustusten yhteismäärästä, sekä nousivat ed. vuodesta lähes 2 %:lla.

FYSIKAALISET HOITOMAKSUT:

	työssäkäyvät		eläkeläiset	
miehet	16 h.	48.090:—	1 h.	1.200:—
naiset	19 h.	58.325:—	4 h.	8.600:—
		106.415:—		9.800:—
		yht.	116.215:—	

Nämä menot muodostavat kokonaiskustannuksista vajaan prosentin ja ovat markkamääräisesti alentuneet ed. vuoteen verrattuna yli 34 %:lla.

SILMÄLASIAVUSTUS:

Silmälasiavustusta käytti hyväkseen 32 mies- ja 38 naisjäsentä sekä 7 naiseläkeläistä seuraavasti:

	työssäkäyvät	eläkeläiset
miehet	59.906:—	—
naiset	69.253:—	14.000:—
	129.159:—	14.000:—
	yht.	143.159:—

Tämä avustus, joka myönnetään kolmivuotiskaudeksi ja on tällä hetkellä mk 2.000:— tekee avustusten kokonaismäärästä 1,2 %. Menot olivat edellisenä vuonna lähes 35 % korkeammat.

SAIRAALAMAKSUT:

	työssäkäyvät		eläkeläiset	
miehet	26 h. 848 pv.	399.100:—	6 h. 361 pv.	144.150:—
naiset	35 h. 626 pv.	351.100:—	14 h. 653 pv.	340.600:—
yht.	61 h.1474 pv.	750.200:—	20 h.1014 pv.	484.750:—

POLIKLINIKKAMAKSUT:

	työssäkäyvät		eläkeläiset	
miehet	15 h.	18.150:—	2 h.	1.200:—
naiset	28 h.	30.775:—	7 h.	6.400:—
	43 h.	48.925:—	9 h.	7.600:—

SYNNYTYSLAITOKSEN

laskuja on maksettu 8 jäsenelle 62 päivältä 33.600:—.

Sairaala- ja poliklinikkamaksut yht. 1.325.075:— ovat 10,7 % avustusten kokonaismäärästä eli sama kuin edellisenäkin vuonna. Markkamääräisesti olivat sairaala- ym. menot lähes 6 % viime vuotta alhaisemmat.

SAIRAANKULJETUKSET:

	työssäkäyvät		eläkeläiset	
miehet	14 h.	28.810:—	3 h.	2.090:—
naiset	23 h.	22.790:—	12 h.	8.140:—
		51.600:—		10.230:—
			yht.	61.830:—

Tämä avustusmuoto on kokonaiskustannuksista n. ½ % ja pienenivät menot edelliseen vuoteen verrattuna 22 %:lla.

APTEEKKILASKUT:

Sairaspäivärahojen jälkeen muodostavat lääkemenot suurimman menoerän eli yli 22 % avustusten kokonaismäärästä, joka edellisenä vuonna oli sama.

	työssäkäyvät		eläkeläiset	
miehet	209 h.	735.019:—	20 h.	126.827:—
naiset	363 h.	1.422.706:—	106 h.	552.233:—
		2.157.725:—		679.060:—
		yht.	2.836.785:—	

Apteekkilaskuista suorittaa yhtiö puolet. Edelliseen vuoteen verrattuna olivat lääkemenot kuitenkin n. 4,5 % pienemmät.

JÄSENMAKSUT:

Peritty jäsenmaksu oli 1,5 % palkasta ja eläkkeestä ja suoritti yhtiö kannatusmaksua saman määrän.

Saadut jäsenmaksut jakautuvat seuraavasti

	työssäkäyvät	eläkeläiset
Jäsenmaksut	5.071.820:—	165.830:—
Kannatusmaksut	5.071.820:—	165.830:—
	10.143.640:—	331.660:—
	yht. 10.475.300:—	

Jäsenmaksutulot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna lähes 8 %:lla.

Ylimääräistä kannatusmaksua on yhtiö suorittanut eri avustusmuotojen kohdalla seuraavasti:

hammashoito	289.600:—
lab. ja röntg.	195.822:—
apteekkilaskut	1.417.910:—
	1.903.332:—

Erikois- ja hammaslääkärille annettavien sitoumusten leimausmaksuna on saatu mk 84.350:—.

NEUVOTTELUTILAISUUDET JA OPINTOMATKAT:

Tampereen ja lähiseudun avustuskassat r.y:n vuosikokouksessa 27. 2. olivat läsnä kassan äänivaltaisina edustajina A. Helldan, V. Kortet, J. Kulmala, V. Salminen ja S. Vainionpää. Kokouksen jälkeen kuultiin sairaalatoimenjohtaja Matti Lahden esitelmä kaupungin ja sen talousalueen sairaalatilanteesta sekä sairaalatoimen kehittämistä koskevista suunnitelmista.

Toukokuun 20. pnä osallistui johtokunta Säterin tehtaille Valkeakoskelle tehtyyn retkeen, missä kuultiin selostus avustuskassa- ja sosiaalitoiminnasta ja tutustuttiin tehdasosastoihin.

Niinikään osallistui johtokunta miltei kokonaisuudessaan Tampereen ja lähiseudun avustuskassat r.y:n järjestämään Vaasan retkeen 24. 9. Täällä tutustuttiin mm. Vaasan keskussairaalaan, jota esitteli laitoksen johtava lääkäri, tri Juselius. Vaasan Avustuskassat r.y. oli järjestänyt esitelmä- ja neuvottelutilaisuuden VR:n kerhohuoneistoon, missä kuultiin Vaasan Höyrymylly Oy:n sosiaalipäällikön esitelmä Vaasan kaupungin vaiheista ja Vaasan tehtaitten avustuskassatoiminnasta.

Tampereen vastavalmistuneeseen keskussairaalaan tutustui johtokunta joulukuun 12. pnä, minkä tutustumistilaisuuden oli järjestänyt Tampereen ja lähiseudun avustuskassat r.y. Sairaalaa esitteli prof. Viljo Tuomikoski.

Avustuskassojen Yhdistyksen vuosikokouksessa 22. 4. 61 edusti kassaa äänivaltaisena edustajana varapuheenjohtaja Arvi Helldan.

KASSAN VARAT:

As-oy Sammonkartano lyhensi velkakirjan mukaisen 240.000 markan lisäksi lainaansa vuoden lopussa 2.000.000 markalla, joten se vuoden lopussa oli 3.280.000:—. Saatu korko 7 ½ % sekä indeksikorotukset tekivät yhteensä 518.090:—. Jäljelläolevat varat ovat edelleen sijoitetut huoltokonttoritilille, mistä saatu korko 7 %:n mukaan oli kuluneena vuonna mk 523.441:—.

JÄSENVAHVUUS:

Uusia jäseniä on esitettyjen lääkärintodistusten mukaisesti hyväksytty 175 nais- ja 48 miesjäsentä. Kassasta on eronnut 101 nais- ja 31 miesjäsentä, sekä eläkkeelle siirtynyt 21 nais- ja 4 miesjäsentä.

Kassan jäsenmäärä vuoden lopussa oli:

	työssäkäyviä	eläkeläisiä
miehet	382	29
naiset	536	165
	918	194

Kassan jäsenistä ovat kuolleet seuraavat henkilöt:

Paavo Vaittinen	hautausavustus	30.000:—
Villehard Rintala	„	45.700:—
Hanna Heino	„	30.000:—
Aino Koivisto	„	30.000:—
		135.700:—

Eläkeläisiä on kuollut 11, joiden hautausavustus mk 342.600:— on maksettu lisäavustusrahastosta. Lisäksi on lisäavustusrahastosta maksettu muuta avustusta mk 58.288:—.

JOHTOKUNTA:

Johtokunnan puheenjohtajana on toiminut fil. maist. Artturi Tienari, varapuheenjohtajana viilaaja Arvi Helldan sekä muina vakinaisina jäseninä Vilho Kortet, Jaakko Kulmala, Aarne Qvick, Toivo Alenius, Arvo Pihnala, Väinö Salminen, Siinto Vainionpää ja Ellen Värinen sekä yhtiön nimeämänä toisena vakinaisena edustajana maist. Tienarin lisäksi insinööri Aarne Vikkula. Varajäseninä ovat toimineet Mielo Mannila, Toini Kulmala, Erkki Jokitie, Niilo Kaaja ja Arto Suikkanen sekä yhtiön nimeäminä varajäseninä ins. Einar Nordenswan ja työnj. Artturi Tuominen. Sihteerinä ja rahastonhoitajana on toiminut rva Hillevi Murtoniemi johtokunnan ulkopuolelta.

Kokouksia on johtokunnalla ollut 46 ja ovat johtokunnan jäsenet käyneet kokouksissa täsmällisesti.

Sairaskassojen terveyssisarena on toiminut terveyssisar Kaija Murotie, joka antamiensa luetteloiden mukaan on suorittanut kotikäyntejä Pellavatehtaan Avustuskassan piirissä 327.

Tilintarkastajina ovat toimineet ekon. Unto Kivistö (HTM) ja työnj. Oiva Heinonen vakinaisina ja varalla työnjohtajat Artturi Karpio ja Reino Torikka.

Vuoden ylijäämän, mk 654.113:— ehdottaa johtokunta siirrettäväksi lisäavustusrahastoon.

Tampereella, helmikuun 26. p:nä 1962

Tampellan Pellavatehtaan Avustuskassa

Johtokunta

Tampellan Pellavatehtaan Avustuskassan

TULOSTASE 31. 12. 61

Tulot:

Jäsenmaksut	5.237.650:—	
Kannatusmaksut	5.237.650:—	10.475.300:—
Ylimääräiset kannatusmaksut		1.903.332:—
Lääkärinlapputulot		84.350:—
Korot:		
Huoltokonttorin korko	523.441:—	
As-Oy Sammonkart. korko	414.000:—	
„ „ indeksihyv.	104.090:—	1.041.531:—
Lisäavustusrahaston vähennys		400.888:—
		13.905.401:—

Menot:

Sairaspäivärahat	5.660.065:—
Lääkärinpalkkiot	726.343:—
Sairaalamaksut	1.325.075:—
Apteekkilaskut	2.836.785:—
Hammashoitoavustukset	579.200:—
Lab. ja röntgenlaskut	455.005:—
Silmälasiavustukset	143.159:—
Fysik. hoitomaksut	116.215:—
Sairaankuljetukset	61.830:—
Hautausavustukset	478.300:—
Hallinto- ja hoitokust.	844.311:—
Korvausrahaston lisäys	25.000:—
Ylijäämä	654.113:—
	13.905.401:—

OMAISUUSTASE 31. 12. 61

Varat:

Rahaa Tampellan henkilökunnan-huoltokonttorin tilillä	10.303.403:—
As-Oy Sammonkartanon laina	3.280.000:—
Tapaturmasaatavia	326.550:—
	13.909.953:—

Velat:

Vararahasto	12.450.654:—
Lisäavustusrahasto	355.186:—
Korvausrahasto	450.000:—
Tilikauden ylijäämä	654.113:—
	13.909.953:—

Tampereella, joulukuun 30. p:nä 1961

Tampellan Pellavatehtaan Avustuskassan johtokunta

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Valittuina Tampellan Pellavatehtaan Avustuskassan tilintarkastajiksi vuodeksi 1961 olemme tämän tehtävän nyt suorittaneet ja esitämme lausuntonamme seuraavaa.

1. Tilinavaus on edellisen vuoden asianmukaisesti vahvistetun tilinpäätöksen mukainen.
2. Kirjanpidon tulo- ja menoviennit ovat hyväksyttyjen todisteitten mukaan oikein tehdyt.
3. Tarkastaessamme kassan pöytäkirjoja ja verratessamme niitä kirjanpitoon emme ole todenneet poikkeamisia tehtyjen päätösten noudattamisesta.
4. Avustuskassan varat on sijoitettu Tampellan henkilökunnan huoltokonttoriin, joka kuluneena vuonna on hyvittänyt korkoa seitsemän (7) prosenttia.
5. Tilinpäätös on oikein laadittu tilikauden kirjanpitovientien perusteella.
6. Hallituksen vuosikertomuksessaan vuodelta 1960 ehdottama ja kassan maaliskuun kokouksen 1961 hyväksymä menettely, jonka mukaan vuoden 1960 alijäämä päätettiin vähentää kokonaan vararahastosta, on kirjanpidossa vuonna 1961 toteutettu ja vuoden 1960 toiminnasta Sosiaaliministeriön vakuutusosastolle tehdyssä kertomuksessa mainittu, joten se voitaneen katsoa Ministeriön hyväksymäksi.
7. Avustuskassan asioita on käsityksemme mukaan hoidettu avustuskassoista voimassaolevien säännösten, kassan sääntöjen (huomioonottaen edellisessä kohdassa mainitun) ja muutoinkin hyväksyttävien periaatteiden mukaan.
8. Kassan hallitus ja sen virkailijat ovat mielestämme hoitaneet tehtäviään huolellisesti ja menestyksellisesti.
9. Tulostase osoittaa mk:n 654.113:— ylijäämää.
10. Kassan varoista Tampellan henkilökunnan muodostaman asuntoyhtiön As-Oy Sammonkartanon saamaa lainaa on kuluvana vuonna lyhennetty mk:lla 2.240.000:—, joten lainan jäännös on mk 3.280.000:—.
11. Todeten, että kassan talous on vankalla pohjalla, ehdotamme edellä esitetyn perusteella, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja hallitukselle ja rahastonhoitajalle myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus tilivuodelta 1961.

Tampereella maaliskuun 21 päivänä 1962

Unto Kivistö HTM — **Oiva Heinonen**

VAINAJIA

MATILDA SAVULEHTO

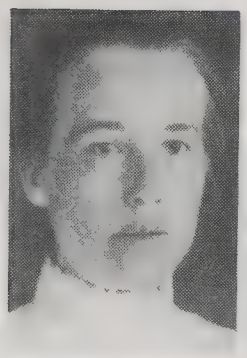

Maaliskuun 30 pnä kuoli Koukkuniemen Vanhainkodissa Lapinniemen ent. kutoja Olga Matilda Savulehto. Hän oli syntynyt Tampereella 3. 3. 77. Lapinniemen kutomoon hän tuli 30. 8. 01 ja jäi eläkkeelle 16. 1. 34 tullen palvelleeksi yli 32 vuotta. Pitkäaikaisen palveluksensa perusteella hän sai Tampella-mitalin v. 1947.

Vainajaa jäivät suremaan lähinnä sisaren ja veljen lapset.

GUSTAVA SIIMES

Huhtikuun 24 p:nä nukkui pois pellavatehtaan eläkeläinen Gustava Siimes. Hän oli syntynyt 20. 9. 1878 Lempäälässä yhtenä torpparin kuudesta lapsesta ja jo nuorena oli hän lähtenyt Tampereelle ansiotyöhön. Tampellan palvelukseen hän oli tullut 40. 5. 99 kutomoon kutojaksi, missä ammatissa häntä pidettiin erittäin taitavana. Eläkkeelle hän oli siirtynyt 1. 8. 45.

Gustava Siimeksen elämän kaareen sisältyi paljon työtä ja myös murhetta. Tuon ajan avioliitto, torpparin tytön ja tehtaan työmiehen perustaessa kodin, vaati molemmilta lujaa tarmoa. Puoliso kuolee parhaina miehuusvuosinaan jättäen surevan vaimon ja neljä pientä lasta, joista nuorin kuolee muutaman kuukauden kuluttua. Kaikesta huolimatta oli Gustava Siimeksellä ollut tarmoa viedä perheensä eteenpäin ja säilyttää uskonsa tulevaisuuteen.

Muutama vuosi sitten oli hän saanut vastaanottaa onnittelut Nekalan siirtolapuutarha-yhdistykseltä, sillä peräti kolmekymmentä kesää ehti hän siellä viettää hoitaen huolella palstaansa.

Talvisin hän helskytteli kangaspuitaan aina viime vuosiin asti asunnossaan Armonkalliolla.

Kuolemaansa saakka hän oli pysynyt virkeänä ja aikaansa seuraavana kunnon kansalaisena, sillä vieläpä viimeisissä vaaleissakin hän täytti velvollisuutensa.

Vainajaa jäivät lähinnä kaipaamaan kaksi tytärtä ja pojan vaimo perheineen sekä ystävät ja entiset työtoverit.

"Pois pääsit, päätit kaaren kaunihisti.
Rannalla rauhan ei nyt paina risti."

AMANDA LAURÉN

Toukokuun 8 p:nä kuoli Tampereella pellavatehtaan eläkeläinen Amanda Gustava Laurén. Hän oli syntynyt 8. 1. 1879 Sahalahdella. Tampellan palvelukseen hän oli tullut 22. 9. 1905 työskennellen kutojana kutomossa, kunnes 1. 5. 42 oli siirtynyt eläkkeelle.

HEIKKI AALTONEN

Pitkänäperjantaina 20. 4. 62 kuoli Pyynikin sairaalassa ent. putkiasentaja Heikki Vihtori Aaltonen 80 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt Hämeenkyrössä. Lapinniemen ulkotyöosaston palvelukseen hän tuli 7. 5. 06, missä palveli 31. 12. 18 saakka. Vuonna 1921 hän tuli uudelleen Lapinniemelle korjauspajalle, missä työskenteli uskollisesti ja tunnollisesti eläkkeelle sirtymiseensä eli 18. 3. 57 saakka. Palvelusvuosia kertyi 48. Hän sai Tampella-mitalin v. 1947.

Aaltonen harrasti nuorempana hiihtämistä ollen mukana ulkotyöosaston hiihtojoukkueessa silloinkin, kun komea kiertopalkinto aikoinaan ratkesi mainitun osaston eduksi. Muutoin hän eli omaa hiljaista elämäänsä ja viihtyi vapaa-aikoinaan hyvän kirjallisuuden parissa.

Suremaan jäivät lähinnä vaimo ja tytär perheineen.

HILDUR SARVELA

"He menevät pois, ja heidän tekonsa seuraavat heitä". Tuo lause tulee mieleemme kuultuamme, että Tampellan pitkäaikainen sairaanhoitaja Hildur Sarvela oli 9 p:nä kesäkuuta kuollut kotonaan Pohjanmaalla. Nti Sarvela oli syntynyt Jurvassa 16 p:nä joulukuuta vuonna 1888. Tampellan palvelukseen oli hän siirtynyt Helsingin Diakonissalaitokselta 1. 12. 1923. Hiljaisena ja alttiina auttamaan hänet muistamme. Jokainen potilas oli saanut omakohtaisesti tuntea, miten hänestä pidettiin huolta ja taudin kulkua seurattiin. Se antoi turvallisuutta ja ajatuksen siitä, että kuulumme yhteisöön, jonka jokainen jäsen on tärkeä.

Tämä vaikutti myös sen, että sairaanhoitajana koteihin tullessaan nti Sarvela sai osakseen täydellisen luottamuksen ja hänet otettiin vastaan ystävänä ja auttajana.

OTTO AALTO

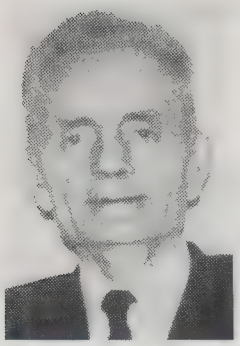

Tiistaina, kesäkuun 5. p:nä kuoli Tampereella ent. pellavatehtaan valkaisimo-osaston työntekijä eläkeläinen Otto Aalto. Vainaja oli syntynyt Tampereella 18. 7. 1892 ollen kuollessaan vähän alle 70 vuotta.

Tampellan yhtiön palvelukseen hän oli tullut syksyllä vuonna 1926 työskennellen silloisen valkaisimo-osaston ns. kangaspuolella, josta siirtyi vuonna 1936 nyk. valkaisimoon kangasvalkaisun siirtyessä kokonaisuudessaan Lapinniemelle. Valkaisimo-osastolla hän ehti työskennellä vuoteen 1959, jolloin hän jäi eläkkeelle. Yhtiömme palveluksessa vainaja ehti näin ollen työskennellä n. 33 vuotta.

Vainajaa jäivät lähinnä suremaan kaksi tytärtä perheineen sekä laaja sukulais- ja ystäväpiiri. — Kepeät mullat.

KAARINA KORENTO

Toukokuun 13 pnä kantautui surunviesti myymälänhoitaja, rouva Siiri Kaarina Korennon äkkiarvaamattomasta poismenosta. Hän oli syntynyt Tampereella 13. 5. 1904. Palveltuaan osuusliike Tuotannossa parisen vuotta hän tuli myyjättäreksi Lapinniemen myymälään 15. 8. 23 ja myymälänhoitajaksi 1. 9. 35, missä toimessa oli 30. 4. 62 asti, jolloin siirtyi eläkkeelle

Työ oli rouva Korennolle kaikki kaikessa. Hänen tullen palvelleeksi Lapinniemellä lähes 40 vuotta. hartaalla kiintymyksellä suorittamansa tuloksellinen elämäntyönsä muistetaan kiitollisuudella samoin myös hänen uurastuksensa kanssaihmisten ja yhteisen asian hyväksi etenkin sotien ankeina aikoina. Aikaisempina vuosinaan hän kuului Aleksanterin kirkon kuoroon harrastaen myöhemmin myös kirjallisuutta ja käsityötä. Päättäväisenä ja tarmokkaana hän kulki elämänsä usein vaikeankin tien luottavaisena ja toivorikkaana. Suremaan jäivät lähinnä veli perheineen ja sisaren tytär.

LAINA TUOMINEN.

Toukokuun 2 p:nä kuoli konepajan eläkeläinen Laina Martta Tuominen. Hän oli syntynyt 9. 12. 06 Helsingissä. Tampellan palvelukseen hän oli tullut 9. 1. 1928 6A-osastolle raanankuljettajaksi, josta myöhemmin siirtyi kaivertajan tehtäviin samalle osastolle. Eläkkeelle hän oli siirtynyt 13. 1. 1961.

Vainajaa jäivät lähinnä kaipaamaan ystävät ja työtoverit.

Tampellan Konepajan... jatk. siv. 47

raha-arvo sekä tapaukset sisällytetty jo ylläesitettyihin lukuihin.

Kassan taloudellinen tila ja kehitys.

Kulunut toimintavuosi on ollut kassan taloudelliselle kehitykselle suotuisa sillä tilinpäätös osottaa 2.265.922:— markan ylijäämää. Sen muodostuminen johtuu lähinnä kannettujen maksujen noususta sekä jäsenistön hyvästä terveydentilasta. Hallitus esittää toiminnan jatkamista nykyisin maksuin ja että ylijäämästä siirretään 1.528.410:— markkaa vararahastoon ja loput 737.512:— markkaa lisäavustusrahastoon.

Tampereella 31 päivänä joulukuuta 1961.

Uuno Malmio, Pauli Salonen,
Artturi Anttila, Yrjö Anttila,
Matti Marjamäki, Kaarlo Vaarna,
Olavi Laaksonen, Niilo Helander,
Niilo Ilkka K. K. Oksanen
Toivo Vallisalo

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

Kassan kokouksen 29. 3. 1961 valitsemina tarkastamaan Tampellan Konepajan Avustuskassan tilejä vuodelta 1961 olemme tänään meille uskotun tehtävän suorittaneet ja saamme tarkastuksemme perusteella ilmoittaa Kassan kokoukselle, että:

— tilinavaus oli oikein suoritettu ja perustui edellisen vuoden päättävään omaisuustaseeseen,

— juokseva kirjanpito oli oikein ja huolella hoidettu ja perustuivat viennit hyväksyttäviin tositteisiin,

— jäsenmaksut oli kirjattu palkkauskonttorista saatujen tositteiden mukaisesti ja yhtiöltä saadut kannatusjäsenmaksut olivat samansuuruiset,

— tarkastuspäivän kassasaldo oli yhtäpitävä kirjanpidon kanssa,

— korvaukset lääkärin-, lääke- ja hoitokuluista oli suoritettu Kassan periaatteita noudattaen, ja oli nämä samoin kuin muut maksut suoritettu johtokunnan pöytäkirjojen mukaisesti,

— tilinpäätös omaisuus- ja tulostaseineen oli oikein ja kirjanpidon periaatteiden mukaisesti laadittu,

— Kassan tila oli vakavarainen,

— myönnetyistä luotoista oli saatu riittävä vakuus,

— tutustuimme hallituksen vuosikertomukseen ja totesimme siinä tiliasemasta annetut tiedot yhtäpitäviksi tilikirjojen kanssa.

Koska tarkastuksemme ei antanut aihetta muistutuksiin, ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että asianomaisille myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus vuodelta 1961.

Tampereella maaliskuun 23 päivänä 1962

merk. Emil Kanerva Työnsuunn., Tampere
merk. Vilho Lahti Merkonomi, Tampere

LAPIN LUMOISSA

Koko talven touhusivat Menninkäiset-kerhon tytöt suunnitellen Lapin matkaa. Kerättiin yhdessä rahaa ja ommeltiin ja neulottiin tarvittavia varusteita ja kunnostettiin suksia. Ahkeroinnin korvasi täydellisesti pääsiäisloma Pyhätuntureilla. Hiihtomatkaa kertyi kaikkiaan 100 kilometriä. Oli todella elämys hiihdellä suojaisissa kuruissa, kivuta jäisiä tunturin rinteitä ylös ja lasketella alas. Sää suosi retkeläisiä muina päivinä paitsi viimeisenä, jolloin satoi silkkaa vettä. Siitä huolimatta lähdettiin matkaan jo seitsemältä niinkuin muinakin aamuina ja hiihdeltiin kauimmaisen tunturin juurella olevalle yksinäiselle poromiehen kämpälle. Siellä keiteltiin termospullot täyteen kuumaa vettä, otettiin pienet unoset ja taas oltiin virkeitä jatkamaan matkaa. Kun illalla kuuden maissa palattiin, olivat retkeläiset väsyneitä, mutta tyytyväisiä kokemaansa. Jokainen päivä oli tuonut tullessaan jotakin ennen näkemätöntä. Virkeinä ja iloisina palattiin kotikaupunkiin ottamaan loppurynnäkköä koulussa ja ponnistelemaan töissä.

Jokaisen toive on päästä ehkä jo ensi talvena hakemaan lääkettä "Lapin-kuumeeseensa".

Ruokailutauko Pyhätunturin korkeimmalla laella palovartijan majan seinustalla.

Huttu-Ukon maja, yksinäinen poromiehen kämppä, tarjosi suojan retkeläisille.

Saukkolan kirpputori.

Äitienpäivänaattona järjestivät Äitikerho ja Kultaisen iän kerho myyjäiset, joista halukkaat saivat ostaa äideilleen ja mummuilleen äitienpäivälahjoja sekä itselleen kaikenlaista pientä. Myytävänä oli myös ruusuja, joiden hinnassa oli pieni lisävero moottorivenettä varten.

Moottorivene "Saukko"

Niinkuin aikaisemmin on kerrottu, ovat saukkolalaiset koko talven ahertaneet moottorivenetouhuissa. On tosin puhuttu koko ajan vain rakkaasta "Nallestamme", joka nyt tottelee vierasta omistajaa joskin samalla nimellä. Meidän on siis vähitellen totuttava uuteen nimeen "Saukkoon", mikä on tulevan veneemme epävirallinen nimi. Kastajaiset vesillelaskuineen pitäisi tapahtuman siinä kesä- heinäkuun vaihteessa, mutta sitä ennen tarvitaan vielä monta auttavaa kättä ja monta monta markkaa. Rahallista apua on kylläkin saatu jo aikaisemmin mainittujen lisäksi johtaja H. Saaristolta, Saukkolan Äitikerholta, Kultaisen iän kerholta, Toveritoimikunnalta ja Menninkäisiltä.

Sydämelliset kiitokset lahjoittajille!

"Perhoset" Paalijärvellä 20. 5. pidettyjen erätaitokilpailujen ensiapurastilla.

Erätaitokisojen tulokset:

Paalijärvellä 20. 5. 62

Miesten A-sarja:

1.	Taapertajat II	262 pist.
2.	Hirvet	253 „
3.	Ketut	249 „
4.	Kulkurit	244 „
5.	Taapertajat I	173 „

Veto 302 pist. ulkopuolella kilpailun.

Miesten B-sarja:

1.	Hirvet	259 pist.
2.	Haukat	173 „

Naisten A-sarja:

1.	Tanhukerho	81 pist.

Taapertajat I ja II keskeyttivät.

Naisten B-sarja:

1.	Menninkäiset ..	80,5	pist.	kirit. 20 min.

Naisten C-sarja:

1.	Säteet	77,75	pist.	kirit. 16.30
2.	Perhoset	77	„	„ 32.50

Edellämainituista joukkueista lähtivät Lievestuoreelle koko maata käsittäviin setlementtien erätaitokisoihin seuraavat joukkueet: Miesten A-sarjaan Hirvet ja Ketut, B-sarjaan Hirvet ja Haukat, naisten A-sarjaan Tanhukerho, B-sarjaan Menninkäiset ja C-sarjaan Säteet. Lievestuoreella 2—3. 6. pärjäsivät joukkueemme seuraavasti: Ketut sijoittuivat sarjassaan I-sijalle, Hirvet IV:lle, Tanhukerho I:lle, Menninkäiset III:lle ja Säteet II:lle. Joukkuekilvassa Saukkolan tyttö- ja poikajoukkueet sijoittuivat molemmissa II:lle sijalle.

Saukkolaiset äitienpäivä- ja kevätjuhlassaan 13. 5. -62

Runsaasti kerhoväkeä oli saapunut viettämään kuluneen kevätkauden päättäjäistilaisuutta, äidit viettivät samalla kertaa merkkipäiväänsä.

Tanhutiinat ilahduttivat.

Pikkukerholaisten erätaitokisat pidettiin Kaupissa. Joukkuevoiton vei Hattivatit-kerho. Kuva palkintojenjakotilaisuudesta.

Kerhotyttöjen huolena oli äitien kahvittaminen väliajalla. Äidin syli näytti olevan turvallisin paikka lapsen istua.

Tampellan Konepajan Avustuskassan toimintakertomus vuodelta 1961

Avustuskassan hallitus.

Tampellan Konepajan Avustuskassan hallitukseen ovat vuoden 1961 aikana kuuluneet puuseppä Uuno Malmio valittuna vuosiksi 1961—63, kaavaaja Pauli Salonen 1960—62, tarkastaja Artturi Anttila 1960—62, sorvaaja Matti Marjamäki 1959—61, seppä Yrjö Anttila 1959—61, sorvaaja Helge Tuominen 1960—62, kursooja Kaarlo Vaarna 1961—63, viilaaja Olavi Laaksonen 1961—63 ja viilaaja Paavo Koiranen 1960—61. Yhtiön edustajina hallitukseen ovat kuuluneet henkilökunnanpäällikkö Niilo Ilkka ja insinööri K. K. Oksanen.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut puuseppä Uuno Malmio ja varapuheenjohtajana kaavaaja Pauli Salonen sekä sihteerinä teoll.virk. Toivo Vallisalo.

Kassan palveluksessa on edelleen ollut Tampellan Tampereen tehtaiden sairaskassojen yhdessä yhtiön kanssa palkkaama terveyssisar, jonka tehtäviin on kuulunut kodeissa käynnit sekä valvominen että potilaat noudattavat lääkäriltä saamiaan hoitomääräyksiä. Toimintavuonna tätä tehtävää on edelleen hoitanut terveyssisar Kaija Murotie.

Hallituksen tilintarkastajina ovat toimineet ekonomi Torsten Hell ja seppä Yrjö Anttila.

Hallitus on kertomusvuonna pitänyt 48 varsinaista ja yhden ylimääräisen kokouksen joissa on merkitty pöytäkirjoihin 263 pykälää.

Avustuskassojen Yhdistyksen varsinaisessa yhdistyskokouksessa, joka pidettiin 23 päivänä huhtikuuta 1961 Helsingissä, edustivat kassaamme U. Malmio ja A. Anttila.

Tampereen ja lähiseudun avustuskassat r.y:n kokouksiin on hallitus osallistunut kokonaisuudessaan ja mainitun yhdistyksen yhteistyötoimikuntaan on kuulunut vakinaisena jäsenenä U. Malmio ja varamiehenä P. Salonen.

Hallitus ja hallituksen edustajat ovat osallistuneet seuraaviin Tampereen ja lähiseudun avustuskassat r.y:n yhteistyötoimikunnan tai muiden järjestöjen järjestämiin luento- ja opintotilaisuuksiin joita on pidetty seuraavasti:

Tutustumisretki Valkeakoskelle Säteri Oy:n tehdaslaitokseen 30 päivänä toukokuuta 1961. Perillä kuultiin yhtiön sosiaalipäällikön selostus tehdaslaitoksen avustuskassa- ja sosiaalitoiminnasta.

Tutustumisretki Vaasan Keskussairaalaan 24 päivänä syyskuuta 1961. Perillä järjestetyssä luentotilaisuudessa kuultiin Vaasan piirissä toimivien avustuskassoja koskeva luento.

Hallituksen edustajien osallistuminen VIII Työterveyspäiville 6—8 päivinä lokakuuta 1961 Helsingissä Työterveyslaitoksella.

Tutustumiskäynti Tampereen Keskussairaalaan tiistaina, 12 päivänä joulukuuta 1961.

Suomen Syöpäyhdistyksen Tampereen paikallisosaston kokouksissa ovat kassaamme edustaneet Yrjö Anttila vakinaisena ja hänen varamiehenään Matti Marjamäki.

Esitelmä-, luento- ja tutustumistilaisuudet joihin kassan hallitus ja sen edustajat ovat osallistuneet, ovat olleet avustuskassatoiminnan kannalta kehittäviä ja näkökantoja avartavia, sillä jokaisesta tilaisuudesta on saatu ensiarvoista opastusta ja tietoutta kassan toiminnan tehostamiseksi ja kehittämiseksi.

Kassan kokoukset.

Kertomusvuonna pidettiin kaksi sääntömääräistä ja yksi ylimääräinen kassan kokousta.

Varsinaisessa maaliskuun kokouksessa, joka pidettiin Tampellan Konepajan luentohuoneessa 29 päivänä maaliskuuta 1961, oli läsnä 8 kassan jäsentä ja yhtiön edustajat. Kokoukselle esitettiin hallituksen laatima vuosikertomus vuodelta 1960 tiliotteineen sekä tilintarkastajien lausunto rahavarojen hoidosta. Kokous hyväksyi yksimielisesti vuoden 1960 toiminta- ja tilikertomuksen, vahvisti tilintarkastajien lausunnon perusteella tilinpäätöksen sekä myönsi hallitukselle ja muille tilivelvollisille täydellisen tili- ja vastuuvapauden vuoden 1960 toiminnasta. Vuoden 1960 toiminnasta syntynyt ylijäämä mk 1.381.175:— päätettiin käyttää hallituksen esittämässä muodossa siten, että vararahastoon siirretään mk 955.121:— ja korvausrahastoon mk 426.054:—.

Sääntöjen määräämä kassan marraskuun kokous pidettiin samassa paikassa kun edellinen kokous, marraskuun 29 päivänä 1961. Kokoukseen osallistui 65 kassan jäsentä sekä yhtiön edustajat. Hallituksen jäseniksi vuosiksi 1962—64 valittiin yksimielisesti Benjamin Saarinen yhtiön palveluksesta ja kassan hallituksesta eronneen Paavo Koirasen tilalle. Erovuorossa ollut Matti Marjamäki valittiin yksimielisesti uudelleen vuosiksi 1962—64. Erovuorossa ollut Yrjö Anttila tuli valituksi uudelleen äänestyksen perusteella jonka arpa ratkaisi, vuosiksi 1962—64. Hallituksen varajäseniksi valittiin yksimielisesti seuraavat: H. Koskinen/U. Malmio, Venne Grönroos/A. Anttila, Kaino Koskinen/H. Tuominen, Rikhard Lahtinen/P. Salonen, Viljo Rajakallio/K. Vaarna, Sven Bergström/M. Marjamäki, Lauri Karo/O. Laaksonen, Yrjö Vuorio/Y. Anttila, Pauli Civill/B. Saarinen. Yhtiön edustajiksi oli nimetty henkilökunnanpäällikkö Niilo Ilkka ja insinööri K. K. Oksanen vakinaisiksi ja varalle insinööri Viljo Virta ja ekonomi Torsten Hell. Kassan hallinnon ja tilien tarkastusta suorittamaan kuluneelta vuodelta valittiin yksimielisesti edelleen merkonomi Vilho Lahti ja teknikko Emil Kanerva vakinaisiksi sekä heidän varamiehikseen hitsaaja Eugen Kalmari ja teoll.virk. Tauno Videman.

Kassan ylimääräinen kokous pidettiin 29 päivänä joulukuuta 1961 samassa paikassa kuin edelliset kokoukset. Kokous oli kutsuttu valtion verotarkastajien suorittaman ennakkoveropidätystarkastuksen joh-

dosta, jonka perusteella kassa velvoitettiin suorittamaan jälkiveroa vuosilta 1955—1960 mk 1.124.342:—. Yksimielisen päätöksen mukaan hallitus ja virkailijat vapautettiin kaikesta vastuusta ja tilivelvollisuudesta ja että mainittu jälkiverotus suoritetaan kassan varoista.

Jäsenistö:

Kertomusvuoden alussa kuului kassaan 1.570 jäsentä, joista naisia 101 ja miehiä 1.469. Vuoden lopussa vastaavat luvut olivat 1.713 jäsentä, joista naisia 115 ja miehiä 1.598. Näihin lukuihin sisältyy myös eläkeläiset, joita oli 5 naista ja 54 miestä.

Avustustoiminta:

Kassan korvaamat sairauspäivät jakaantuivat seuraavasti:

	Miehille		Naisille	
Sairauksista	12.102 pv.	mk 11.128.290:—	1.173 pv.	mk 632.575:—
Työtapaturmista	2.420 „	„ 2.242.750:—	75 „	„ 43.080:—
Äitiystapauksista	—	—	167 „	„ 86.400:—
Yhteensä	14.522 pv.	mk 13.371.040:—	1.415 pv.	mk 762.055:—

Edelliseen vuoteen verrattuna korvattujen sairauspäivien määrä väheni 122 päivällä.

Sairaustapausten lukumäärä jakaantui seuraavasti:

	Miehet	Naiset	Yhteensä
Sairaustapauksia	665	64	729
Työtapaturmatapauksia	175	5	180
Äitiystapauksia	—	4	4
Yhteensä	840	73	913

Korvattuja sairauspäiviä on ollut korvausta nauttinutta jäsentä kohti keskimäärin 17,5 pv., tehden naisten kohdalla 19,4 pv. ja miesten kohdalla 17,3 pv. Edelliseen vuoteen verrattuna tapausten määrä lisääntyi 108 tapauksella, mutta sairausajan pituus aleni 2. 4. päivällä tapausta kohti. Sairauspäivärahakorvauksen markkamäärä kutakin tapausta kohti oli keskimäärin mk 15.480:—, ollen keskimäärin naisilla mk 539:— ja miehillä 922:— markkaa päivässä.

Sairaalamaksut:

Kassan maksamat sairaalamaksut olivat mk 1.349.392:—. Sairaalahoitotapauksia oli 131 ja keskimääräinen hoitoaika 14,9 pv. Tapausten määrä aleni edelliseen vuoteen verrattuna 16 tapauksella. Keskimääräinen hoitoaika naisten kohdalla oli 15,7 pv. ja miesten kohdalla 14,8 pv. Hoitoaika verrattuna edelliseen vuoteen aleni 4,6 päivällä tapausta kohti.

Hampaiden hoito:

Hammashoitoon käytettiin kassan varoja 1.354.780:— markkaa eli 107.880:— markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Hoitotapaukset jakaantuivat seuraavasti:

Poisottotapauksia 293 ja paikkaustapauksia 422.

Tapausten kokonaismäärä on 48 tapausta suurempi kuin edellisenä vuonna. Keskimääräinen korvaus tapausta kohti oli 1.895:—.

Silmälasiavustukset:

Silmälasiavustuksia jaettiin 192 tapauksessa 523.152:— markkaa, ollen tapausta kohti 2.725:— markkaa. Verrattaessa edellisen vastaavia lukuja, kohosi tapausten määrä 54:llä ja korvauksia maksettiin 263.626:— markkaa enemmän. Keskimääräinen korvaus oli 845:— markkaa suurempi tapausta kohti kuin edellisenä vuonna.

Muut kassan avustukset jakaantuivat seuraavasti:

Lääkärinpalkkiot	mk 1.397.655:—	782 tapausta
Sairaankuljetuksesta	„ 168.549:—	151 „
Majoituskuluja	„ 17.753:—	7 „
Tukikors. ja hoitovälin.	„ 33.315:—	16 „
Hieronnasta ja fys.hoidosta	„ 170.250:—	34 „
Röntgen- ja UKW-hoidosta	„ 60.750:—	27 „
Lääkkeistä	„ 2.256.761:—	
Laboratoriotutkimuksista	„ 284.715:—	223 „
Röntgentutkimuksista	„ 408.182:—	140 „
Poliklinikkamaksuja	„ 93.140:—	135 „
Ylimääräistä avustusta	„ 53.350:—	3 „
Yhteensä	mk 4.944.420:—	

Tämän avustusryhmän kohdalla on menojen nousu ollut 702.636:— markkaa ja johtuu se lähinnä lääkärinpalkkioiden, laboratorio- ja röntgenmaksujen kohoamisesta sekä jäsenistön keskuudessa suoritetusta pienoisröntgentutkimuksesta johtuvista kuluista.

Hautausavustukset:

Hautausavustus on edelleen sairauspäivärahasta riippuvainen ja muodostuu sen suuruus siten, että laskettu sairauspäiväraha kerrotaan luvulla 50.

Kuolemantapauksia oli jäsenistön keskuudessa 12 ja maksettiin heidän omaisilleen hautausavustuksena 545.115:— markkaa.

	Vainajat olivat:	Kuolinpv.
varast.mies	Lampinen, Arvo	10. 3. 61
viilaaja	Vuorio, Leo	22. 3. 61
putkiseppä	Lax, Vilho	22. 4. 61
sorvaaja	Tamminen, Olavi	23. 4. 61
kirjuri	Kaakkola, Martta	8. 6. 61
apumies	Leponiemi, Reino	3. 8. 61
eläkeläinen	Mäki, Väinö	14. 9. 61
„	Ojaniemi, Frans	20. 9. 61
viilaaja	Parviainen, Eino	10. 12. 61
apumies	Hypen, Leo	30. 12. 61
seppä	Sundqvist, Lauri	12. 11. 61
viilaaja	Järvi, Vilho	31. 12. 61

Eläkeläisille maksetut sairaanhoidonkorvaukset:

Eläkeläisille suoritettiin toimintavuonna sairaanhoidonkorvauksia 237.109:— markkaa, ja on tämä

Jatk. siv. 42

Lapinniemen Puuvillatehtaan Avustuskassan toimintakertomus vuodelta 1961

Kassan hallitukseen ovat v. 1961 kuuluneet laitosmies Tauno O. Saarto ja vyyhteejä Lyyli Lahtinen (valittuina vuosiksi 1959—61), kehrääjä Anni Oksanen ja laitosmies Eero Saarto (1960—62) ja rullaaja Irja Tolonen ja muurari Paavo Rauhasalo (1961—63) jäsenten valitsemina varsinaisina ja solmukoneen käyttäjä Eva Kaplas, kutoja Aune Kuusman ja laitosmies Reino Saarinen varajäseninä. Yhtiön edustajina ovat olleet edelleenkin ekonomi Oiva Näsi ja merkonomi Mikko Malminen varsinaisina ja dipl.insinööri Harry Relander ja prokuristi Oskari Wahtera varajäseninä. Hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi entiset, eli Tauno O. Saarron ja Anni Oksasen. Sihteerinä on myös edelleen toiminut rouva Hulda Siiki. Rahastonhoitajan tehtäviä hoiti vuoden alkupuolella tapahtuneeseen eläkkeelle jäämiseensä saakka neiti Laura Moisio sekä siitä lähtien rouva Eila Tolvanen. Hallitus on kokoontunut 48 kertaa.

Tampereen ja lähiseudun Avustuskassat ry:n 27. 2. 61 pidettyyn vuosikokoukseen osallistuivat Tauno O. Saarto, Anni Oksanen, Irja Tolonen, Lyyli Lahtinen ja Mikko Malminen.

Helsingissä 23. 4. 61 pidetyssä Avustuskassojen vuosikokouksessa kassaa edustivat Tauno O. Saarto ja Mikko Malminen.

Tampellan uusitun poliklinikan esittelyssä 24. 4. 61 ja samalla kertaa pidetyssä poliklinikan lääkäreiden ja Tampellan kassojen neuvottelutilaisuudessa olivat läsnä Tauno O. Saarto, Anni Oksanen ja Oiva Näsi.

Tampereen ja lähiseudun Avustuskassat ry:n järjestämiin tutustumisretkiin Säteri Oy:n tehtaille Valkeakoskelle 30. 5. 61, Vaasan Keskussairaalaan 24. 9. 61 sekä Tampereen Keskussairaalan esittelytilaisuuteen 12. 12. 61 osallistuivat useat hallituksen jäsenet.

Sääntömääräiset kassankokoukset pidettiin huhtikuun 24 ja marraskuun 27 päivänä. Vuosikokouksessa oli saapuvilla 6 jäsentä ja 2 yhtiön edustajaa. Vuoden 1960 toimintakertomus ja tilit hyväksyttiin yksimielisesti ja hallitukselle sekä rahastonhoitajalle myönnettiin vastuuvapaus. Hallituksen ehdotus alijäämän mk 321.600:— peittämiseksi lisäavustusrahastosta hyväksyttiin yksimielisesti. Ylimääräisenä asiana esitettiin vuosikokoukselle hallituksen ehdotus yhtiön eläkeläisten ottamisesta kassan jäseniksi sekä tämän toimenpiteen aiheuttama ehdotus kassan sääntöjen 2, 4, 5, 6, 7, 11 ja 15 pykäliin. Tämän noin 1½ vuotta vireillä olleen ehdotuksen hallitus teki vastahakoisesti, mutta siitä johtuen, että vastaava toimenpide Tampellan muissa kassoissa jo oli läpiviety. Sen mukaan saavat eläkeläisjäsenet sairauspäivärahaa lukuunottamatta suunnilleen samat edut, kuin töissäolevat jäsenetkin. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti voimaantulevaksi 1. 7. 61 ja hallitus valtuutettiin hankkimaan sääntömuutoksille Sosiaaliministeriön hyväksyminen, joka saatiinkin 6. 6. 61. — Vaalikokouksessa oli läsnä 8 jäsentä sekä yhtiön edustaja. Hallituksen erovuoroiset jäsenet Lyyli Lahtinen ja Tauno O. Saarto valittiin uudelleen. Yhtiön myös ilmoitettua entiset edustajat, tulee hallitus v. 1962 toimimaan entisessä kokoonpanossaan. Varajäseniksi valittiin Eva Kaplas ja Aune Kuusman uudelleen ja kolmanneksi tuli kutoja Olga Kangas. Tilintarkastajiksi tulivat edelleen varsinaisiksi ekonomi Uuno Varamo ja kirvesmies Yrjö Suvia sekä varalle maisteri Olavi Mikkonen ja laitosmies Lauri Suomela. Numerotarkastuksen suorittaa Tilitoimisto Idman & Vilen.

Ylimääräisiä kassankokouksia ei ole pidetty.

Työssäolevien jäsenten määrä, joka vuoden alussa oli 332 miestä ja 636 naista = 968 henkeä, väheni 92 hengellä, ollen vuoden lopussa 312 miestä ja 564 naista = 876 henkeä. Sääntömuutoksen oikeuttamina liittyi 1. 7. 61 kassaan eläkkeellä olevia 19 miestä ja 86 naista = 105 henkeä. Vuoden lopussa heitä oli 20 miestä ja 88 naista = 108 henkeä, joten lisäystä on ollut 3 henkeä.

Vuoden aikana on kassan piiristä kuoleman kautta poistunut seuraavat jäsenet:

eläkeläinen, ent. kehrääjä	Lempi Salminen
„ ent. rullaaja	Lyydia Kivelä
„ ent. siivooja	Aino Tallqvist
„ ent. kutoja	Lydia Myllysilta
„ ent. siivooja	Helmi Lehto
„ ent. laitosmies	Arvo Lahtinen
„ ent. rullaaja	Helmi Muotinen
ompeluosaston työntekijä	Lyydia Hietanen
rullaaja	Fanny Tuominen
kutoja	Anna Lehtinen
eläkeläinen, ent. kutoja	Impi Gustafsson

Jäsenmaksuna perittiin koko vuoden 1961 ajan 1,2 prosenttia palkasta, mikä vuoden alkupuolella tuntuikin riittävän jopa paremmin kuin vastaavana aikana edellisenä vuonna. Viime aikoina lisätyt avustusmuodot eivät näinollen olleet vielä antaneet selvää kuvaa siitä, millaiseksi jäsenmaksuprosentti tulisi lopulta muodostumaan. Kun lisäksi eläkeläiset tulivat kassan piiriin vasta 1. 7. lukien, oli tämänkin seikan vuoksi asia selvemmin nähtävissä vasta vuoden lopulla. Myöhemmin osoittautuikin jäsenmaksun korottaminen aivan välttämättömäksi. Kun hallitus ei yleensä ilman aivan pakottavia syitä ole muuttanut jäsenmaksuprosenttia kesken vuoden, päätti se joulukuussa korottaa jäsenmaksun 1,5 prosentiksi, mutta siten, että korotus tulee voimaan vasta vuoden 1962 alusta.

Sairaustapausten ja korvattujen sairauspäivien luvut edellisenä ja kuluneena vuonna (jäsenluku on ilmoitettu vuosineljänneksien alussa olleiden jäsenlukujen keskiarvona, joka vertausperusteena on parempi, kuin aikaisemmin käytetty vuoden alun jäsenluku):

	Jäseniä keskim.	Sairaustapauksia kaikkiaan	Sairaustapauksia kaikkia jäseniä kohti	Korvattuja sairauspäiviä kaikkiaan	Korvattuja sairauspäiviä seniä kohti kaikkia jäseniä	Sairastuneita jäseniä kohti
Miehet:						
1960	354	109	0,31	1.798	5,08	16,50
1961	318	92	0,29	2.106	6,62	22,89
Naiset (sisältäen äitiysavustukset):						
1960	668	337	0,50	7.045	10,55	20,91
1961	606	289	0,48	9.000	14,85	31,14
Yhteensä:						
1960	1.022	446	0,44	8.843	8,65	19,83
1961	924	381	0,41	11.106	12,02	29,15

Keskimääräinen jäsenluku on pienentynyt lähes 10 prosenttia. Kun sairaustapaukset ovat vähentyneet enemmän, lähes 15 prosenttia, on sairaustapauksia jäsentä kohden myös jonkin verran (5,5 %) vähemmän kuin v. 1960. Sensijaan korvattujen sairauspäivien lukumäärä on lisääntynyt miesten kohdalla noin 17, naisten kohdalla noin 28 ja yhteensä noin 25 prosenttia. Jäsentä kohti laskettuna korvatut päivät ovat lisääntyneet miesten kohdalla noin 30, naisten noin 41 ja yhteensä noin 39 prosenttia. Vieläkin korostetummin lisääntyminen näkyy, kun jaetaan korvattujen sairauspäivien luku vain niiden jäsenten lukumäärällä, jotka ovat sairauspäivärahaa nauttineet. Tällöin on lisäys miehillä 39, naisilla 49 ja yhteensä 47 prosenttia. Suuren osan tästä noususta aiheuttavat eläkkeelle jääneet 2 miestä ja 10 naista sekä jäämässä olleet 6 naista, joista useat kokonaan ja toiset suureksi osaksi (kaikkiaan 2.685 päivää, eli runsaasti 24 prosenttia kaikista korvatuista sairauspäivistä) tulivat nauttineeksi täyden eli 180 päivän sairausavustuksen.

Kassan tulot ja menot ovat olleet seuraavat:

Tulot:	tavall. jäsenet	eläkel. jäsenet		
Jäsenmaksut	4.099.186:—	+ 35.560:—		4.134.746:—
Varsinaiset kannatusmaksut	4.099.186:—	+ 35.560:—		4.134.746:—
Muut kannatusmaksut				
yhtiön korvaukset hammashoitokuluista			373.400:—	
lääkkeistä			1.403.701:—	1.777.101:—
Korkotulot				644.483:—
Indeksihyvitykset				109.810:—
Lääkärinlipputulot	263.300:—	+ 11.000:—		274.300:—
Veropalautukset				7.680:—
Lisäavustusrahaston vähennys				205.600:—
				11.288.466:—
Alijäämä				2.852.651:—
				14.141.117:—

Menot:						
Sairausrahaa						
sairauden vuoksi	92 miehelle	2.106	pv:ltä		1.790.115:—	
	263 naiselle	7.920	„		4.612.940:—	6.403.055:—
tapaturman vuoksi	11 miehelle	211	„		164.680:—	
	32 naiselle	361	„		213.255:—	377.935:—
						6.780.990:—
lakimääräisiä tapaturmakorvauksia palautettu:						
tavall. tapaturm.	12 mieheltä	289	pv:ltä		211.340:—	
	32 naiselta	473	„		269.320:—	
					480.660:—	
urheilutapaturm.	1 mieheltä	3	„		1.401:—	482.061:—
						6.298.929:—
Äitiysavustuksia 26 tapauksessa 1.080 pv:ltä						635.395:—

Sairaanhoidon kustannuksia	tavall. jäsen.	eläkel. jäsen.	yhteensä
sairaalamaksuja			
tav. jäs. 17 m. 319 pv.	169.470:—		
53 n. 1.082 „	584.950:—		
eläkel. 2 m. 63 „		37.800:—	
6 n. 129 „		77.400:—	
	754.420:—	115.200:—	869.620:—
lääkärinpalkkioita	961.610:—	40.730:—	1.002.340:—
hammashoitomaksuja	732.900:—	13.900:—	746.800:—
lääkkeitä ym.	2.674.029:—	166.740:—	2.840.769:—
tutkimusmaksuja	490.375:—	22.940:—	513.315:—

fysikaalista ym. hoitoa			47.070:—	9.960:—	57.030:—	
kuljetus- ym. maksuja			97.914:—	12.220:—	110.134:—	
lisäavustusta 1 miehelle lääkärinpalkkiona	2.500:—					
tutkimusmaksuina	3.450:—		5.950:—		5.950:—	6.145.958:—
			5.764.268:—	381.690:—		
Silmälasimaksuja			179.552:—	14.600:—		194.152:—
Hautausavustuksia 11 tapauksessa						287.400:—
					sairausmenot yhteensä	13.561.834:—
Eläkkeitä						
työkyvyttömyyseläkettä	1 miehelle	365 pv:ltä			744:—	
	19 naiselle	6.935 „			32.172:—	
	20 hengelle	7.300 pv:ltä			32.916:—	
lesken eläkettä	9 naiselle	3.285 „			10.608:—	43.524:—
Hallintokustannuksia						514.040:—
Vakuutusmaksurahaston lisäys						2.585:—
Vararahaston lisäys						19.134:—
						14.141.117:—

OMAISUUSTASE 31. 12. 61:

Varat:

Käteistä rahaa		46.143:—
Talletettuna Lapinniemen Puuvillatehtaan huoltokonttorissa		512.856:—
Arvopapereita nimellisarvoltaan		
S.V. v. 1956 II vaihtuvakorkoisen obligatiolainan obligatioita	1.500.000:—	
S.V. v. 1957 vaihtuvakorkoisen obligatiolainan obligatioita	3.000.000:—	
V.S. v. 1961 6¾ % obligatiolainan obligatioita	3.000.000:—	7.500.000:—
Korkosaatavia		356.166:—
Kalustoa		1:—
		8.415.166:—
Alijäämä		2.852.651:—
		11.267.817:—

Velat:

Vakuutusmaksurahasto	1.050.374:—
Vararahasto	8.319.032:—
Korvausrahasto	400.000:—
Lisäavustusrahasto	1.498.411:—
	11.267.817:—

Sairauden johdosta on erilaisia avustuksia (silmälasit ja hautausavustukset mukaan luettuina) maksettu tavallisille jäsenille 243 miehelle 3.430.532 markkaa (keskimäärin 14.117 mk) ja 554 naiselle 9.735.012 markkaa (17.572 mk), eli yhteensä 797 jäsenelle 13.165.544 markkaa (16.519 mk). Keskimääräluvuissa on kaikissa kohdin nousua: miehillä noin 26, naisilla 30 ja yhteensä 29 prosenttia. Noin 86 prosenttia kassan jäsenistä on jossakin muodossa nauttinut sairausavustusta. Eläkkeellä olleiden hautausavustukset sisältyvät edellämainittuihin lukuihin, kuten aikaisemminkin. Sairaanhoidon kustannuksia on eläkeläisille uusien sääntöjen mukaan maksettu 11 miehelle 103.568 markkaa (keskimäärin 9.415 mk) ja 63 naiselle 292.722 markkaa (4.646 mk), eli yhteensä 74 hengelle 396.290 markkaa (5.355 mk).

Lisävertailuna mainittakoon, että jäsenmaksut ja tavalliset kannatusmaksut ovat edellisestä vuodesta vähentyneet yhteensä 264.550 markkaa (3,1 %) ja korkotulot ja indeksihyvitykset yhteensä 184.427 markkaa (noin 20 %). Yhtiön korvaukset hammashoidosta ja lääkemenoista ovat pääasiassa lääkemenojen suurentumisen vuoksi lisääntyneet 110.826 markkaa. Myös lisääntyivät lääkärinlipputulot 7.800 markkaa ja lisäavustusrahaston korvaukset lisäavustuksista ja eläkeläisten hautausavuista 82.300 markkaa. Kun vielä veropalautuksia on saatu 1.330 markkaa vähemmän, voidaan todeta, että tulot ovat kaikkiaan vähentyneet 249.381 markkaa, eli 2,2 prosenttia. Tuloihin sisältyy eläkeläisten jäsen- ja kannatusmaksuja yhteensä 71.120 markkaa ja lääkärinlipputuloja 11.000 markkaa, eli yhteensä 82.120 markkaa.

Menojen puolella ovat sairausrahat lisääntyneet 1.559.459 markkaa (33 %), sairaalamaksut 64.070 markkaa (8 %), äitiysavustukset 16.305 markkaa (2,6 %), lääkärinpalkkiot 69.955 markkaa (7,5 %), lääkkeet 253.736 markkaa (9,8 %), tutkimusmaksut 92.735 markkaa (22 %), fysikaalinen ym. hoito 1.455 mark-

kaa (2,6 %), kuljetusmaksut 50.539 markkaa (85 %), silmälasimaksut 13.750 markkaa (7,6 %) ja hautausavustukset 117.150 markkaa (69 %). Hammashoitomaksut on ainoa menoerä, joka on vähentynyt: 41.000 markkaa, eli noin 5 prosenttia. Sairausmenot ovat kaikkiaan lisääntyneet 2.203.304 markkaa = 19,4 prosenttia. Kun hallintokustannukset ovat myös nousseet 59.206 markkaa (13 %) ja rahastoihin on sääntöjen mukaan ollut merkittävä 20.509 markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna, ovat menot kaikkiaan olleet 2.281.670 markkaa, eli 19,2 prosenttia aikaisempia suuremmat. Menot sisältävät kassaan liittyneitten eläkeläisten aiheuttamia kuluja 396.290 markkaa. Tähän erään eivät sisälly eläkeläisten puolesta maksetut hautausavustukset, 199.650 markkaa, koska ne ilmeisesti olisi vanhaan tapaan maksettu ilman heinäkuun alusta voimaan tullutta sääntömuutostakin.

Vuoden toiminnan tuloksena on täten 2.852.651 markan suuruinen alijäämä. Näin suuren alijäämän syntymiseen on ollut vaikuttamassa erinäisiä samansuuntaisesti vaikuttavia tekijöitä, joiden vaikutus lisäksi on alkanut tuntua verrattain samanaikaisesti. Vuoden 1960 vuosikertomuksessa esimerkiksi todetaan kassan tilan olevan sellaisen, ettei jäsenmaksuja vielä ole tarvinnut korottaa, ja huhtikuun loppuun mennessä vuoden alkupuolen talvikuukausien tavallisestikin aiheuttama tappio oli toistasataatuhatta markkaa pienempi, kuin edellisenä vuonna. Tästä johtuen, edellyttäen että vuoden loppupuoli olisi kehittynyt entiseen normaaliin tapaan, olisi voinut odottaa koko vuoden tuloksen olevan suunnilleen entisenlaisen siitäkin huolimatta, että vuosikokous hyväksyi eläkeläisetkin kassan jäseniksi 1. 7. alkaen. Nyt kuitenkin alkoi vaikuttaa tehtaan työntekijäluvun jatkuva ja yhä jyrkkenevä aleneminen. Vaikutus tuntui sekä kassan jäsenluvun alenemisen aiheuttaman jäsen- ja kannatusmaksutulojen vähenemisen, että jälellejääneiden jäsenten keski-iän lisääntymisen ja niinmuodoin jäsenten suuremman sairastumisalttiuden muodossa. Tehtaasta poissiirtyvät, joiden tilalle yleensä uutta väkeä ei otettu, olivat keskimäärin katsoen nuoremmista ikäluokista. Lisäksi, kuten aikaisemmin toisessa yhteydessä jo on käynyt selville, työntekijöiden vähenemisen yhteydessä 12 henkilöä jäi v. 1961 aikana eläkkeelle ja 6 henkilöä oli jäämässä. Kassassa jo pitkän aikaa vallinneen käytännön mukaan näille jäsenille maksettiin ennen eläkkeelle menoa sairausrahaa enimmäismäärä, eli siis 180 päivältä, joka kaikkiaan teki 1.579.105 markkaa. Eläkeläisten yleinen liittyminen kassan jäseniksi 1. 7. aiheutti kassalle 314.170 markan lisämenot (jäsen- ja kannatusmaksu- sekä lääkärinlipputuloja kertyi heiltä yhteensä 82.120 markkaa ja avustusmenot olivat 396.290 markkaa).

Alijäämän hallitus ehdottaa peitettäväksi käyttämällä lisäavustusrahastosta 500.000 markkaa ja vararahastosta loput, eli 2.352.651 markkaa. Kun alijäämän peittäminen tällä tavoin vaatii myös Sosiaaliministeriön suostumuksen, on hallitus sen jo ennakolta hankkinut.

Tampereella maaliskuun 28 päivänä 1962.

T. O. Saarto Anni Oksanen Lyyli Lahtinen
Irja Tolonen Eero Saarto Paavo Rauhasalo
Oiva Näsi Mikko Malminen

Liikenne-turvallisuus tavaksi

Liikenteen välttämättömänä vitsauksena ovat onnettomuudet, jotka yleensä lisääntyvät sitä mukaa kuin teittemme liikennemäärätkin. Onnettomuudet eivät onneksi lisäänny läheskään samassa suhteesssa kuin liikenne. Kokemukseen perustuen voidaan arvioida, että tänä vuonna tulee teillämme jälleen kuolemaan erilaisissa liikenneonnettomuuksissa noin 800 ihmistä, joista suurin osa jalankulkijoita ja polkupyöräilijöitä. Tämän lisäksi loukkaantuu noin 11.000 ihmistä, joista joka neljäs varsin vakavasti. Onnettomuuksia tapahtunee kuluvan vuoden aikana kaikkiaan yli 26.000. Viimeisen kymmenen vuoden aikana on liikennevahinkojen kokonaismäärä kasvanut noin 2,5 kertaiseksi, kun sitävastoin autojen ja moottoripyörien lisäys on ollut peräti 4,6 kertainen.

Nämä edellä mainitut luvut ovat vain kylmiä numeroarvoja, jotka eivät kenties lukijalle paljoakaan kerro siitä, mistä todella on kysymys. Käyttäen ruotsalaisia laskuperusteita pohjana voidaan laskea se kansantaloudellinen arvo, minkä liikenneonnettomuudet maksavat maallemme vuosittain rahaksi muunnettuna. Viime vuonna tämä summa merkittiin luvulla 25.000.000.000 markkaa. Sekin on vain kylmä luku, joka ei sisällä sitä, mitä onnettomuudet merkitsevät niissä mukana olleille tai heidän omaisilleen henkisesti. Ne ovat arvoja, joita ei millään laskutoimituksella voida laskea. Voimme vain kuvitella sitä tuskaa ja hätää, jonka alaiseksi vanhemmat joutuvat menettäessään lapsensa liikenneonnettomuuden uhrina tai vaimo perheensä huoltajan. Esimerkkejä voitaisiin poimia vaikka kuinka paljon.

On tietenkin myös tärkeätä tuntea liikennesäännöt, mutta vielä tärkeämpää on niiden hengen omaksuminen; toisilla sanoilla sanottuna oikean asenteen ottaminen siihen yhteispeliin, mitä on tämän päivän motorisoitu liikenne. Meillä on kaikilla tien käyttöön omat oikeutemme. Mutta meillä on myös tienkäytäjäryhmästä riippumatta velvollisuutemme, joista ei ole lupa tinkiä. Kun me jokainen omaksumme varovaisen omasta vastuusta tietoisen asenteen jokapäiväisessä "roolissamme" liikenteessä, olemme oikealla tiellä. TALJA puolestaan toivoo, että näin menetellen vähitellen muodostuu LIIKENNETURVALLISUUS TAVAKSI.

Telttaillen etelään

Monet suomalaiset, jotka ovat joutuneet leirintäinnostuksen valtaan, ostavat tänä kesänä uuden teltan. Useimmat tulevat hieman hämmästymään huomatessaan, että entisaikojen vaikeasti pystytettävät, jäykät teltat ovat tyystin hävinneet ja niiden sijaan on tullut keveitä, uudenaikaisia telttoja, jotka voidaan pystyttää parissa minuutissa. Niitä on saatavissa monen värisiä, kokoisia ja erimallisia.

Myöskin kankaan laatu vaihtelee, yleensä puhutaan kuitenkin vain telttakankaasta. Käytännöllisesti katsoen kaikki teltat on valmistettu puuvillasta, pääasiassa siksi, että tämä kuitu hengittää ja ilma pääsee siten vapaasti kiertämään teltassa ja kosteus haihtuu kankaan läpi ulkoilmaan eikä tiivisty pisaroiksi seiniin ja kattoon.

Puuvilla pitää myöskin loitolla rajuimmankin sateen ja tuulen. Märkänä puuvillan lujuus lisääntyy 25 % ja lankojen paisuessa pienet raot kankaassa menevät aivan umpeen. Täten telttakangas ikäänkuin automaattisesti tekee itsensä vedenpitäväksi. Mutta telttakankaat viimeistellään kuitenkin erikoisesti vettä ja hometta hylkiviksi.

Teltan koko riippuu tietenkin siitä kuinka monta henkeä siinä tulee nukkumaan ja kuinka paljon tavaraa siellä tullaan säilyttämään. Jos suunnittelette lähtevänne matkalle, on teltan oltava helppo pystyttää ja purkaa. Nykyisin on jo saatavissa monenmallisia telttoja, joten jokainen löytää varmasti omien vaatimustensa mukaisen mallin. Uusimpia parannuksia teltoissa ovat kiinteät lattiat, jotka pitävät hyönteiset ja veden loitolla, sääskiverkolla varustetut ikkunat, tuuletusaukot ja ovet joiden kaikkien ansiosta asuminen teltassa on varsin mukavaa.

On hyvä harjoitella teltan pystyttämistä ennen lähtöä luonnon helmaan. Jos voitte, jättäkää teltta pystytettynä seisomaan muutamaksi päiväksi jotta kangas, joka ehkä pakkauksessa on rypistynyt, siliäisi.

Kun sitten saavutte leirintäpaikalle — hyvissä ajoin ennen pimeäntuloa — valitkaa sileä, tasainen paikka, ehkä hieman viettävä, jotta sadevesi poistuisi nopeasti. Pystyttäkää telttanne mikäli mahdollista niin että takaseinä on tuulta vasten ja ovi aamuaurinkoon päin.

Jotta telttanne olisi lattiasta kuiva, kaivertakaa pois maata noin kahdeksan senttimetrin paksuudelta ja täyttäkää "tontti" havuilla. Jos maa on kostea levittäkää markiisikankainen suojapeite havujen päälle.

Kun teltta on pystytetty ja hyvin kiinnitetty, kaivakaa pieni oja sen ympäri, jotta sadevesi voisi imeytyä paremmin maahan. Kaivakaa aivan suoraan teltan seinän vierestä ja syventäkää uraa ulospäin.

Jos sataa löysentäkää kiinnitysnaruja, koska telttakangas saattaa kutistua sateella jonkin verran. Narujen ei yleensäkään tarvitse olla kovin kireällä, mutta kovalla tuulella on hyvä kiristää niitä ja sulkea ovet ja ikkunaluukut.

Hyvä teltta, jota hoidetaan hyvin, saattaa kestää parikymmentä vuotta. Pääsääntö on, että telttaa ei koskaan saa säilyttää märkänä, koska siihen silloin saattaa muodostua hometta, joka turmelee kankaan. Teltan on myös oltava puhdas kun se kerätään ja pannaan varastoon. Jos siinä on repeytymiä, ratkenneita saumoja tai muita vikoja, on paras korjauttaa ne heti.

Huolettomalle telttaretkelle lähdettäessä on myös ajateltava hieman mukaan otettavia asuja ja niiden materiaalia. Ei käy päinsä kuljettaa mukanaan arkoja, helposti likastuvia vaatteita, sillä pesu- ja silitysmahdollisuudet eivät telttaelämän puitteissa koskaan ole kovin erinomaiset. Olisi siis pyrittävä varaamaan matkalle mahdollisimman helppohoitoisia ja huolettomia asuja. Nykyisin on miltei kaikki pukimiksi tarkoitetut puuvillakankaat viimeistelty joko siliäviksi tai silittämättä-siisteiksi. Varsin käytännöllisiä matkalla ovat puserot, joita voi vaihdella ja käyttää sekä hameen että housujen kanssa. Pitkät housut on paras valmistaa ryhdikkäästä ja kestävästä overall- tai gabardiinityyppisestä puuvillakankaasta.

Työn uskollisuutta

Puolen vuosisadan työtaipale ei ole aivan vähäpätöinen asia. Siihen liittyy aina syvä uskollisuus ja kunnioitus työtä kohtaan. Lapinniemen kehräämön rengaskehrääjä Lyyli Lindström pääsi tähän arvostettuun päämäärään toukokuun 11 päivänä.

Yhtiö oli järjestänyt tehtaan pääkonttoriin kahvitilaisuuden merkkipäivän kunniaksi. Kuvassa näemme neiti Lindströmin lähimpien esimiestensä keskellä. Työskentelynsä Tampellan palveluksessa Lindström aloitti Pellavatehtaalla, missä oli runsaan vuoden. Lapinniemelle hän tuli 15. 2. 11 eroten 2. 4. 11 tullen kuitenkin uudelleen 8. 10. 13, josta lähtien on uskollisesti ja tunnollisesti palvellut ja työskentelee edelleenkin kehräämössä.

Tilaisuudessa isännöitsijä Visa puhui kiittäen pitkäaikaisesta, uskollisesta ja ansiokkaasta palveluksesta ojentaen merkkihenkilöllemme kultaisen rintakorun. Tilaisuus kului rattoisasti menneitä muistellessa.

Rengaskehrääjä L. Lindström esimiestensä keskellä.

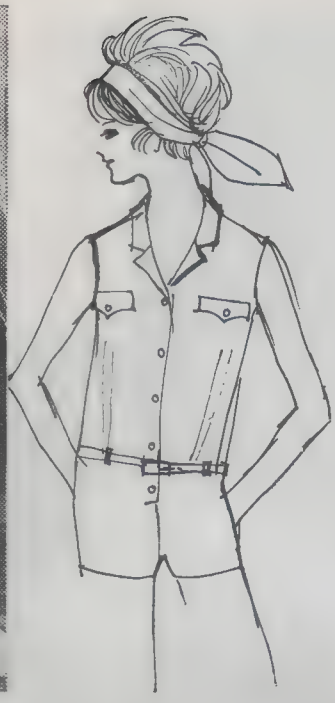

TELTTAILLEN ETELÄÄN.

Varusteet ovat tärkeitä, jotta matka onnistuisi. Etelässä ovat yöt viileät joten makuupussi on tarpeen, teltan on oltava hengittävä ja matkapuvuston tarkoituksenmukainen ja mukava. Hauskan "montypuvun voitte valmistaa jostakin kestävästä farmarityyppisestä puuvillakankaasta.

PIKKUMIEHEN LEIKKIPUKU.

Tulenpunaisesta Fix-puuvillasta valmistettu mekko on takaa napitettava ja siinä on suuri kengurun tasku. Housut yksiväristä punaista puuvillaa.

AURINKOINEN KESÄ ON VIELÄ EDESSÄ.

mutta jo hyvissä ajoin alamme suunnitella parannuksia kesämökille. Ehkäpä kesämökin tekstiileissä olisi uusimisen varaa. Iloiset markiisikankaat, värikkäät verhot ja pöytäliinakankaat tekevät vaatimattomastakin kesämajasta kodikkaan.

Käymme kesämökillä

Näinä päivinä käydään ensimmäisiä kertoja kesämökillä katsomassa miltä siellä talven jälkeen näyttää. Paljon on varmasti tekemistä ennenkuin perhe voi muuttaa maalle. On korjattava ja maalattava ja hankittava uutta.

Kesämökki ei saa olla kaatopaikka, jonne tuodaan kaikki se, mikä ei enää kelpaa kaupungissa. Jos kuitenkin säästäväisyyssyistä joudumme käyttämään huonekaluja, jotka kaupunkikodissa jo ovat tuomitut vintille, saamme kuitenkin paljon aikaan maalin ja siveltimen sekä ennen kaikkea kesäisten, kokonaisuutta silmälläpitäen hankittujen tekstiilien avulla, ja monet vanhat kaupunkiasunnon huonekalut muuttavat ratkaisevasti muotoaan kun puuosat maalataan valkeiksi ja tehdään niille puuvillakankaasta sievä kesäasu.

Kesäasunto on yleensä pienempi kuin kaupunkiasunto, joten värit ja kuviot on valittava huolella. Kovin paljon eri tavoin kuvioituja ja eri värisiä tekstiilejä ei pitäisi samaan huoneeseen hankkia. Suuret väripinnat saavat mieluimmin olla yksivärisiä, korkeintaan yhteen hallitsevaan tekstiilipintaan huoneessa voi ottaa kuvion. Kesämökin pieniä tiloja ajatellen ovat monet sellaiset puuvillakankaat mainioita, jotka on kudottu siinä mielessä että niitä voi yhdistellä väriensä puolesta keskenään harmooniseksi kokonaisuudeksi. Seitasarjassa on monia pieniruudullisia ja ohutraitaisia ja yksivärisiä kankaita, jotka on tarkoitettu yhdistettäväksi keskenään.

Markiisi- ja rantatuolikankaat ovat myös oikeita kesämökkikankaita. Niitä voi käyttää moneen muuhun tarkoitukseen kuin mitä niiden nimi edellyttää. Rantatuolikankaissa on uusia punaiseen, oranssiin, siniseen ja vihreään soinnutettuja kuoseja. Niistä saa mainioita tyynyjä sisälle ja ulos, neliönmuotoisia lavereille, suorakaiteita veneentuhdolle. Markiisikangas soveltuu sängynpeitteeksikin, samoin pöytäliinaksi, puutarhapöydälle varsinkin.

Verhot ovat varsin tärkeällä sijalla kesämökinkin tekstiilien joukossa. Ne voivat olla aivan kevyet kesäisen vaaleat verhot, kuvioidutkin mikäli se muuten sisustukseen sopii. Nykyisin on saatavana mm. hauskaa painettua verhokangasta, jossa on ilmavalla valkealla pohjalla kukka- ja hedelmäaihe.

Jos taas halutaan verhon toimivan joskus myös auringonsuojana on parasta valita jokin tiheäsidoksinen tummahko kangas.

Iloiset painetut tai kudotut pöytäliinat, tabletit, kahvipannunmyssyt ja tyynyt pelastavat sisustuksen suurten väripintojen yksitoikkoisuudelta ja kuviottomuudelta.

Vuosia täyttäviä

URHO ERVESALO 60 VUOTTA

Tampellan konepajan 7 A-osastolla työskentelevän Urho Johannes Ervesalon täyttäessä 60 vuotta 5. 6. -62 jouduimme jälleen toteamaan, kuinka nopeasti aikamme rientää Luojan myllyn jauhaessa armottomasti elonpäiviämme. Niin läheiseltä tuntuu edellinen aikatarkistuksemme hänen kohdallaan tässä perhelehdessämme. Urho Ervesalo syntyi Maariassa, Turun "esikaupungissa". Lapsuusaika kului kuitenkin Helsingissä, jossa isällä oli räätälinverstas. Kouluurakin alkoi lupaavasti Reaalilyseossa, kunnes ensin isän ja sitten äidin kuolema katkaisi koulunkäynnin IV:llä lk:lla aiheuttaen samalla majanmuuton Helsingin melusta omaisten luo Rymättylään, josta asevelvollisuus veti miehen takaisin Helsinkiin SK:n asepajalle ja edelleen saman pajan mukana Riihimäelle. Jyväskylän kivääritehdastakin ehti Ervesalo palvella 9 vuotta, ennenkuin siirtyminen Tampellan konepajan aseosastolle tapahtui 13. 8. -38. Lieneekö Rymättylän saaristolaisidylli herättänyt Ervesalon runolliset taipumukset, tai ehkä Päijänteellä vietetyt kesät, hänen tärkeimpänä rekvisiittanaan on todellakin ollut luonto kaikkien vuodenaikojen puitteissa.

Ervesalo on osallistunut Saukkolan toimintaan lähes sen toiminta-ajan ja Tampellan Huolto r.y:n johtokuntaan v:sta 1946 lähtien sekä toiminut Paalijärven lomakylän hoitokunnassa niinikään alusta alkaen.

Parhaimmat onnentoivotuksemme tavoittakoon tämän vetreän ja iki-nuorekkaan päivänsankarin.

MARTTI KOTKALUOTO 60 VUOTTA

Kesäkuun 17 p:nä täytti kirvesmies Martti Kotkaluoto 60 vuotta. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä, jossa hänen vanhempansa omistivat pienen maanviljelystilan. Kotkaluoto viihtyikin kotipaikalla omantalon ja satunnaisia vieraita töitä tehden, aina sotapalvelukseen menoon saakka. Armeijasta päästyään hän meni Högforsin tehtaalle töihin, ensin valimon puolelle apumieheksi. Hän ei katsonut niin pölyisen ja nokisen homman itselleen sopivan ja niin hän siirtyikin paikkakunnalla silloin olleen rakennusurakoitsija Karlsson'in palvelukseen. Sekatyömiehestä hakeutui Kotkaluoto eteenpäinpyrkivänä miehenä vähitellen kirvesmieheksi. Urakoitsija Karlsson'in mukana kuluikin 6 vuotta.

Kokeiltuaan vielä eri rakennusliikkeissä johtivat Kotkaluodon askeleet vihdoin Tampereelle. Täällä hän hakeutui Tampellan palvelukseen ja niinpä hänet merkittiin rakennusosaston kirjoihin vuonna 1948. Päätehtaan puolella hän toimi kirvesmiehenä aina vuoteen 1958, jolloin sai siirron yhtiön asuntojen korjausporukkaan Saukonmäkeen, missä on Kotkaluoto häärinyt edelleenkin vaikeasta sairaudestaan huolimatta. Me työnjohto ja työtoverit toivommekin takaisin saamasi terveyden ja huumormielen jatkuvan niinkuin tähänkin asti.

Parhainta onnea reippaalle 60-vuotiaalle!

HILJA LAURIKKA 60 VUOTTA

Heinäkuun 4 pnä täyttää 60 vuotta Lapinniemen viimeistämön työntekijä rouva Hilja Laurikka. Hän on syntynyt Viipurissa. Lapinniemen palvelukseen hän tuli 12. 11. 37 kutomoon palvellen vuoteen 1941 tullen uudelleen 28. 11. 42 kehräämöön ja erosi 24. 1. 47. Elokuun 6 päivästä 1947 hän on työskennellyt Lapinniemen viimeistämössä ja on nykyisin kankaiden pakkaajana. Parhaat onnittelut.

SAIMA NURMINEN 60 VUOTTA

Lapinniemen kutomon työntekijä Saima Nurminen täyttää 60 vuotta 8. 7. 62. Hän on syntyjään Kangasalta. Lapinniemeä hän on palvellut useaankin otteeseen, ja palvelusvuosia on kertynyt yhteensä 27, saaden Tampella-mitalin v. 1961.

Nurminen on sopuisa ja pirteä mieleltään harrastaen vapaa-aikoinaan lueskelemista ja kävelyretkiä.

Parhainta onnea ja pirteitä elon vuosia.

PAAVO HINKKA 60 VUOTTA

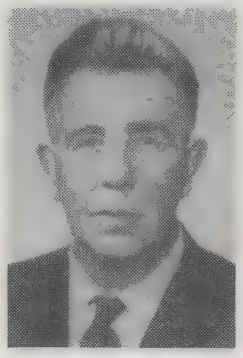

Heinäkuun 15 p:nä täyttää Paavo Aleksanteri Hinkka 60 vuotta. Syntymäseutu Virrat jäi Hinkalta keväällä 1926, jolloin hän ensimmäisen kerran tuli Tampellan palvelukseen. Työsuhde kesti 5 ½ vuotta, jolloin töiden vähyys katkaisi työsuhteen. Vuonna 1935 hän palasi takaisin päällelyöjän ammattiin pajaan, mutta vuoden työskenneltyään erosi jälleen tehtaan palveluksesta. Kolmannen kerran Hinkka palasi Tampellaan vuonna 1937. Tämä työsuhde onkin jat-

kunut edelleen. Vuonna 1943 Hinkka alkoi sepäksi, missä tehtävässä nykyäänkin työskentelee.

Ammattimiehenä Hinkka on parasta laatua, sillä hänen kädestään eivät ainakaan pedot lähde liikkeelle.

Tampella-mitalin Hinkka on saanut 25-vuoden palveluksesta.

Ihmisenä Hinkka on kaikkien ystävä, tuskinpa löytyy hänelle vihamiehiä. Hänen harrastuksenaan vapaa-aikoina ovat olleet kaunis omakotitalo Vatialassa ja puutarha talon ympärillä kertoo omistajansa ahkeruudesta.

Työnjohto ja työtoverit lausuvat parhaat onnentoivotuksensa.

ALLI HAKALA 60 VUOTTA

Kesäkuun 8 p:nä täytti märkäkehrääjä Alli Eleonora Hakala 60 vuotta. Hän on syntynyt Kangasalan Vesijärvellä. Tampellan palvelukseen hän tuli 16. 5. 1919 kehrääjäksi märkäkehruuseen, missä edelleenkin työskentelee.

Työnjohdon ja työtoverien lämpimät onnittelut päivänsankarille!

OSSI NIITTYNEN 60 VUOTTA

Heinäkuun 16 p:nä täyttää konepajan lähetysosaston pakkaaja Ossi Armas Niittynen 60 vuotta. Hämeen vehmaassa pitäjässä Orivedellä syntyneen päivänsankarin työvaiheisiin sisältyy mm. työskentely Kotkan ja Varkauden tehtaissa sekä yli 17 vuoden palvelus Tampellassa, josta n. 12 v. konepajalla. Tarkkana pakkaajana ja pakkaushallin hallimestarina, reippaalla ja iloisella mielellä tehtyä työtä arvostavat työtoverit ja työnjohto korkealle ja yhtyvät suureen juhlapäivän onnitteluihin.

Päivänsankarin harrastuksiin kuuluu ennenkaikkea urheilun seuraaminen, tuskin Tampereella pelattavaa jalkapallo- tai jääkiekko-ottelua tai järjestettäviä yleisurheilukilpailuja "voitaisi pitää" ellei Niittynen olisi katsomossa.

Lämpimät onnittelumme!

PAAVO HEIKKILÄ 60 VUOTTA

Heinäkuun 25 p:nä täyttää lämmittäjä Paavo Henrik Heikkilä 60 vuotta. Hattula on hänen syntymäseutunsa, josta 17-vuotiaana alkoi nykyiseen ammattiinsa Parolan harjatehtaalla. Myöskin konepuusepän tehtävissä on Heikkilä ollut suksi- ja huonekalutehtaalla. Ei tainnut Heikkilä tarjeta puusepän tehtävissä, koska uudelleen hakeutui lämmittäjän tehtäviin Valmet Oy:n Tampereen tehtaille, jossa hän palveli 10 vuotta.

Tampellan palvelukseen Heikkilä siirtyi vuonna 1957 aluksi mottoriosastolle, josta siirtyi pajaan lämmittäjäksi.

Iloisena luonteeltaan on Heikkilä saanut paljon ystäviä. Niinpä tahtovat nyt työnjohto ja työtoverit toivottaa onnea ja vielä monia iloisia kymmenlukuja.

LAURI NURMI 60 VUOTTA

Heinäkuun 25 pnä täyttää Lauri Herman Nurmi 60 vuotta. Hän on syntynyt Tampereella. Jo 13-vuotiaana hän tuli Pellavatehtaan viimeistämöön, josta 27. 1. 36 siirtyi Lapinniemelle. Tampellan palvelusta on kertynyt kunnioitettavat 47 vuotta viimeistämön töissä. Hän on ammattimies alallaan hoitaen pellavatöiden käsittelyä, vastaanottoa ja lähetystä. Kun tähän lisäämme vielä Nurmelle ominaisen huumorinlahjan ja leppoisuuden, voimme todeta, että pellavatyöt sujuvat taitavissa käsissä.

Hyvä suomalainen kirjallisuus, retkeily, osanotto Saukkolan kerhotyöhön, oma asunto-osake ja kiinnostus ajan tapahtumiin luonnehtivat Nurmen vapaa-ajan viettoa. Parhaimmat onnittelut.

VÄINÖ KORTE 60 VUOTTA

Heinäkuun 26 p:nä täyttää maalari Väinö Vihtori Korte 60 vuotta. Syntyjään hän on Ikaalisten poikia. Jo nuorena oli hän siirtynyt kaupunkilaiseksi ja mieli paloi maalarin ammattiin. Tampellan rakennusosastolle Korte tuli 6. 9. 48 ja siirtyi 23. 5. 1955 Konepajan J-osastolle, missä edelleenkin maalarina työskentelee.

Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon Ruutanassa sijaitsevan omakotitalon hoito, jonka yhteydessä hän hoitelee myös possujaan. Mutta kuuleppas Vihtori: ruusuilla tanssimista ei ole maalarin tie — Sinä — jos kukaan tiedät sen!

Parhaat onnittelut merkkipäivän johdosta!

JAAKKO AVOLA 60 VUOTTA

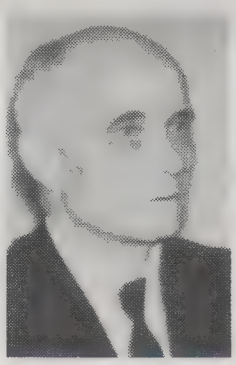

Heinäkuun 27 p:nä täyttää Jaakko Arvid Avola 60 vuotta. Hän on syntynyt Hämeenkyrössä. Tullut Tampellan palvelukseen 1. 2. 47 puuhiomoon siirtyen sieltä 26. 10. 1956 puuhiomon toiminnan lopettamisen johdosta pellavatehtaan kehruuseen kärrääjäksi. Kertaamossa, jossa Avola nykyisin työskentelee, tunnetaan Avola erittäin tunnolliseksi, töistään tinkimättömästi huolehtivaksi lankojen kuljettajaksi. Merkkipäivä sattuu juuri vuosiloman aikana, joten lausumme näin perhelehtemme kautta parhaat onnittelumme reippaalle ikämiehelle toivoen Avolalle vielä paljon terveitä vuosia.

Työnjohto ja työtoverit

VÄINÖ TUITTU 60 VUOTTA

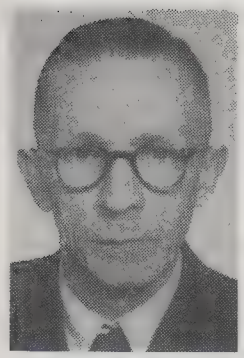

Heinäkuun 29 p:nä täyttää viilaaja Väinö Tuittu 60 vuotta. Hän on syntyisin Uudenkirkon pitäjästä maanviljelijän poika. Nuoruusvuotensa hän vietti kotitalon tehtävissä. Teknillinen ala kiinnosti Väinöä ja niinpä hän 1930 hakeutui autoalalle. Vuonna 1932 kulki hänen tiensä Helsinkiin Valmetin tehtaitten lentomoottoriosastolle viilaajaksi.

Tampellan konepaja olikin seuraava ja siitä muodostuikin vakituinen työpaikka, kun muualle ei kenkä enään kääntynyt.

Tuitun harrastuksista mainittakoon kalastus ja metsästys. Pelkkä pyydystäminen, missä hän muuten on ammattimies, ei kuulu hänen harrastuksensa sammuttamiseen. Hän on myöskin innokas tekemään työtä riistanhoidon hyväksi ollen esimerkkinä kaikille niille, joille erästys tuottaa iloa.

Työtovereiden ja työnjohdon parhaat onnittelut!

ARVO KIVISALO 50 VUOTTA

Toukokuun 21 p:nä täytti 50 vuotta konepajamme varastopäällikkö everstiluutnantti Arvo Kivisalo.

Hän on syntyisin helsinkiläinen ja ylioppilastutkinnon hän suoritti Helsingin suomalaisessa yhteiskoulussa v. 1932. Hänen sotilaskoulutuksestaan mainittakoon Kadettikoulu 1933—35, Kenttätykistön ampumakoulu 1938—39, Taistelukoulun komentajakurssi 1953—54. Rauhanaikainen palvelu puolustusvoimissamme on tapahtunut mm. KTR 3:ssa ja 2:ssa sekä Tampereen läntisen sotilaspiirin esikunnassa. Viimeksi hän on palvellut Suolahden sotilaspiirin päällikkönä. Sotien aikana Arvo Kivisalo on toiminut Kenttätykistön patterin päällikkönä ja patteriston komentajana Karjalan kannaksella, Itä-Karjalassa ja Sallassa.

Konepajamme palvelukseen hän siirtyi kuluvan vuoden huhtikuussa.

Onnittelemme merkkipäivän johdosta!

TOIVO OKKONEN 50 VUOTTA

Kesäkuun 5 pnä täytti höyläääjä Toivo Okkonen 50 vuotta. Hän on syntynyt Nurmeksen kauppalassa. Syyskuussa 1954 hän tuli Lapinniemelle työskennellen aluksi korjauspajalla viilaus- ja asennustehtävissä. Nykyisin hän hoitaa höyläääjän vaativaa ammattia.

Ennen Lapinniemelle tuloaan Okkonen on työskennellyt useissakin konepajoissa eri puolella Suomea, eikä kaivosteollisuuskaan ole hänelle vieras ala, sillä Vuoksenniskan ja Outokummun palvelusta on hänellä takanaan 15 vuotta.

Harrastuksiin kuuluvat kalastus ja metsästys. Myöskin omakotitoiminta on hänelle läheinen. Vuonna 1957 hän osti tontin Ylöjärven Hirsikankaalta, missä nyt hänellä on kaunis omakotitalo.

Työtoverit haluavat elämänmyönteiselle ja huumorintajuiselle merkkipäivän viettäjälle esittää parhaat onnittelunsa.

ADOLF KUJANEN 50 VUOTTA

Kesäkuun 22 p:nä täytti teräasentaja Adolf Kujanen 50 vuotta. Hän on syntynyt Jämijärvellä. Tampellan palvelukseen hän tuli 23. 10. 39 ja työskenteli eri ammateissa, viimeksi aarporaajana vuoden 1947 maaliskuuhun saakka, jolloin jätti Tampellan ja työskenteli vuosina 1947—59 mm. Valmet Oy:llä ja Lokomo Oy:llä. Käväisipä hän välillä Ruotsissakin, mutta silti muistaen välillä Tampellaa.

Teräasentajana "Aatu" on ollut 13. 6. 60 lähtien 3 A-osastolla, jossa hän työskentelee "veitikka silmäkulmassa" "Aatun" sanonnan mukaan "kuin tyhjää vaan".

Parhainta onnea merkkipäivänäsi toivottavat työnjohtajat ja työtoverit!

EINO ALENIUS 50 VUOTTA

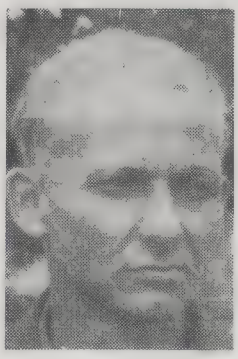

Kesäkuun 23 p:nä täytti hitsaaja Eino Henrik Alenius 50 vuotta. Tampellan konepajan Messukylän H-osastolla. Hän on syntynyt Tampereella Pispalassa, jonka mäkien rinteillä hän lapsuutensa vietti ja mieheksi varttui. Einon ollessa 6-vuotias menetti perhe huoltajansa isän kuollessa ajankohtana, jolloin Pispalankin rinteitä järisyttivät sodan pyörteet. Elämän kovuus oli näin astunut todellisuutena Einonkin eteen ja pakotti se pojan jo kansakoulusta päästyään hakeutumaan ansiotyöhön, sillä hän yksin joutui huolehtimaan sairaan äidin ja siskon toimeentulosta.

Aluksi Eino olikin suutarin ammatissa, josta mieli paloi kuitenkin metallitöiden pariin, sillä olihan siihen aikaan jokaisen pojan haave ryhtyä "rautakouraksi". Niinpä hän pääsikin oppiin tamperelaiseen kupari- ja levyverstaaseen, jossa pojasta kehittyikin taitava ja alansa hallitseva ammattimies. Ammattitaidon saatuaan siirtyi hän Tampereen lentokonetehtaan palvelukseen sekä sieltä sotavuosina Valtion tykkitehtaalle Jyväskylään. Tampellan konepajan

palvelukseen hän tuli 7. 8. 1947 hitsaajaksi, jossa ammatissa hän työskentelee edelleenkin.

Suuren perheen huoltajana käyttää Eino vapaa-aikansa lisätulojen hankkimiseen perheelleen naputellen pellitöitä omakotitalojen vesikouruja ja kattoja rakennellen. Sopivathan ne kirves ja laastikauhakin Einon käteen. Työtoverien keskuudessa tunnetaan Eino pidettynä leppoisesta luonteestaan, jolta joskus aina saamme kuulla jymyjutun tai "maistaa sätkän topasta, kun poimittu on pois rankanpätkät".

Työtoverit ja työnjohtajat onnittelevatkin Sinua Eino miehenikään ehtinyttä ja toivomme onnea tuleville vuosikymmenille.

ONNI PULKKINEN 50 VUOTTA

Heinäkuun 20 p:nä täyttää aarporaaja Onni Pulkkinen 50 v. Hän on syntynyt Karjalassa Impilahdella 20. 7. 1912. Nuorena miehenä aloittaessaan varsinaisen leipätyönsä Onni alkoi maalarina. Kutsumus metallimieheksi oli kuitenkin suurempi ja niin Onni-pojan metallityöt alkoivat ensin sorvaajana Hämekosken tehtailla.

Monien vaiherikkaiden nuoruusvuosien jälkeen Onnin tie johti Tampereelle Velj. Valleniuksen palvelukseen ja 23. 11. 1940 Tampella OY:n konepajalle ensin sorvaajaksi ja myöhemmin aarporaajaksi.

Pulkkinen, joka toveripiirissä tunnetaan hiljaisena ja aina hyväntuulisena työtoverina, työskentelee nykyisin 3 A-osastolla. Ahkeruuden ja yritteliäisyyden osoituksena on Onni Pulkkisella kaunis omakotitalo puutarhoineen Takahuhdissa. Rakennustyöt ja puutarhanhoito eivät ole kuitenkaan syrjäyttäneet mieliharrastuksia, joista mainittavimmat ovat monet kalaretket ja Lappiin suuntautuneet eräretket.

Nyt miehen ikään päässyttä päivänsankaria onnittelevat ystävät ja työtoverit.

TAAVETTI NAARMINEN 50 VUOTTA

Heinäkuun 23 p:nä täyttää tarkastaja Taavetti Naarminen 50 vuotta. Hän on syntynyt Uuraisissa, josta ensin lähti työnhakuun Jyväskylän kivääritehtaalle piippuosastolle.

Tampellan palvelukseen Naarminen tuli 21. 9. 1937 aluksi työskennellen hoonauskoneella kaksi vuotta. Vuonna 1939 siirtyi hän piirroittajan tehtäviin ja vuodesta 1946 on Naarminen työskennellyt tarkastajana E-osastolla.

Asiallisen luonteensa vuoksi nauttii Naarminen työnjohdon ja työtovereiden ehdotonta luottamusta ja on ollut myös useat vuodet tarkastajien luottamusmiehenä.

Asiantuntevaa apuaan on Naarminen antanut Iskelän omakotiyhdistykselle, jossa sai heilutella puheenjohtajan nuijaa yhdistyksen perustamisen alkuaikoina usein ankeinakin aikoina.

Urheilu on myös ollut hänen harrastuksiaan ja hiihdossa on Naarminen saavuttanut kauniita tuloksiakin lähinnä Tampellan ja Työväen Urheiluliiton parissa.

Toivommekin Naarmiselle onnea ja hyvää jatkoa tuleville vuosille!

AUGUST NIEMINEN 50 VUOTTA

Lapinniemen kehräämöstä karstanhioja August Nieminen on synt. 26. 7. 1912 Vesilahdella.

Hän tuli Lapinniemen palvelukseen jo v. 1929 värjäämöosastolle, mutta tämä työsuhde oli hyvin lyhytaikainen ja varsinaisesti hän aloitti palveluksen kehräämössä laappikoneen käyttäjänä v. 1934. Tässä työssä oli August Nieminen miltei yhtäjaksoisesti aina vuoteen 1952 asti, jolloin hänet siirrettiin nykyiseen työhönsä karstakoneitten hiojaksi.

Työssään on August Nieminen ollut aina huolellinen ja näyttänyt ahkeruudessa hyvää esimerkkiä nuoremmilleen. "Aaku" on myös sen lisäksi aina ollut hyväntuulinen ja vaatimaton, joten hänen kanssaan on ollut helppoa niin esimiesten kuin työtovereittenkin tulla toimeen.

August Niemisen vapaa-ajan harrastukset ovat Kuljussa, jossa hän on innokas omakotitalo-aatteen kannattaja. Siitä on osoituksena talo, jonka hän on miltei itse rakentanut.

Hän on kuulunut Palomäen Omakotiyhdistyksen toimikuntaan sen perustamisesta asti.

Parhaat onnittelumme!

ONNI LEHTINEN 50 VUOTTA

Heinäkuun 28 p:nä täyttää konepajan Messukylän osastolla piirroittaja Onni Urho Lehtinen 50 vuotta. Hän on syntynyt Längelmäellä. Tampellan palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 9. 5. 28 aluksi niittipojaksi. Tämä olikin ensimmäinen oppimäärä, mitä silloin tarvittiin tullakseen kunnon levysepäksi. Tämä ensimmäinen etappi Tampellassa kuitenkin katkesi pulavuosina 12. 9. 31. Sen väliajan, minkä hän oli poissa Tampellasta, hän työskenteli mm. Varkauden tehtaalla ja Lokomo Oy:llä jonkin aikaa levysepän töissä.

Tampellan palvelukseen hän tuli uudelleen 7. 5. 35, joka jatkuu edelleenkin. Aluksi työskenteli hän

levyseppänä, sen jälkeen piirroittajana ja nykyään mallineiden tekijänä.

Lehtinen on aikoinaan kuulunut konepajan sairaskassan johtokuntaan ja myös muuhun yhdistystoimintaan on hän innokkaasti ossallistunut.

Tampellan ansiomitalin 25 vuoden palveluksesta sai hän 4. 3. 1961.

Kesäinen luonto on ollut häntä aina hyvin lähellä. Osoituksena on rakentamansa kesämökki Sääksjärven maastossa. Lukeminen on ollut eräs hänen vapaa-ajan viettotapansa, varsinkin hyvien kirjojen lukeminen. Rauhallisella ja hyvällä maulla varustetulla huumorin lahjalla on hän saavuttanut itselleen toverillisen ystäväpiirin.

Työnjohto ja työtoverit toivottavat paljon kokeneelle Onni Urholle mitä parhainta onnea merkkipäivänään.

OSSI SAVANDER 50 VUOTTA

Heinäkuun 29 p:nä täyttää E-osaston työntekijä Olavi Ossi Heikki Savander 50 vuotta. Hän on syntynyt Längelmäellä kauppiaan poikana. Seitsemän vuotiaana, isän kuoltua, joutui hän isoäidin holhoukseen ja jo 12-vuotiaana lähti hän Tampereelle työnhakuun. Hän pääsikin kirjapaino Hämeenkansaan latojanoppiin. Häntä ei miellyttänyt kirjapainoala, sillä jo 17-vuotiaana hän otti pestin armeijan soittokuntaan, joka miellytti 18 vuoden ajan. Sotien jälkeen vuonna 1946 Savander erosi armeijasta ja Tampellan palvelukseen hän tuli 1951. Aluksi hän työskenteli 3 A-osastolla ja nykyään E-osastolla.

Tampellan orkesteri oli myöskin lähellä musiikkimiestämme. Siellä hän soitteli tuubaa ja selloa.

Reipasta jatkoa miehenikään ehtineelle.

UUNO MYLLYKANGAS 50 VUOTTA.

Kesäkuun 25 p:nä täytti kirvesmies Uuno Jalmari Myllykangas 50 vuotta. Hän on syntynyt Kankaanpäässä. Tampellan palvelukseen on Myllykangas tullut ensikerran vuonna 1939 konepajalle, jossa hän sittemmin työskenteli 16. 6. 41 alkaen kirvesmiehenä rakennus-osastolla. Pellavatehtaan puutyöosastolle Myllykangas siirtyi 31. 10. 55 ja työskentelee pakkauslaatikkotöiden "nokkamiehenä".

Vapaa-aikojensa harrastuksen kohteena on ollut Mäkikylässä sijaitseva omakotitalo.

Parhaat onnentoivotukset merkkipäivän johdosta.

KANTA-TAMPELLA

75 vuotta

Tuominen, Alfred, synt. 11. 6. 87 Orivedellä. Tullut Tampellan palvelukseen 8. 7. 08 työskennellen pellavatehtaan rakennus-osastolla aputyömiehenä, kunnes 31. 12. 58 siirtyi eläkkeelle.

Qvick, Hanna, synt. 16. 6. 87. Tullut Tampellan palvelukseen 23. 8. 22 häkilään siirtyen kutomoon 16. 2. 23 työskennellen kutojana, kunnes 1. 9. 55 siirtyi eläkkeelle.

Tarvainen, Arvo Uljas, synt. 8. 6. 87 Varkaudessa. Tullut Tampellan palvelukseen 30. 9. 24 työskennellen sorvaajana S-osastolla, kunnes 7. 4. 60 siirtyi eläkkeelle.

70 vuotta

Levola, Väinö Alfred, synt. 13. 7. 92 Mouhijärvellä. Tullut Tampellan palvelukseen 1. 3. 22 työskennellen vartijana pääportilla, kunnes 31. 12. 60 siirtyi eläkkeelle.

Pihkakorpi, Lauri Johannes, synt. 24. 7. 92 Tampereella. Tullut Tampellan palvelukseen 1. 9. 19 työskennellen aputyöntekijänä rakennusosastolla, kunnes 1. 1. 62 siirtyi eläkkeelle.

Niemelä, Ella Maria, synt. 29. 7. 92. Tullut Tampellan palvelukseen 12. 11. 23 työskennellen kutojana kutomossa, kunnes 18. 2. 56 siirtyi eläkkeelle.

LAPINNIEMI

85 vuotta

Tuominen, Vilho Oskari, synt. 31. 7. 77 Hämeenkyrössä. Tullut Lapinniemen puuvillatehtaan palvelukseen 7. 9. 05 työskennellen aputyömiehenä ulkotyöosastolla, kunnes 7. 5. 53 siirtyi eläkkeelle.

80 vuotta

Oksanen, Olga Karolina, synt. 27. 6. 82 Tampereella. Tullut Lapinniemen puuvillatehtaan palvelukseen 31. 5. 99 työskennellen vyyhteejänä kehräämössä, kunnes 22. 3. 39 siirtyi eläkkeelle.

75 vuotta

Toivonen, Lydia, synt. 21. 7. 87 Längelmäellä. Tullut Lapinniemen puuvillatehtaan palvelukseen 16. 8. 16 työskennellen rullaajana kutomossa, kunnes 4. 8. 53 siirtyi eläkkeelle.

60 vuotta

Rosnell, Ida Josefina, synt. 4. 6. 02 Viljakkalassa. Tullut Lapinniemen puuvillatehtaan palvelukseen 9. 12. 57 ja työskentelee aputyöntekijänä karstaamossa.

Liimatainen, Fanny Emilia, synt. 3. 7. 02 Ylöjärvellä. Tullut Tampellan palvelukseen 11. 4. 27 työskennellen pellavatehtaan kehruussa 4. 7. 30 saakka, tullen uudelleen Lapinniemen puuvillatehtaan palvelukseen 2. 10. 33 työskennellen kehrääjänä kehruussa, kunnes 3. 4. 59 siirtyi eläkkeelle.

LYYDIA VIIKKI 75 VUOTTA

Eläkeläinen Lyydia Viikki on syntynyt 2. 7. 1887 Hirvensalmella.

Tampellan palvelukseen hän tuli 6. 6. 29 Kartonkitehtaan hollanteriosastolle, missä työskenteli hollanterinaisena eläkkeelle siirtymiseensä saakka 1. 6. 51.

Miehensä kuoltua on Lyydia Viikki huolehtinut ansiotyön ohella suuresta perheestä, mutta silti hän on pysynyt terveenä ja pirteänä. Lyydia Viikki käykin säännöllisesti seurakuntatalolla vanhusten päiväkerhossa.

Sydämelliset onnittelut 75-vuotispäivän johdosta.

ANTTI KARNAATTU 75 VUOTTA

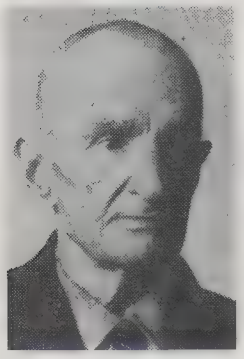

Eläkeläinen Antti Karnaattu on syntynyt 24. 8. 1887 Anjalassa.

Tampellan palvelukseen hän tuli 27. 9. 37 autonkuljettajaksi ulkotyöosastolle, mutta saatuaan reumatismin polviinsa siirtyi hän 1. 10. 51 rakennusosastolle. Eläkkeelle hän jäi 1. 10. 57.

Ennen Tampellaan tuloa A. Karnaattu oli Kymenrannan Osuuskaupan autonkuljettajana 11 vuotta.

A. Karnaattu asuu omassa talossa, joka on Rantakylän ensimmäisiä taloja ja se on siirretty tänne Terijoelta.

Onnittelemme merkkipäivän johdosta.

ANTTI KOPONEN 70 VUOTTA

Eläkeläinen Antti Koponen on syntynyt 9. 8. 1892 Sippolassa. Hän tuli Tampellaan 1. 10. 1922 juuri valmistuneen Inkeroisten tehtaitten uuden voimalaitoksen koneenhoitajaksi työskennellen yhtä mittaa 39 vuotta. Eläkkeelle hän jäi 1. 10. 61.

Pitkäaikaisesta uskollisesta palveluksesta hän sai Tampella-mitalin 6. 12. 47.

Antti Koposella on oma talo Tampellan Omakotialueella. Hän on ottanut hyvin innokkaasti osaa Inkeroisten omakotiyhdistyksen toimintaan.

Tampella Tänään-lehti esittää parhaat onnittelut merkkipäivän johdosta.

ILMI ÖRLING 60 VUOTTA

Siivooja Ilmi Örling on syntynyt 26. 7. 1902 Vehkalahdella. Miehensä kuoltua hän tuli Tampellan palvelukseen 26. 4. 46 rakennusosastolle siivoojaksi. 28. 4. 47 hän siirtyi Paperitehtaalle hollanterinaiseksi, josta 30. 9. 59 siirtyi korjauspajalle siivoojaksi, missä tehtävässä edelleenkin työskentelee.

Parhaat onnittelut merkkipäivän johdosta.

VILJO BERGQVIST 60 VUOTTA

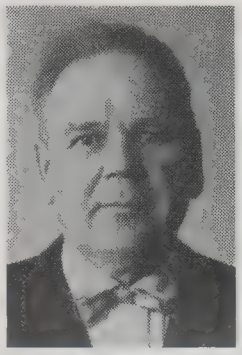

Höyryn jakaja Viljo Gideon Bergqvist on syntynyt 6. 8. 1902 Anjalassa. Tampellan palvelukseen hän tuli v. 1923 ulkotyöosastolle työskennellen vuoteen 1925 asti. Uudelleen Tampellaan V. Bergqvist tuli 27. 11. 28 IK-varastolle kärrääjäksi, josta v. 1935 siirtyi höyryvoimalaitokselle, missä nykyäänkin työskentelee höyryn jakajana.

Pitkäaikaisesta palveluksesta hän on saanut Tampella-mitalin v. 1953.

Uutterana miehenä Viljo Bergqvist on rakentanut itselleen kauniin omakotitalon Pohjois-Mämmälään. Penkkiurheilijana V. Bergqvist seuraa innokkaasti Lauri-poikansa saavutuksia kilpaladulla.

Parhaat onnittelut merkkipäivän johdosta.

NIILO AROHEIMO 60 VUOTTA

Ylimestari Niilo Alarik Aroheimo on syntynyt 25. 8. 1902 Perniössä.

Suoritettuaan teollisuuskoulun hän työskenteli ennen Tampellaan tuloa konemestarina Pitkäranta Oy:ssä ja Itä-Suomen Kutomo Oy:ssä. Tampellan palvelukseen hän on tullut 23. 10. 37 Anjalan Paperitehtaan rakennustöiden aikana. Siitä lähtien hän on toiminut Höyryvoimalaitoksen ylimestarina.

Miellyttävänä ja rehtinä mestarina hänestä pidetään osastollaan ja perhelehtemme esittää myös sydämelliset onnittelut.

VEIKKO EINOLA 60 VUOTTA

Peltiseppä Veikko Anselm Einola on syntynyt 5. 7. 1902 Sippolassa. Tampellan palvelukseen ensimmäisen kerran hän tuli v. 1918 työskennellen tällöin sepän apulaisena vuoteen 1924 asti. Vuosina 1933—35 hän työskenteli lämmittäjänä Kattilahuo-

neella. Vuodesta 1937 lähtien hän on ollut peltiseppänä kartonkitehtaan korjauspajalla.

Veikko Einolan vapaa-ajat kuluvat metsästyksessä tai kalastuksessa. Hän on myös ottanut osaa aktiivisesti Inkeroisten Metsästysyhdistyksen toimintaan.

Tampella-mitalin hän sai v. 1954.

Lehtemme yhtyy lukuisiin onnentoivotuksiin merkkipäivän johdosta.

OLGA SORAKARI 60 VUOTTA

Polttoaineenajaja Olga Sorakari on syntynyt 31. 8. 1902 Virolahdella. Tampellan palvelukseen hän on tullut 27. 3. 50 Polttoaineosastolle polttoaineenajajaksi, jossa tehtävässä edelleenkin on.

Olga Sorakari on ostanut itselleen talon Anjalan Paaranmäeltä, jossa poikansa perheen kanssa asustaa. Hänen poikansa on myös Tampellan palveluksessa kuljetusosastolla.

Toivotamme onnea ja menestystä merkkipäiväänsä viettävälle.

TAUNO KORHONEN 50 VUOTTA

Reservimies Tauno Ilmari Korhonen on syntynyt 4. 8. 1912 Sippolassa.

Tampellan palvelukseen hän tuli jo 23. 10. 27 kuorimolle, josta siirtyi Paperitehtaan hiomoon hiojaksi 3. 5. 49 ja sieltä 8. 5. 55 AP-konesaliin nykyiseen tehtäväänsä reservimieheksi.

Tampella-mitalin hän on saanut pitkäaikaisesta uskollisesta palveluksesta v. 1954.

T. Korhosella on omakotitalo Anjalassa Kotkan tien varressa. Onnittelemme merkkipäivän johdosta.

LAURI PAAJANEN 50 VUOTTA

Korjausmies Lauri Paajanen on syntynyt 4. 8. 1912 Viipurin maalaiskunnassa.

Tampellan palvelukseen hän on tullut 5. 4. 50 kuorimolle korjausmieheksi, jossa edelleenkin työskentelee.

L. Paajanen on rakentanut oman talon Anjalaan, jossa perheensä kera asustaa.

Lauri Paajasen vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus.

Onnittelemme merkkipäivän johdosta.

NIILO KARHIMA 50 VUOTTA

Viilaaja Niilo Karhima on syntynyt 20. 8. 1912 Elimäellä. Tampellan palvelukseen hän on tullut 12. 2. 36 Kartonkitehtaan korjauspajalle viilaajaksi, jossa tehtävässä edelleenkin työskentelee.

Tampella-mitalin hän sai 6. 12. 61 25 vuoden palveluksesta. Niilo Karhimalla on oma talo Anjalassa. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon ensi sijalla metsästys.

Parhaat onnittelumme merkkipäiväänsä viettävälle.

EERO LEPISTÖ 50 VUOTTA

Koneenhoitaja Eero Lepistö on syntynyt 25. 8. 1912 Kuusankoskella.

Tampellan palvelukseen hän on tullut 29. 5. 47 Paperitehtaalle koneenhoitajaksi, jossa tehtävässä edelleenkin työskentelee. Eero Lepistöllä on omakotitalo Anjalassa.

Perhelehtemme esittää parhaat onnittelut merkkipäivän johdosta.

HEINOLA

VUOROVOITELIJA REINO VIHTORI LINDFORS 50-VUOTIAS

Heinolan tehtaitten konekorjaamolla työskentelevä vuorovoitelija Reino Vihtori Lindfors täyttää 50 vuotta 16. 7.

Hän on syntynyt Lohjalla. Tuli Heinolan tehtaitten rakennusosastolle koneasentajaksi 14. 2. 59. V. 1961 hän siirtyi vakinaiseen työhön konekorjaamolle, jossa nykyisin hoitaa vuorovoitelijan tehtäviä. Lindfors kuuluu varajäsenenä Heinolan tehtaitten avustuskassan hallitukseen. Ennen Heinolaan muttamistaan työskenteli hän m.m. Valbon telakalla ja eräissä muissa teollisuuslaitoksissa.

METSÄOSASTO

HELMER SEIJES 60 VUOTTA

Metsäteknikko Helmer Seijes täytti 60 vuotta Porlammilla 11. 5. 62.

Helmer Seijes syntyi kirkkoherran poikana Jokioisissa. Käytyään 5 lk. Hämeenlinnan lyseota alkoi

nuorukaisen kiinnostus suuntautua metsäalalle. Hän ei tyytynyt harjoitteluun kotimaan metsissä, vaan matkusti Kanadaan, jossa toimi harjoittelijana Ontarion metsissä ja Brittiläisen Columbian sahoilla. Tämän jälkeen palasi Seijes kotimaahan, jossa hän kävi Suomen Sahateollisuuskoulun v. 1926—27. Metsäteknikon tutkinnon hän suoritti 1928.

Metsäteknikko Seijes toimi Lahden Saha Oy:n laivauskonttorin hoitajana v. 1928—36. Tänä aikana hän suoritti opintomatkan Englannin laivaussatamiin. Pitkäranta Oy:n laivauskonttorin hoitajana Koivistolla oli Seijes v. 1936—39. Tampellan Metsäosaston metsätyönjohtajaksi silloiseen Lahden mh-piiriin hän tuli v. 1944 ja sai siirron In. mh-piiriin v. 1954.

Metsäteknikko Seijes otti osaa vapaussotaan ev.ltn. H. Kalmin pataljoonassa. Talvisodassa hän oli Erill. pion.osastossa ja jatkosodassa Kenttäsairaala 29. vääpelinä. Sotilasarvoltaan hän on ylikersantti.

Metsäteknikko Helmer Seijeksen luottamustoimista mainittakoon vaalilautakunnan puheenjohtajan ja metsästysseuran sihteerin tehtävät, joita hän on hoitanut vuodesta 1944 alkaen. Suomen Puumiehet ry:ssä hän on ollut jäsenenä v:sta 1929 saakka.

Metsäteknikko Helmer Seijes tunnetaan työn ja toimen miehenä, joka hyvällä huumorintajullaan ja rehdillä käytöksellään on hankkinut laajan ystäväjoukon.

TALJAn OHJE

Autonkuljettaja

Väärin suoritettu ohitus, johon usein liittyy liian suuri vauhti, on eräs autoilijan yleisimmistä ja vaarallisimmista rikkeistä. Ohitukseen saadaan ryhtyä vain silloin, kun se voidaan suorittaa turvallisesti. Ohituspyyntömerkin kuultuaan on ohitettavan hiljennettävä nopeuttaan.

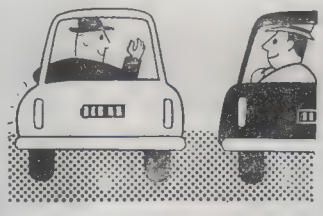

Tilastojen mukaan saa maassamme lähes 200 auton kuljettajaa tai matkustajaa surmansa. Näistä suurin osa olisi saattanut säilyä hengissä, jos he olisivat käyttäneet turvavöitä. Turvaa vastuuntuntoisena kuljettajana oma ja kanssamatkustajiesi henki TALJAn hyväksymillä turvavöillä.

Kun «ajat ohi varovasti ja päästät ohi sopuisasti«, tulee sinullekin

LIIKENNETURVALLISUUS TAVAKSI

Varovainen - varomaton

Pitkin ikää ja vuotta meille neuvotaan ja saarnataan varovaisuutta, erikoisesti myös liikenteessä. Ja liikenneviikolla sitä toitottavat kaikki torvet: lehdistö, radio, tv, koulujen opettajat, poliisit, liikennetoimikunnat ja -järjestöt, TALJA jne.

Tuleeko varovaisuutta lisää? Se nähdään taas kun lasketaan ensi kesän kolareissa kuolleet ja vaivaisiksi jääneet, ja romuttuneet autot, moottoripyörät ja mopedit.

Tulee kysyneeksi itseltään ja muilta, miksi ei tuota tarpeellista varovaisuutta saada ja riitä meille enemmälti? Niin että kerrankin riittäisi.

Ottavat esille tilastokirjan ja näyttävät siitä: v a r o m a t o n ohitus, v a r o m a t o n ajo risteykseen, muu v a r o m a t o n ajo ja jalankulkijainkin v a r o m a t o n törmäily ajoradalle ja -radalla. Siinäpä syitä, joille kaikille näyttää olevan yhteistä varomattomuus, jota kyllä riittää. Ja sen seurauksina loppusarakkeessa vuosittain lähemmä tuhannen kuollutta ja kymmenentuhatta vaivaista, joita siis myös riittää niin kauan kuin syntyväisiä on enemmän kuin varomattomuudesta ja muuten kuolevia ja vaivaisia.

Mitä tehdä sen lisäksi mitä jo tehdään — näin liikenne- kuin muillakin viikoilla? Täytyy yrittää miettiä.

Panin kokeeksi lehteen ilmoituksen, jossa lupasin yhdelle varovaiselle ja yhdelle varomattomalle pientä sivuhommaa. Tuli paljon vastauksia, mutta kaikki varomattomilta. Ja jokainen kehui kovasti varomattomuuttaan monin karmivin esimerkein. Valitsin heistä tyypin, jolla joskus oli ollut ajokorttikin, mutta ei ollut enää. Oli ollut myös kädet ja jalat, mutta ei ollut enää. Ei ollut myöskään toista silmää. Mutta pää sentään oli, ja siinä päälaki oikein hopealevystä.

Varovaisten edustajaksi minun oli tyydyttävä valitsemaan vaimoni, vaikka tiesin hänen ainakin joskus nuoruudessaan olleen varomatonkin. Vuosiin hän ei kuitenkaan ole sallinut minun enää taluttaa itseään edes ajotien yli. Sen sijaan minä olen oppinut suomaan hänelle tuon myönnytyksen, ja siksi olen kuulemma vielä hengissäkin.

Vein sitten nämä kaksi tyyppiä Viisaan Miehen pakeille, varomattoman paketissa kantaen ja varovaisen, joka meitä talutti. Kysyin sitten, miksi tämä toinen on varomaton, kuten hän itsekin mielellään kehuu, ja toinen ei, eikä kehukaan.

Viisas Mies tutki ja testasi ja sanoi sitten jotenkin tähän tapaan.

— Tällä naisihmisellä, jota varovaiseksi sanoitte, näyttää olevan vielä jäljellä erinäisiä atavistisia vaistoja, ja niistä on itsesuojeluvaisto päällimmäisenä. Jokapäiväisessä elämässä se ilmenee pelkuruutena. Ja se taas johtaa jatkuvassa sorronalaisuudessa elämiseen. Vaikea, säälittävä tapaus. Hänen mahdollisuutensa elämässä ovat kovin rajoitetut. Jaa, no. Hänestä voisi kehittyä jonkinlainen autonkuljettaja.

— Tuota on vaikea uskoa. Hän vikisee ja vapisee jo auton matkustajanakin, ainakin silloin kun minä olen ratissa.

— Se voi olla aiheellistakin. Antakaa hänelle näitä pillereitä kolmasti päivässä. Ne kehittävät viisautta

Tampellan retkeilykilpailut

Tampellalaisten keskuudessa suuren suosion saavuttaneet retkeilykilpailut olivat viime syys-, talvi- ja kevätkauden aikana keränneet jälleen runsaan osanottajamäärän.

Harrastuskävelykilpailu suoritettiin ajalla 1. 10. 61—6. 1. 62 ja 1—28. 4. 62. Täydeksi käyntimääräksi laskettiin keskimäärin neljä käyntiä viikossa, joten laskettujen käyntien enimmäismääräksi tuli 72. Kävijöitä oli yhteensä 277 eri henkilöä ja heillä yhteensä 10.010 käyntisuoritusta.

Retkeilyhiihto kilpailtiin ajalla 7. 1.—31. 3. 62, eli yhteensä 12 viikkona ja täydeksi suoritusmääräksi muodostui näinollen 48.

T u l o k s e t palkinnon saaneista:

Harrastuskävely: Täydet 72 käyntiä oli seuraavilla 53:lla Tampellan palveluksessa olevalla: Hanna Antila, Yrjö Anttila, Viljo Eerola, Alli Hakola, Airi Helin, Markku Helin, Urho Helin, Tarja Hietanen, Olavi Huiku, Onni Ihalainen, Matti Ilomäki, Heikki Kaipola, Hilda Kaivola, Reino Kaukonen, Johannes Koho, Lempi Koivula, Pentti Kokki, Mikko Kotoharju, Irja Kytö, Eino Lahtinen, Hilja Lahtinen, Maila Laine, Antti Laurila, Vilho Lehtinen, Anni Lehtola, Kalle Lindell, Erkki Merviö, Erkki Montonen, Alma Mäkinen, Eino Mäkinen, Arvo Nieminen, Hilja Nieminen, Lempi Nieminen, Aili Nurmi, Anni Oksanen, Boris Olski, Pauli Palomaa, Väinö Peltomäki, Fanny Peltonen, Lempi Perämaa, Voitto Ristonen, Reino Ruhanen, Oskari Saarinen, Reino Salakoski, Raimo Sandell, Eino Seppälä, Riitta Seppälä, Martti Sointu, Hilda Toivonen, Ossi Tolppanen, Siiri Virtanen, Tarmo Visti ja Impi Vuorinen, 54. Jalmari Niemi 70 käyntiä, 55. Veikko Pylkkänen 69, 56. Pertti Oksanen 69, 57. Kauko Laaksonen 69, 58. Irene Hakola 66, 59. Elle Kuusisto 65, 60. Elle Harjula 63, 61. Kosti Lehtinen 59, 62. Kalle Vaarna 58, 63. Lauri Niinimäki 55, 64. Maire Lintula 54, 65. Salme Sorsakivi 46, 66. Liisa Silta 44, 67. Paavo Savijoki 42, 68. Väinö Valkiala 41, 69. Aili Seppälä 37, 70. Artturi Tienari 36, 71. Veikko Peltonen (G os.) 36, 72. Matti Stolt 34, 73. Sulo Tella 34, 74. Lauri Muurinen 32, 75. Helena Kotiranta 30, 76. Vilho Jäppinen 29, 77. Aune Tallinen 29, 78. Toivo Vainikainen 29, 79. Raine Virtanen 28, 80. Veikko Peltonen (6 A) 25, 81. Veikko Vartinen 23, 82. Iris Seppälä 22, 83. Topi Lehto 22, 84. Pekka Särkkä 21, 85. Tyko Salonen 21, 86. Reino Kukkaisniemi 21, 87. Mikko Malminen 20.

Tampellalaisten perheenjäsenten sarjassa oli täyden käyntimäärän suorittaneita seuraavat 24 henkilöä: Anni Eerola, Seppo Frondelius, Kaija Hakola, Pertti Helin, Eeva Hietanen, Pirjo Hietanen, Eira Ilomäki, Martta Kaipola, Matti Kanerva, Ilpo Kokki, Veijo Koskinen, Pentti Laurila, Timo Laurila, Sari

---

aivokudoksiin. Niitä minäkin nautin. Ne tekevät hänestä aikaa myöten viisaasti varovaisen, joka ei vapise.

— Entäs tämä kaveri. Mitäs hänelle olisi tehtävissä?

— Paljonkin. Ensiksi kädet ja jalat ja lasisilmä. Lisäksi häneltä puuttuu tämän vaimoihmisen perintörasitus, itsesäilytysvaisto. Hän on siis rohkea, josta voi kehittyä jopa sankari. Jos henki säilyy, mikä on sangen vähän todennäköistä. Antakaa hänelle näitä pillereitä, kolmasti päivässä.

— Mutta nehän näyttävät samoilta kuin, kuin...

— Niin ne ovatkin. Ne kehittävät viisautta aivokudoksiin. Ja niin hänestä voi aikaa myöten kehittyä nykyisen tyhmänrohkean sijasta viisaastirohkea. Ja sellaiset ihmiset ovat koko ihmiskunnalle arvokkaita. Tätä ominaisuutta ei vain vielä ole saatu periytyväksi. Mutta eipä tiedä koska sekin tapahtuu.

— Tarkoitatte siis — näin liikenneviikolla — että jos tyhmän varovainen ja tyhmästi varomaton . . . äsh! Tarkoitan, jos heistä ensin saataisiin viisaasti varovaisia ja viisaasti varomattomia, ja sitten viisaasti pelkureita ja viisaasti rohkeita, ja jos heidän lapsistaan sitten tulisi viisaasti-varovaisia-varomattomia-pelkureita-rohkeita, niin se edistäisi liikenneturvallisuutta.

— Sitä juuri tarkoitan. Niin yksinkertaista se on, että tekin ymmärsitte. — Ja se on sitten viisituhatta markkaa, olkaa hyvä. Ja olkaa myös toistaiseksi varovaisia sillä tavalla kuin osaatte. Jos aiotte yleensä olla.

Mutkamerkki

TALJAn OHJE

Kun saavut rautatien tasoristeykseen ole erityisen varovainen. Aja riittävän alhaisella nopeudella ja varoituslaitteista huolimatta varmistaudu siitä, ettei juna tai muu kiskoilla kulkeva laite lähesty. Pimeässä pysähtyessäsi käännä seisontavalot päälle. Älä milloinkaan kilpaile lähestyvän junan kanssa.

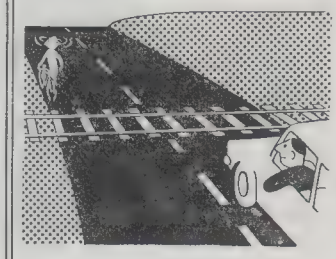

Tasoylikäytäväonnettomuudet vaativat maassamme useita kymmeniä kuolonuhreja. Lähestyvän junan nopeutta on vaikea arvioida. Sen vuoksi: pysähdy ja ole varovainen näin tulee sinullekin

LIIKENNETURVALLISUUS TAVAKSI

Lehtinen, Ingrid Lindell, Pirjo Lindell, Katri Melkkala, Elina Mäkinen, Suoma Mäkinen, Lydia Olski, Timo Peltonen, Anna Saarinen, Aira Sandell ja Pentti Savijoki. 25. Laura Sointu 70 käyntiä, 26. Ismo Montonen 66, 27. Saara Ruhanen 63, 28. Helmi Kaukonen 58, 29. Seija Kaukonen 57, 30. Matti Anttila 54, 31. Jukka Sorsakivi 43, 32. Irma Malminen 40, 33. Jukka Peltonen 39, 34. Ritva Ruhanen 39, 35. Kalevi Peltonen 39, 36. Maire Peltonen 39, 37. Jari Palomaa 38, 38. Seppo Ruhanen 38, 39. Juha Löfgren 34, 40. Jaana Löfgren 34, 41. Inkeri Seppälä 33, 42. Anneli Löfgren 32, 43. Taimi Muurinen 32, 44. Pirjo Muurinen 31, 45. Tiina Palomaa 30, 46. Matti Kukkaisniemi 30, 47. Matti Montonen 39, 48. Alli Vainikainen 29, 49. Pekka Marjamäki 29, 50. Sirpa Vainikainen 29, 51. Kari Savijoki 28, 52. Pekka Hellsten 28, 53. Matti Hellsten 28, 54. Kerttu Hellsten 28, 55. Tapio Särkkä 27, 56. Rauha Holmström 26, 57. Vieno Seppälä 25, 58. Fanni Supperi 25, 59. Esa Rinkinen 25, 60. Tuomo Pitkänen 25, 61. Olli Holmström 24, 62. Kaarlo Koivisto 24, 63. Anne Lehto 22, 64. Timo Lehto 22, 65. Helga Lehto 22, 66. Anne Montonen 21, 67. Karl-Erik Holmström 20.

Retkeilyhiihto: Tampellalaisista kilpailivat miehet ja naiset eri sarjoissa. Naisten sarjan tulokset: Seuraavilla kolmella oli täysi laskettu suoritusmäärä 48: Maila Laine, Hilja Nieminen ja Riitta Seppälä. 4. Kaija Kylä-Tasku 12 hiihtosuoritusta.

Miesten sarja: Täydet 48 seuraavilla: Alpo Haikonen, Urho Helin, Matti Ilomäki, Vilho Jäppinen, Heikki Kaipola, Pentti Kokki, Veli Koskinen, Mikko Kotoharju, Antti Kujansuu, Eero Laakso, Pentti Laakso, Rauno Laakso, Antti Laurila, Kalle Lindell, Erkki Mali, Erkki Montonen, Eero Ollila, Pentti Pyörtänö, Elo Riekkola, Matti Riitijoki, Voitto Ristonen, Oskari Saarinen, Paavo Savijoki, Eino Seppälä, Ossi Tolppanen, Veikko Vartinen, Mikko Viikari, Tarmo Visti. 29. Arvi Pystynen 29 hiihtosuoritusta, 30. Leo Lahtinen 28, 31. Karl Sten 25, 32. Tauno Valkiala 25, 33. Voitto Lindeqvist 23, 34. Väinö Valkiala 23, 35. Johannes Koho 21, 36. Erkki Nieminen 18, 37. Kauko Hämäläinen 17, 38. Armas Pellinen 15, 39. Seppo Alanen 15, 40. Erkki Ollila 15, 41. Mikko Malminen 15, 42. Aarne Näveri 14, 43. Veikko Peltonen (6 A) 13, 44. Jorma Louhivuori 12, 45. Eino Harjula 12, 46. Toivo Vainikainen 12, 47. Lauri Syrjänen 12, 48. Onni Hämäläinen 12, 49. Raimo Sandell 11, 50. Seppo Rajanen 11, 51. Erkki Merviö 11, 52. Kaino Koskinen 11, 53. Onni Ihalainen 11, 54. Keijo Lindfors 11, 55. Erkki Vesa 10, 56. Kaarlo Raunio 10, 57. Veikko Peltomäki 10, 58. Pekka Laaksonen 10, 59. Kaino Kaatranen 10, 60. Eino Antila 10, 61. Pentti Vuorenala 10.

Tampellalaisten perheenjäsenten sarja: Esa Auvinen, Erkki-Pekka Mali ja Katri Melkkala, täydet 48 suoritusta, 4. Kari Salmela 40, 5. Simo Halkola 36, 6. Jorma Koskinen 32, 7. Martta Ollila 28, 8. Pekka Harjula 27, 9. Alli Vainikainen 26, 10. Irma Auranen 25, 11. Irja Auranen 25, 12. Kaija Sten 25, 13. Timo Peltonen 23, 14. Sirpa Vainikainen 21, 15. Pertti Sten 21, 16. Liisa Ollila 21, 17. Jari Sten 20, 18. Riitta Pellinen 20, 19. Hilkka Jäppinen 20, 20. Risto Auvinen 18, 21. Aili Mali 18, 22. Pentti Laurila 18, 23. Timo Kokki 15, 24. Maria Kaprali 15, 25. Rauno Auranen 14, 26. Mirja Auranen 14, 27. Taisto Auranen 14, 28. Ensi Pellinen 14, 29. Jouko Riitijoki 13, 30. Pekka Hämäläinen 13, 31. Matti Kukkaisniemi 13, 32. Juhani Riitijoki 12, 33. Sirkka Auranen 12, 34. Pertti Helin 12, 35. Ritva Kievari 12, 36. Eira Ilomäki 12, 37. Pirkko Kievari 11, 38. Jyrki Auvinen 10, 39. Tapio Särkkä 10, 40. Hannu Näveri 10, 41. Inkeri Seppälä 10.

Bridge-ottelu Tampella-Inkeroinen

11. 5. 62 suoritettiin kerhomme historiassa erikoislaatuinen ottelu. Joukkueemme, joita oli neljä, kohtasi tällöin kirjeitse Inkeroisten bridgepelaajat joukkuekilvan merkeissä. K.o. pelit, jotka jo aikaisemmassa vaiheessa oli pelattu Inkeroisissa ja sittemmin lähetetty jaoin ja tuloksin kerhomme puh.johtajalle tulivat Tampellan Bridgekerhon pelaajien puntaroitavaksi. Ilta oli erittäin mielenkiintoinen jakoineen, mutta Inkeroisten etukäteen pelaamia pelejä emme tällä kertaa pystyneet saavuttamaan, vaan jäi yhdeksän pisteen voitto Inkeroisten hyväksi, lopullisten tulosten ollessa 900—891. Kiertopalkinnoksi Tampereen Konttorikone Oy:n lahjoittaman arvokkaan puuveistoksen sai toistaiseksi haltuunsa siis Inkeroisten pelaajat.

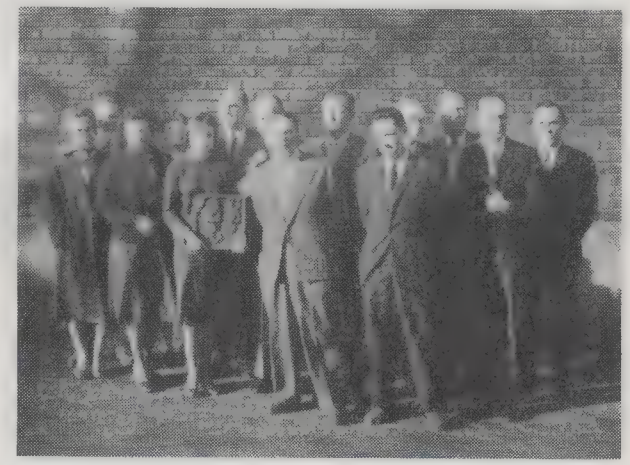

Tampellan pelaajat.

Parhaaksi pariksi tässä kilvassa selviytyi Tampellan Autero—Montonen pistemäärällä 283, seuraavina Inkeroisten Sinisalo—Vuorikoski pistem. 250, Björk—Björk pistem. 232 ja Tampellan neidit Salin—Valkeejärvi pistem. 216.

Lausuen parhaat onnittelumme voittaneille Inkeroisten pelaajille toivomme pikaista tapaamista bridgepelin merkeissä.

KUN REIPPAUS PALKITTIIN

Palkinnon valitseminen on tärkeä toimitus. Kuvassa Hilja Nieminen, Maila Laine, Riitta Seppälä ja Katri Kylätasku.

Palkintojenjakotilaisuuden runsaslukuista yleisöä.

Retkeilyhiihdon täyden käyneet.

HO KELAN MISIA

A-luokkaan nousee O. Lymi, B-luokkaan J. Hele-
E. Hietaniemi, P. Törmälä ja V. Uskali.
[ikäli nykyiset keilaajat jatkavat syksyllä edel-
Kelan riveissä, on kerholla silloin jäsenistössään
M-keilaajia 1
A- „ 4
B- „ 9
C- „ 11 eli yhteensä 25 keilaajaa.
oivotamme tässä yhteydessä hyvää kesää kaikille
pellan keilaajille ja toivomme ensi kaudella teiltä
en yhtä rehtiä ja tasaväkistä kilpakumppanuutta
tähänkin asti. X

Tampellan Kamerakerho

"TRUMPETISTI" III palkinto. Ilpo Peuhkuri.

piti jälleen tänä keväänä tavaksi tulleet kevätkilpailut. Osanottajia oli tällä kertaa 8 ja kilpailevia kuvia jätettiin yhteensä 45.

Uutta oli tällä kertaa se, että mustavalkoisten kuvien koko oli edellisiä kilpailukuvia pienempi, olihan pisin sallittu sivu vain 24 cm.

Kilpailu käsitti paitsi mustavalkoisia myös väridiapositiiveja, kuten jo 3 vuotena aikaisemminkin.

Molemmissa lajeissa oli vain yksi luokka, mutta 2 ryhmää: maisemat ja muut kuvat.

Mustavalkoisten maisemaryhmässä kilpaili 9 kuvaa ja muut kuvat ryhmässä 18 kuvaa.

Väridiapositiiveja oli vastaavasti 11 ja 7.

Parhaat kuvat olivat tällä kertaa mustavalkoisten muut kuvat ryhmässä. Mielenkiintoinen sarja, totesi herra Pertti Oulasvirta, joka palkintojenjakotilaisuudessa selosti kuvien arvosteluperusteita.

Erittäin hyväksi arvostelulautakunta, johon kuuluivat herrasväki Staf ja herra Oulasvirta, totesi Pekka Petterssonin ottaman kuvan "satukirjaolennot", joka myös sai parhaimman pistemäärän, 25 pistettä. Se oli "elävä, sillä oli sanottavaa ja aihe oli persoonallinen."

Toisena oli Ilpo Peuhkurin "Katse", joka jäi vain 1 pisteen jälkeen edellisestä. Se oli todella katse sanan täydessä merkityksessä, niin anova, niin tosi, kertova, totesi selostaja.

Tämän ryhmän III palkinnolle päässyt Ilpo Peuhkurin "Trumpetisti" sai pistemäärän 23. "Hyvä kuva, jossa on rytmiä."

K. K. Oksasen "Ilta-ateria" sai 21 pistettä sekä kunniakirjan.

Maisemien ryhmässä sai parhaan sijan Ilpo Peuh-

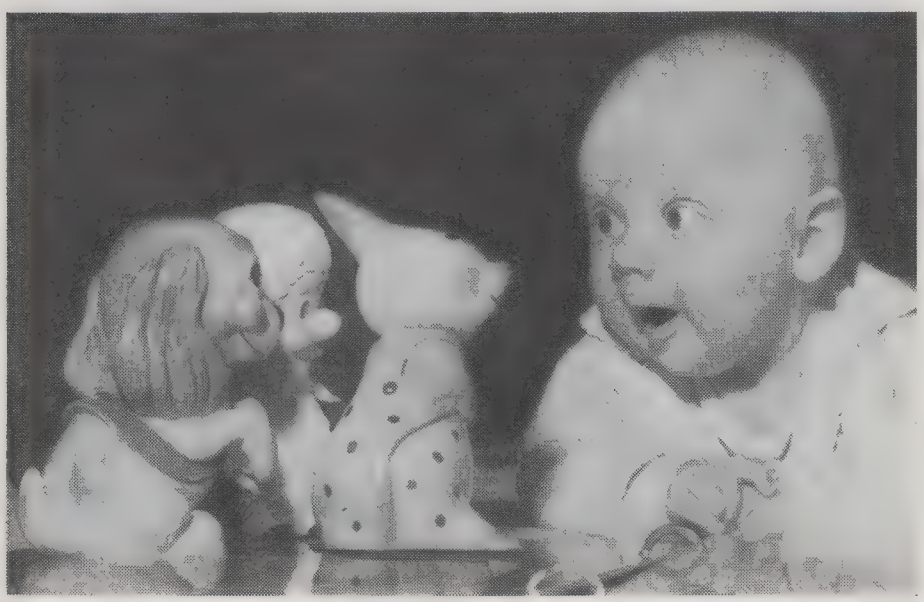

"SATUKIRJAOLENNOT"
I palkinto. Pekka Pettersson.

kurin kuva "Hiljentynyt", 20,5 pistettä ja I palkinnon.

Myös II palkinnon saanut kuva "Kaupungin valot" oli Ilpo Peuhkurin. Se sai 20 pistettä. Kuvan erikoiskäsittely kiinnosti arvostelulautakuntaa.

Väridiapositiiveja jätettiin kilpailuun yhteensä 18.

Maisemien ryhmässä sai Pekka Pettersson I ja III palkinnon kuvillaan "Kaukana", 23 pist. ja "Syksyllä", 20,5 pist. II palkinto tuli Risto Järvisen kuvalle "Portaat", 21 pist.

Muut kuvat sarjassa jaettiin I ja II palkinto. Ensi sijalle tuli Reino Järvisen kuva "Riihellä" 22 pist. ja toiselle Pekka Petterssonin kuva "Silmät" 20 pist.

Arvostelulautakunta piti kilpailukuvia mielenkiintoisina, mutta teknilliseltä käsittelyltään heikohkoina. Mutta kun otetaan huomioon, että kyseessä on työpaikkakerho ja valokuvaharrastus tapahtuu vain vapaa-aikoina, usein ihan perhepiirissä, on tuloksia pidettävä melkoisen hyvinä. Tampellan Kamerakerho puolustaa hyvin paikkaansa tamperelaisten työpaikkakerhojen joukossa, totesi selostaja.

Arvostelun perusteita selostaessaan herra Oulasvirta antoi kilpailijoille jälleen monia tärkeitä viitteitä vastaisia kilpailuja ajatellen. Arvostelua kuunnellessaan selvisi kilpailijoille varmasti monet sekä omat että toisten tekemät virheet, joita muistaen jokainen ryhtyy entistä huolellisemmin ja keskitetymmin valmistautumaan syyskilpailuun.

Taas on edessä kesä väriloistoineen ja monine kesäaiheineen, mikä varmasti houkuttelee kameramiehet kiintoisaan kuva-aiheiden metsästykseen.

TAMPELLAN MAASTOJUOKSUKILPAILUT

Tampellan maastojuoksukilpailut pidettiin 28. 5. 62 Kaupin maastossa. Miesten yleinen ja yli 35 v. sarjan kilpailijat juoksivat n. 3.000 m ja muut sarjat n. 1.500 m matkan. Osanottajia oli yhteensä 32 kilpailijaa.

Tulokset:

Miesten yleinen sarja: 1) Aarno Tissari 10.09, 2) Toivo Riihijärvi 10.32, 3) Seppo Rajanen 11.14, 4) Pentti Laakso 12.07.

Miehet yli 35 v.: 1) Onni Hämäläinen 11.35, 2) Ossi Tolppanen 12.30, 3) Erkki Nieminen 12.54.

Miehet yli 45 v.: 1) Johannes Koho 7.31.

Miehet yli 50 v.: 1) Kalle Lindell 7.05, 2) Eino Seppälä 8.04, 3) Eino Mäkinen 8.52.

Pojat alle 19 v.: 1) Pertti Hietaniemi 5.26, 2) Veikko Vartinen 5.29, 3) Ari Rantala 5.31, 4) Jukka Silin 5.45, 5) Harri Kork 6.32, 6) Raimo Järvinen 6.34.

Pojat alle 17 v.: 1) Kari Peltola 5.44, 2) Raimo Riekkola 5.56, 3) Reijo Lappalainen 6.00, 4) Antti Ilo 6.15, 5) Jorma Aarnio 6.16, 6) Erkki Lehti 6.19.

Naisten sarja: 1) Maire Lintula 7.14.

Tytöt alle 19 v.: 1) Lilja Lehtinen 7.33, 2) Maija-Liisa Pyrrö 7.50, 3) Leena Lehtinen 8.32, 4) Tuula Launama 9.33, 5) Heli Koivunen 9.33.

Tytöt alle 17 v.: 1) Alli Mäkinen 6.49, 2) Anna Mäkinen 6.52, 3) Marketta Leino 7.40.

Ui terveydeksi

Järkevästi uintia harjoittaessasi saat kuntosi kohoamaan, sillä uinti on karkaisukeinoista voimakkain, silloin kun se suoritetaan säännöllisesti joka päivä meressä, järvessä tai joessa, sillä kesäaikana veden lämpötila niissä vaihtelee alituisesti.

Uinnilla on myös omat vaaransa, minkä vuoksi on tarpeen noudattaa seuraavia sääntöjä:

Ui ainoastaan puhtaassa, virtaavassa vedessä, sillä seisova vesi voi aiheuttaa ihonäppylöitä ja tauteja! Ui joka päivä koko kesän ajan!

Ennen uintia:

Veryttele voimistellen, sillä silloin ruumiinlämpö, hengitys ja verenkierto tasaantuvat ja uinti onnistuu parhaiten! Muista se erikoisesti silloin, kun olet kylmissäsi tai juuri tullut saunan lauteilta!

Hikisenä ja väsyneenä lepää ensin hetkinen!

Jos sinulla on jokin korvavika, pane korviisi rasvattu pumpulitukko!

Anna kulua vähintään 2 tuntia pääaterian jälkeen, ennenkuin lähdet uimaan. Tästä säännöstä poikkeaminen saattaa aiheuttaa ikäviä seurauksia tavallisesti ainakin lievää pahoinvointia. Erään lääkärin tutkimusten mukaan 44 hukkuneesta 30 oli rikkonut tätä sääntöä vastaan.

Kylmettyneenä ei pidä mennä uimaan.

Veteen meno:

Mene rohkeasti veteen! Jos se on kylmää, kastele ensin käsivarret, pää, rinta ja niska ja hyppää sitten aaltoihin! On tärkeää kastautua kokonaan, jos ei esim. kastele päätään, virtaa siihen voimakkaasti verta, sillä vedessä olevissa ruumiinosissa verisuonet supistuvat.

Tuntemattomassa rannassa veteen hyppääminen varsinkin pää edellä, on hengenvaarallista, sillä vesi saattaa olla liian matalaa tai pohjassa voi olla pystyssä seipäitä, tukkeja, isoja kiviä tms.

Uimalassa hypätessäsi katso, ettei kukaan jää alle!

Lapinniemen ajanmukaisessa uimalassa on kaikilla halukkailla tilaisuus osallistua Tampellan terveysuintikilpailuun.

Vedessä olo:

Älä yliarvioi voimiasi! Ui pitkän matkan uinteja suorittaessasi rannan suuntaan! Jos välttämättä haluat ylittää ulapan, anna veneen seurata saattajana, vaikka olisit uintimestari.

Ole varovainen pituus- tai syvyyssukelluksessa, sillä tuntemattomassa lammessa voi tarttua esimerkiksi hakoon.

Hyppytelineiden ja siltojen alitse sukeltaminen ja uiminen on vaarallista.

Avoimen meren rantavedessä virta vetää ulapalle ja siksi siinä uidessa samoin kuin aallokossa varovaisuus on tarpeen.

Varo virtaisia paikkoja ja pyörteitä! Jos joudut virtaavan veden varaan, ui virran suuntaan viistoon joko vastakkaiselle tai lähtörannalle, sinne mihin on lyhyempi matka ja missä virta on heikompi.

Karta kaislikkoja sekä levän ja meriheinän kasvupaikkoja!

Älä nieleskele vettä!

Liiku vedessä ahkerasti joko uiden tai temppuja tehden! Harjoittele monenlaisia uintitapoja ja hukkuneen pelastamista!

Nouse vedestä ennenkuin väriset vilusta, sillä vain siten menetellen uinti edistää terveyttäsi!

Älä koskaan paina toveriasi veden alle!

Huuda heti apua, jos sitä tarvitset, mutta älä tee sitä koskaan turhan tähden!

Suonenvedon saa usein lakkaamaan hieromalla kipeää kohtaa, kova lyönti kipukohtaan auttaa toisinaan. Suonenvedon lakattua on vältettävä kaikkia voimakkaita liikkeitä ja parasta on tulla kelluen rantaan.

Jos korvasi rumpukalvo on rikki, älä sukella ensinkään, sillä vesi voi tunkeutua sisäkorvaan ja tasapainoelimiin! Tällöin tasapainoaistisi häiriytyy etkä sukeltaessasi tiedä, missäpäin on vedenpinta.

Rannalle palattua:

Älä työnnä toveriasi veteen, vaikka hän on uimataitoinen!

Kuivaa pyyheliinalla koko ihosi, jalat, varpaiden välitkin ja pane heti yllesi kuiva uima- tai rantapuku tai muut vaatteet!

Veden saa lähtemään korvasta hyppien pää kallellaan yhdellä jalalla.

Jos nenääsi on mennyt vettä, niistä se pois toista sierainta kiinni painaen.

Ota auringonkylpyjä urheillen, voimistellen, leikkien tai työtä tehden. Se on paljon terveellisempää kuin rannalla lojuminen! Auringonkylpyjä ottaessasi muista sananlasku: "Tyhmä niin kylpee, että nahka lähtee".

Rantahiekkaan kaivautuminen aiheuttaa helposti reumatismia, koska välittömästi kuivan pintakerroksen alla on kosteaa hiekkaa.

Uinnin jälkeen ei koskaan pidä mennä kuumaan saunan löylyyn, sillä se rasitttaa sydäntä.

E. K.

LEHTEMME SEURAAVA NUMERO:

ilmestyy syyskuun puolivälissä ja siihen tarkoitetut kirjoitukset ja kuvat pyydetään lähettämään toimitukselle **15. 8. 62** mennessä.

Tampellan res.ups. ja au-osaston järjestämien kilpailujen palkintoja jaetaan.

Kesän muistoja

Elämän arjessakin saattaa olla joitakin pikkutapahtumia, jotka antavat sille oman viehätyksensä.

Ollessani kesänvietossa maaseudulla tuli luokseni eräänä päivänä aina ystävällinen naapurin emäntä ja kehoitti tulemaan heille saunaan. Tällaista kehoitusta ei tarvinnut toistaa, sillä olin heti valmis lähtemään.

Päästyäni perille ja ehdittyäni saunan puolelle livahti talon "mirrikin" ovesta sisään ja hyppäsi suoraan lauteille. Luulin että mirri erehtyi "meiningeissään" ja aloin sitä hätistää ulos, mutta se painautui tiukasti lauteen nurkkaan ja pysytteli siellä. Ajattelin, kun heitän löylyä niin se saatta hypätä kiukaalle tai kuumaan vesialtaaseen, mutta erehdyin. Se oli hiljaa paikallaan silmät kiinni nauttien saunan lämmöstä kuten minäkin.

Kun lähdin pukuhuoneeseen, lähti "kissimirrikin" mukanani, meni siellä olevan vuoteen päälle ja asettui sopivaan asentoon ja jäi sinne.

Kun ihmettelin talon emännälle tätä kissan menettelyä, sanoi hän: meidän "Muru-mirri" käy kanssamme saunassa säännöllisesti, se on siihen tottunut ja ottaa yhtä kovat löylyt kuin mekin; sentähden se sinne nytkin tuli."

Kun myöhemmin istuimme kahvipöydän ääressä oli "Muru" taas paikalla odotellen sopivia suupaloja, joita se sitten saikin.

Tämän jälkeen se meni sohvalle, kiersi itsensä ympyrälle ja sulki silmänsä. "Päivät kuin kissalla" — pitänee käytännössäkin paikkansa.

A. M.

Suomen Urheilun ansiomitaleja jaettu

Muutamilla tampellalaisillakin oli ansioita päästä osalliseksi viime aikoina suoritetussa Suomen Urheilun hopeaisten ansiomitalien jaossa.

Artturi Pohja. Lapinniemen työnjohtaja, mutta nykyisin jo eläkkeellä, on nuoruusvuosinaan aktiivisesti harrastanut voimistelua, josta erikoisesti sauvaja rekkiliikkeet ovat olleet Pohjan mielilajeja. Onhan Pohja ollut taitoaan esittämässä rajojemme ulkopuolellakin. Iän kartuttua ja omakohtaisen urheilutoiminnan jäätyä taakse on Pohjasta saatu moneen tilaisuuteen asiantunteva toimitsija niin kilpailukentillä kuin seuraportaassakin.

Jorma Salonen. Tarkastaja Tampellan konepajalla. Omina harrastuksina ovat olleet hiihto ja pyöräily jo vuodesta 1923 lähtien. Kilpailukautta on Salosella jatkunut aina ikämiespäiviin saakka ja siinä ohessa on ollut toimintaa urheiluseurassa sen eri toimintamuodoissa kuten johtokunnan jäsenyys jne. Viimeisinä vuosina on harrastuksiin liittynyt myöskin kuorolaulu.

Eino Seppälä. Varastomies Pellavatehtaan myyntivarastolla. Aktiiviurheilukausi on alkanut jo Seppälän ollessa Kymintehtaalla, ja jatkunut ainakin suunnistuksen osalta vielä nykyäänkin, joskin poikavuosien nyrkkeily ja paini ovat jo jääneet. Seuratoimitsijana on Seppälä toiminut yli 30 vuotta, ja viime vuosien aikana on urheiluharrastus saanut hyvän ystävän omakotitoiminnasta.

Onnittelemme ansiomitalilla palkittuja rehtejä urheilumiehiä.

Asevelvollisten työsuhde

Tammikuun 1 päivänä astui voimaan laki palvelukseen kutsutun asevelvollisen työsuhteen jatkumisesta. Uuden lain mukaan työnantaja ei ole velvollinen ottamaan asevelvollisuutensa suorittanutta takaisin työhön, jos asevelvollisen työsuhde ennen palvelukseen astumista on kestänyt yhtäjaksoisesti enintään kolme kuukautta.

Lisäksi on huomattava, että asevelvollinen, joka haluaa palata entiseen työhönsä, on velvollinen ilmoittamaan työnantajalleen ennen palveluksen päättymistä joko joukko-osastonsa välityksellä tai muuten todistettavasti, minä päivänä hän 14 päivän kuluessa palveluksen päättymisestä lukien palaa työhönsä. Työnantaja ei ole velvollinen ottamaan häntä takaisin työhön, jos asevelvollinen ei ole tehnyt sanottua ilmoitusta palvelusaikanaan.

Vuosilomalain 7 §:n 2 momentin mukaan ei asevelvollisuuden suorittamisaikaa ole laskettava mukaan työsuhteen jatkumisaikaan, vaan ainoastaan keskeytymättömät ajanjaksot ennen ja jälkeen asevelvollisuuden suorittamista.

Kiitämme

Kiitän sydämellisesti kaikkia siitä huomaavaisuudesta, jota sain osakseni merkkipäivänäni.

Kaisa Salmivaara

Pyydän saada esittää kunnioittavimmat kiitokseni kaikille, jotka kukkien, lahjojen ja adressien muodossa muistivat minua 60-vuotispäivänäni.

Reino I. Ruohonen

Parhaimmat kiitokseni valimon työnjohdolle sekä työtovereilleni saamistani lahjoista ja kukkasista merkkipäiväni johdosta.

Bruno Jernström

Kiitän sydämellisesti Tampellan Huolto r.y:tä saamastani taloudellisesta tuesta.

Eino Riekkola

Lämpimät kiitoksemme huoltorenkaalle saamastamme taloudellisesta tuesta.

Vihtori Aura perheineen

Parhaat kiitokset rakennusosaston työnjohtajille, työtovereille ja kaikille niille, jotka muistivat minua niin mieltä lämmittävällä tavalla sairauteni aikana.

Anna Suurhasko

Lämpimät kiitoksemme huoltorenkaalle saamastamme taloudellisesta tuesta.

Klaus Joki perheineen

Sydämellinen kiitokseni kaikille, jotka muistivat minua merkkipäivänäni.

Mimmi Riekko

Sydämellinen kiitokseni Tampellan konepajan johdolle, keilaseura Pekolle ja työtovereilleni ym:lle lahjoista ja kukista merkkipäivänäni 5. 5. 62.

Kosti Kivenheimo

Parhaimmat kiitokseni kaikille niille, jotka muistivat minut merkkipäivänäni.

Helvi Helenius

Sydämellinen kiitokseni huoltorenkaalle.

Irja Korkeakoski

Parhaimmat kiitokseni Tampellan johdolle, työnjohtajille ja työtovereilleni, jotka muistivat minua täyttäessäni 50 vuotta.

Pauli Nurmi

Parhaimmat kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle ja työtovereilleni siitä huomaavaisuudesta, jota pitkän sairauteni aikana olen saanut osakseni.

Vihtori Tarkka

Sydämellinen kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle siitä rahalahjasta, jonka sain eläkkeelle siirtyessäni.

Martta Nieminen

Parhaimmat kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle sekä rva Murotielle saamastani avusta sairaslomani aikana.

Maila Pekkanen

Sydämellinen kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle ja ja työtovereilleni saamastani avusta sairauteni aikana.

Viljo Peltonen

Parhaimmat kiitokseni kaikille, jotka muistivat minua täyttäessäni 60 vuotta.

Yrjö Nieminen

Parhaimmat kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle.

Uuno Ingström

Lämpimät kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle, työnjohtajille ja työtovereille siitä huomaavaisuudesta, jonka sain osakseni siirtyessäni eläkkeelle.

Siiri Lantee

Sydämelliset kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle sekä kaikille niille, jotka tavalla tai toisella muistivat minua sairauteni aikana.

Maire Leppämäki

Sydämellinen kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle, sairaskassalle ja työtovereilleni saamastani taloudellisesta tuesta sairauteni aikana.

Katri Honkanen

Sydämelliset kiitokset Tampellan Huolto r.y:lle rahalahjasta siirtyessäni eläkkeelle.

Uuno Oikuri

Lämpimät kiitokset työnjohdolle, Huolto r.y:lle ja työtovereilleni kukista, lahjoista ja kaikesta saamastani huomaavaisuudesta 50-vuotispäivänäni.

Lauri Poikkilinja

Kiitän sydämellisesti kaikkia, jotka muistivat minua merkkipäivänäni.

Urho Siren

Parhaimmat kiitokseni yhtiön johdolle, tehdas-palokunnalle, Huolto r.y:lle, esimiehilleni, työtovereille ja kaikille muille, jotka niin mieltä lämmittävästi muistivat minua 16. 4. 62.

Justus Henell

Lämpimät kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle, tehtaan lääkäreille ja terveyssisarille kaikesta avusta, jota olen saanut sairauteni aikana.

Sergei Vartinen

Sydämelliset kiitokseni työnjohtajalle ja työtovereilleni siitä arvokkaasta lahjasta, jonka sain vastaanottaa merkkipäivänäni.

Alli Hakala

Parhaimmat kiitokset entisille työtovereilleni, Tampellan Huolto r.y:lle ja rva Murotielle saamastani tuesta vaimoni kuoleman johdosta.

Johannes Peltonen

Minulla on ilo täten vielä kerran kiittää sydämellisesti työtovereitani, Tampellan Huolto r.y:tä, Saukkolan setlementtiä ja kaikkia heitä Tampellan palveluksessa olevia, jotka ilahduttivat minua 60-vuotispäivänäni kukkasin, sanoin ja lahjoin.

Erikseen tahdon vielä mainita kiitollisuuteni Tampellan mieskuoron niille laulajille, jotka juhlistivat merkkipäiväni aamutervehdyksellä. "Lauantai-illan" loihtimana saimme viileään kesäaamuumme puuttuvan lämmön.

U. Ervesalo

Sydämelliset kiitokseni esimiehilleni, työnjohtajille ja työntekijöille osakseni tulleesta huomaavaisuudesta ja ystävällisyydestä erotessani Tampellan konepajan palveluksesta.

Lauri Kaprali

TALJAn OHJE

Mopoilija
Sinulta ei vaadita ajokorttia, vaikka ajat moottoriajoneuvoa. Vakuutuskilpesi mukana saat TALJAn julkaiseman «AJA OIKEIN«-oppaan. Tutustu siihen tarkoin ennenkuin lähdet ajoon. Osaamalla liikennesäännöt ajat turvallisemmin etkä vaaranna muidenkaan tien käyttöä.

Tilastojen mukaan saa vuosittain maassamme noin 100 mopoilijaa surmansa. Mopoilijoitten lukumäärä on jatkuvasti nousemassa. Mopoilija: omaksu alunperin oikea asenne liikenteeseen ja ota

LIIKENNETURVALLISUUS TAVAKSI

Joukolla mukaan
Tampellan terveysuintikilpailuun

Suoritusmahdollisuus joka arkipäivä (ei lauantaisin) kello 11.00—12.00 Myllysaaren ja Lapinniemen uimalassa.

HARRASTUSUINNISSA 50—200 m — 1 piste
yli—200 m — 2 pistettä

Yksi suoritus päivässä ilman aikarajoitusta.

Naiset ja miehet eri sarjoissa.

Hyvä uimataito = paras henkivakuutus

TAMPELLAN URHEILULAUTAKUNTA

Kansikuva: Kesäinen Tampella.

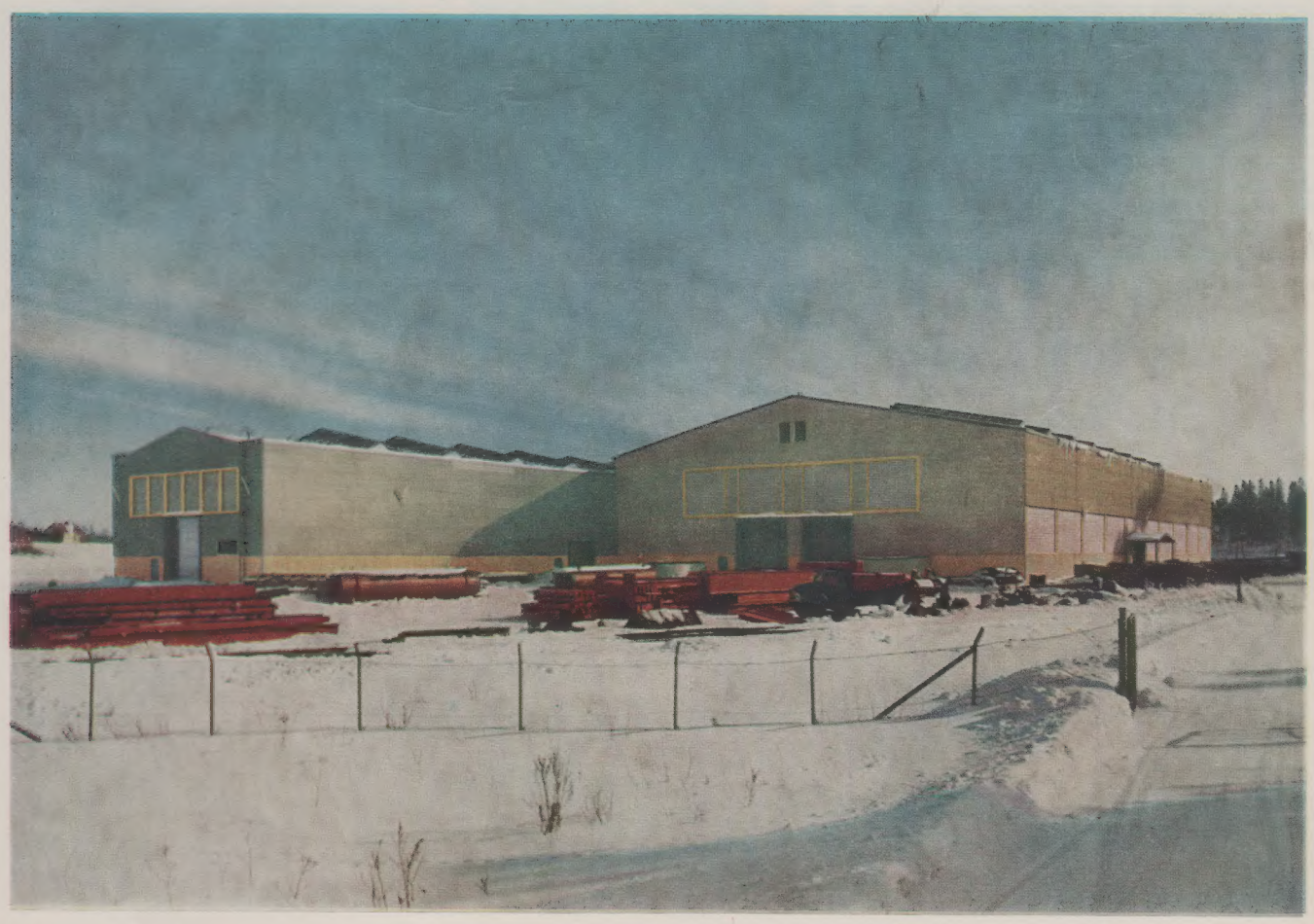

LEVYPAJA MESSUKYLÄSSÄ

Kaleva 18
Teiskontie 21 C
Lauria lyyli

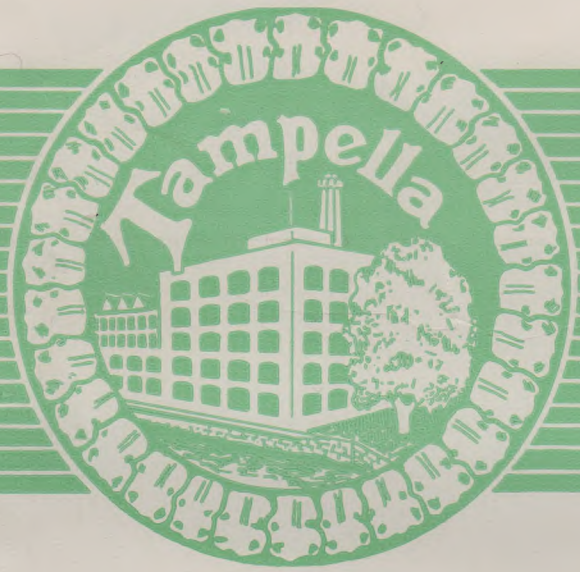

Tampere
Kirjapaino Hermes Oy
1962